

GGD

Rotterdam-Rijnmond

Startfoto Regio Rotterdam-Rijnmond

Zorggebruik en zorgkosten
van de jeugd in 2010 en 2011

Startfoto Regio Rotterdam-Rijnmond
*Zorggebruik en zorgkosten van de jeugd
in 2010 en 2011*

april 2013

GGD Rotterdam-Rijnmond

Voorwoord

Voor u ligt de *'Startfoto Regio Rotterdam-Rijnmond. Zorggebruik en zorgkosten van de jeugd in 2010 en 2011'*. Dit onderzoek is uitgevoerd in het kader van het programma Ieder Kind Wint/Decentralisatie Jeugdzorg als voorbereiding op de decentralisatie van de jeugdzorg naar de gemeenten. Deze Startfoto is het resultaat van een onderzoek uitgevoerd in de periode november 2012 tot en met maart 2013 door onderzoekers van de GGD Rotterdam-Rijnmond.

Deze Startfoto is het resultaat van een unieke samenwerking met meer dan 40 zorginstellingen in de regio Rotterdam-Rijnmond, die (geanonimiseerde) cliëntenbestanden of geaggregeerde bestanden ter beschikking hebben gesteld. De samenwerking is vooral zo uniek omdat zorginstellingen van alle domeinen van de jeugdsector (preventieve ondersteuning, geïndiceerde jeugdzorg, jeugd GGZ en jeugd LVB) hebben meegedaan. Voor deze Startfoto werden gegevens verzameld over jeugdigen uit de gemeenten Albrandswaard, Barendrecht, Bernisse, Brielle, Capelle ad IJssel, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Krimpen ad IJssel, Lansingerland, Maassluis, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Spijkenisse, Vlaardingen en Westvoorne die in 2010 en 2011 gebruik maakten van het lokale preventieve aanbod en/of het geïndiceerde aanbod van jeugdzorg. De gegevens over het zorggebruik van de regionale jeugd zijn grotendeels gebaseerd op cliëntbestanden van instellingen en zorgaanbieders.

Deze Startfoto had niet tot stand kunnen komen zonder de bereidheid tot medewerking van deze instellingen en zorgaanbieders om gegevens uit hun registratiesystemen aan te leveren, vragen te beantwoorden en hun feedback te geven op de uitkomsten. Wij willen bij deze dan ook onze dank uitspreken naar de bestuurders en de medewerkers van deze instellingen voor hun medewerking. Deze Startfoto had ook niet tot stand kunnen komen zonder de hulp van de regionale werkgroep Sturing en Financiering. Wij zijn de ambtenaren jeugdbeleid van deze werkgroep zeer erkentelijk voor hun steun.

Wij hopen dat deze Startfoto een goed startpunt is voor de verdere voorbereiding van de decentralisatie, de inrichting van het nieuwe stelsel van zorg voor jeugd en beslissingen over zorginkoop. Uiteindelijk leidt dit tot een betere zorg voor de jeugd in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Dr. O. de Zwart, MPH
Directeur Jeugd

Samenvatting

Inleiding: In het Regeerakkoord (2012) is het voornemen opgenomen om de jeugdzorg te decentraliseren naar gemeenten, inclusief jeugd-GGZ en zorg voor jeugd met een licht verstandelijke beperking¹. Dit betreft zowel de provinciale jeugdzorg als de jeugdzorg die op landelijk niveau gefinancierd wordt. De gemeente krijgt hiermee vanaf 2015 verantwoordelijkheid voor de gehele zorg voor jeugdigen. Nu gemeenten voor deze opgave staan, hebben zij behoefte aan inzicht in de omvang van het zorggebruik en de financiering van de zorg voor de jeugd, zodat zij gericht beleid kunnen voeren en de verantwoordelijkheid over de jeugdzorg kunnen dragen. In dit rapport wordt het brede jeugdzorgdomein voor de regio Rotterdam-Rijnmond in kaart gebracht. Het doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in het jeugdzorgveld in de regio Rotterdam-Rijnmond en het huidige zorggebruik van jeugdigen die in de regio Rotterdam-Rijnmond wonen. De drie hoofdvragen hierbij zijn:

- Hoeveel jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond zijn in zorg bij de jeugdzorginstellingen?
- Van welk type zorgaanbod maken de jeugdigen gebruik en welke budgetten zijn hieraan gekoppeld?
- Welke financieringsstromen zijn gekoppeld aan de jeugdzorginstellingen en wat is het financieringsbudget?

Het gaat hierbij zowel om preventieve (niet-geïndiceerde) zorg als om geïndiceerde zorg. De gegevens worden gepresenteerd in aantallen trajecten en/of aantallen jeugdigen. Onder jeugd wordt verstaan de leeftijdsgroep van 0 tot en met 22 jaar. Bij de groep 18 tot en met 22 jaar gaat het bij geïndiceerde zorg om jeugdigen die in zorg waren voor hun 18^e jaar.

Gegevensverzameling: Het onderzoek is gebaseerd op gegevens uit registratiesystemen van ruim 40 deelnemende zorgaanbieders. De zorgaanbieders hebben gegevens verstrekt van cliënten tot en met 22 jaar, die in 2010 en 2011 een beroep hebben gedaan op het zorgaanbod. Het gaat hierbij om lopende trajecten. Er is gevraagd naar aantallen cliënten, verschillende achtergrondkenmerken, type zorg, zwaarte van de zorg en de kosten. De gegevens zijn op individueel niveau verzameld en gepseudonimiseerd aan de GGD Rotterdam-Rijnmond geleverd. De gegevens zijn op geaggregeerd niveau gepresenteerd van cliënten die woonachtig zijn in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Resultaten en bespreking: In de regio Rotterdam-Rijnmond woonden begin 2011 338.057 jeugdigen van 0 t/m 22 jaar. De verdeling naar geslacht is ongeveer gelijk (51% jongens en 49% meisjes). Van het totaal aantal jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond is 42% van allochtone herkomst.

---

¹ In de Startfoto wordt gebruik gemaakt van de term 'zorg'. In de concept Jeugdwet van 18 juli 2012 wordt gesproken over 'jeugdhulp' (ondersteuning, hulp en zorg). U kunt de term zorg in de Startfoto ook vervangen door jeugdhulp.

In 2010 liepen binnen de preventieve zorg ongeveer 13.000 trajecten. In 2011 waren dit ca. 14.000 trajecten (excl. schoolmaatschappelijk werk op het speciaal onderwijs, het voortgezet onderwijs en de regionale opleidingscentra). De meeste trajecten binnen de preventieve zorg hebben betrekking op het schoolmaatschappelijk werk (SMW). De kosten van individuele preventieve zorg voor jeugd voor jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond waren 27 miljoen euro in 2010 en ongeveer 24 miljoen euro in 2011. Dit is exclusief de kosten voor collectieve voorzieningen zoals voorlichting en het uniforme deel van de jeugdgezondheidszorg en exclusief de preventieve zorgkosten van de gemeente Rotterdam. Uit RAS gelden wordt daarnaast individuele preventieve zorg voor in totaal 1,5 miljoen (2010) en 1,8 miljoen (2011) ingezet in de regio.

Bij Bureau Jeugdzorg (BJZ) zijn in 2010 ongeveer 8.583 trajecten uitgezet, waarvan ruim 3.800 geaccepteerde aanmeldingen voor vrijwillige jeugdzorg (Toegang). Bij de overige trajecten van BJZ gaat het om "gedwongen" trajecten zoals Onder Toezichtstelling, Voogdij en Jeugdreclassering. In 2011 waren dit ruim 8.737 trajecten, waarvan ruim 3.800 geaccepteerde aanmeldingen. In 2010 en 2011 kregen ongeveer 3.500 jeugdigen een jeugdbeschermingsmaatregel en ongeveer 1.250 jeugdigen kregen een maatregel van de jeugdreclassering. De totale kosten van BJZ voor jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond waren bijna 42 miljoen in 2010 en ruim 43 miljoen in 2011. De grootste kostenpost was in beide jaren de jeugdbescherming.

Bij de instellingen voor Jeugd- en Opvoedhulp waren in 2010 bijna 5.500 jeugdigen in zorg, woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond. In 2011 waren dit er ruim 5.800. De totale kosten waren in 2010 en 2011 ruim 75 miljoen euro. Bij de landelijke werkende instellingen liepen er in 2011 ruim 1.150 trajecten met een totale kostenpost van bijna 8,5 miljoen euro. Daarnaast waren er 158 jeugdigen in de gesloten jeugdzorg met een totale kostenpost van 6,5 miljoen euro.

Voor de jeugd-GGZ is gekeken naar het aantal 0 t/m 17-jarigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond waarvoor in 2010 consulten (van de eerstelijnspsycholoog) of afgesloten DBC's (van de tweedelijns GGZ) zijn gedeclareerd bij de zorgverzekeraar. Dit waren in totaal 16.293 jeugdigen, waarvan 2.796 in de eerstelijnspsychologie en 14.117 jeugdigen in de tweedelijns GGZ. Dit is ruim 5% van het totaal aantal jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond. De totale kosten voor de jeugd-GGZ uit de Zorgverzekeringswet komt op ruim 53 miljoen euro voor 2010. Het aantal indicaties voor AWBZ-gefinancierde jeugd-GGZ was in 2010 en 2011 ongeveer 1.250. Over het zorggebruik en de zorgkosten van AWBZ-gefinancierde jeugd-GGZ zijn niet voldoende gegevens bekend.

De zorg voor jeugd-LVB wordt betaald uit de AWBZ en kan gesplitst worden in geïndiceerde zorg en het preventieve ondersteuningsaanbod. De zorg voor jeugd-LVB hieronder is gebaseerd op de gegevens van MEE en een grote zorgaanbieder. Onder jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond zijn in 2010 ruim 2.300 en in 2011 ruim 3.000 preventieve jeugd-LVB trajecten uitgezet. Voor de geïndiceerde jeugd-LVB waren dit 776 trajecten in 2010 en 1.103 in 2011. Het aantal geïndiceerde jeugdigen met een verstandelijke beperking in de regio is ca. 2.300.

De totale kosten voor de preventieve jeugd-LVB in de regio Rotterdam-Rijnmond waren 3,4 miljoen zowel in 2010 als in 2011. Deze cijfers gelden echter voor acht gemeenten. Van de overige gemeenten waren geen cijfers beschikbaar. Voor de geïndiceerde LVB zorg worden de kosten in totaal geschat op 29,6 miljoen euro in 2010 en 2011, op basis van de gegevens van de zorgaanbieder en het aantal indicaties.

Conclusies: Uit dit onderzoek komt een aantal belangrijke conclusies naar voren.

Hoogste zorggebruik

Er kan geconcludeerd worden dat de belangrijkste vorm van zorg wat betreft aantallen cliënten de jeugd-GGZ is, met ruim 16.000 jeugdigen. Tegelijkertijd lijkt dit een relatief goedkope vorm van zorg, met gemiddelde kosten van een ambulant GGZ traject van € 2.430.

Hoogste kosten

De totale kosten voor geïndiceerde zorg aan jongeren woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond waren 246 miljoen euro (exclusief AWBZ gefinancierde GGZ zorg in natura) in 2011. Het grootste deel van de totale kosten ging naar de Jeugd- en Opvoedhulp, de tweede in kosten zijn de kosten van Jeugd GGZ.

Achtergrondkenmerken

Er zijn duidelijke verschillen te zien tussen achtergrondvariabelen van de totale populatie jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond en de populatie jeugdigen die zorg ontvangt. Vooral het verschil in geslacht is opvallend. Jongens zijn oververtegenwoordigd in alle typen zorg. Daarnaast zijn er verschillen te zien in etnische herkomst. Dit is echter afhankelijk van het type zorg. Bij de toegang tot de vrijwillige zorgtrajecten van Bureau Jeugdzorg en bij de instellingen voor Jeugd- en Opvoedhulp is een oververtegenwoordiging van jeugdigen van autochtone herkomst te zien. Daarnaast is er een oververtegenwoordiging van niet-westers allochtone jeugdigen in het gedwongen kader (OTS, Voogdij, jeugdreclassering).

Verschillen tussen gemeenten

Een voorlopige conclusie is dat relatief hoog zorggebruik bij zowel de preventieve als de geïndiceerde voorzieningen vooral lijkt voor te komen in Rotterdam en Capelle aan den IJssel. In vervolgonderzoek zal dit nader onderzocht en getoetst worden.

Vergelijking met landelijke cijfers

In vergelijking met landelijke cijfers van het NJi maken jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond relatief minder gebruik van de toegang tot vrijwillige jeugdzorg via Bureau Jeugdzorg, van Jeugdreclassering en van de Jeugd-GGZ dan landelijk. Daarbij zijn er echter grote verschillen tussen gemeenten in de regio. De gemeente Rotterdam alsmede middelgrote gemeenten zoals Vlaardingen, Schiedam en Spijkenisse laten een bovengemiddeld gebruik van jeugdbescherming en jeugd- en

opvoedhulp zien. Daarnaast wordt in deze gemeenten juist minder van jeugd-GGZ gebruik gemaakt dan gemiddeld in de regio. Bij de meeste kleinere gemeenten is sprake van het omgekeerde beeld.

Opvallend is dat de kosten per 1000 jeugdigen van Jeugd- en Opvoedhulp en van jeugd-GGZ hoger zijn in de regio Rotterdam-Rijnmond dan landelijk.

Medewerking van het zorgkantoor

Medewerking van het zorgkantoor is onontbeerlijk om een goed beeld van de AWBZ gefinancierde zorg (jeugd GGZ en jeugd met een beperking) te krijgen en inzicht in PGB's. Deze gegevens zijn zeer moeilijk op een andere manier te achterhalen. Via het zorgkantoor zou ook het overzicht van GGZ aanbieders gecompleteerd kunnen worden (AWBZ en Zorgverzekeringswet).

Verbreiding LVB naar alle jeugd met een beperking

Het ministerie van VWS heeft tijdens informatiebijeenkomsten over de concept jeugdwet aangekondigd om de zorg voor jeugdigen van 0 t/m 17 jaar die recht op AWBZ zorg hebben de functies begeleiding, persoonlijke verzorging, vervoer en kortdurend verblijf **voor alle grondslagen** (dus bijv. ook lichamelijke beperking) over te hevelen naar de nieuwe jeugdwet. Daarnaast heeft VWS aangegeven dat ook de gehele zorg voor verstandelijk beperkten overgeheveld wordt van de AWBZ naar de Jeugdwet (met uitzondering van levenslange verblijfzorg) en niet alleen voor licht verstandelijk beperkten. Cijfers voor jeugdigen met andere dan verstandelijke beperkingen en psychiatrische aandoeningen zijn echter niet in deze Startfoto opgenomen. Voor meer inzicht in het aantal indicaties voor deze (uitgebreidere) groep is nader onderzoek bij het CIZ nodig en voor zorggebruik en zorgkosten medewerking van het zorgkantoor.

Totaalbeeld

Tot slot, ondanks alle medewerking van de instellingen blijkt het lastig om de totale zorg in kaart te brengen. Dit heeft o.a. te maken met de registratiesystemen van instellingen en de versnippering van het aanbod.

Om een nog beter beeld te krijgen van het zorggebruik wordt er een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar risicofactoren van zorggebruik binnen de regio Rotterdam-Rijnmond, het in kaart brengen van de stapeling van zorg bij bepaalde cliëntengroepen en de relatie tussen zorgvraag en zorggebruik.

Inhoudsopgave

Voorwoord	5
Samenvatting.....	6
Inhoudsopgave	10
Inleiding	12
1 Gegevensverzameling.....	14
2 Resultaten	17
2.1 Kenmerken jeugd	17
2.2 Lokale preventieve voorzieningen.....	20
2.2.1 Inleiding	20
2.2.2 Gezinscoaching	20
2.2.3 Gezinsbegeleiding via algemeen maatschappelijk werk.....	23
2.2.4 Jongerentrajecten en algemeen maatschappelijk werk	25
2.2.5 Schoolmaatschappelijk werk	28
2.2.6 Plusopvang en Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang.....	30
2.2.7 DOSA/GOSA	31
2.2.8 Financiering preventief zorgaanbod	33
2.3 Jeugdzorg	37
2.3.1 Inleiding	37
2.3.2 Cliënttrajecten bij Bureau Jeugdzorg	37
2.3.3 Instellingen voor Jeugd en Opvoedhulp.....	43
2.3.4 Landelijk werkende instellingen.....	48
2.3.5 Gesloten jeugdzorg	50
2.3.6 Financiering	52
2.4 Jeugd-GGZ.....	60
2.4.1 Inleiding	60
2.4.2 Zorggebruik jeugd-GGZ.....	60
2.4.3 Financiering	66
2.5 Jeugd-LVB.....	70
2.5.1 Inleiding	70
2.5.2 ClIZ Indicatie	70
2.5.3 Zorggebruik preventieve jeugd LVB.....	72
2.5.4 Zorggebruik geïndiceerde jeugd LVB.....	75
2.5.5 Financiering	78
3 Conclusies	81
3.1 Vormen van zorg met hoogste zorggebruik	81
3.2 Vormen van zorg met de hoogste kosten.....	83

3.3	Verschillen tussen gemeenten	85
3.4	Zorggebruik landelijk vergeleken.....	85
3.5	Nader onderzoek	91
3.6	Kanttekeningen bij de uitkomsten	92
3.7	Beperkingen van de gegevens.....	93
3.8	Verdiepend vraagontwikkelingsonderzoek.....	94
	Literatuur.....	95
	Bijlagen	96
Bijlage 1	Indicaties AWBZ-GGZ per gemeente in de stadsregio Rotterdam- Rijnmond (exclusief Goeree Overflakkee)	96
Bijlage 2	CIZ indicaties AWBZ met grondslag verstandelijke handicap per gemeente	108
Bijlage 3	Lijst met deelnemende zorgaanbieders.....	109
Bijlage 4	Lijst met afkortingen.....	111
Bijlage 5	Het stelsel van de jeugdzorg in Nederland.....	112
Bijlage 6	Jeugdzorg in Nederland: Sectoren, financiering en aanbieders.....	113
Bijlage 7	Afbakening en beperkingen van het onderzoek	114
Bijlage 8	Stroomschema bekostingssystematiek geïndiceerde jeugdzorg	116

Inleiding

In het Regeerakkoord (2012) is het voornemen opgenomen om de jeugdzorg, inclusief de jeugd-GGZ en jeugd-LVB te decentraliseren naar gemeenten². Dit betreft zowel de provinciale jeugdzorg als de jeugdzorg die op landelijk niveau gefinancierd wordt (zie Bijlage 5). De gemeente krijgt hiermee vanaf 2015 verantwoordelijkheid voor de gehele zorg voor jeugdigen³. Nu gemeenten voor deze opgave staan, hebben zij behoefte aan inzicht in de omvang van het zorggebruik en de financiering van de zorg voor de jeugd. Met behulp van deze gegevens willen gemeenten gericht beleid voeren, zodat zij in staat zijn de verantwoordelijkheid over de jeugdzorg te dragen. Naast de landelijke gegevens die het SCP/Cebeon verzamelen in het kader van het Verdeelmodel jeugdzorg hadden de gemeente Rotterdam en de Stadsregio Rotterdam behoefte aan een eigen Startfoto om het preventieve en het geïndiceerde veld van de zorg voor jeugd in beeld te brengen en via een verdiepend onderzoek de vraagontwikkeling, achtergrondkenmerken van cliënten en zorgcarrières in beeld te brengen. Deze gegevens zijn van belang voor de toekomstige inrichting van het stelsel en de zorginkoop.

In dit rapport wordt het jeugdzorgdomein voor de regio Rotterdam-Rijnmond in kaart gebracht. Deze regio omvat de Stadsregio Rotterdam én de gemeente Goeree-Overflakkee. Het doel van het onderzoek is inzicht verkrijgen in het jeugdzorgveld in de regio Rotterdam-Rijnmond en het huidige zorggebruik van jeugdigen die in de regio Rotterdam-Rijnmond wonen. In de rapportage wordt zorggebruik, zorgaanbod, zwaarte van zorg, kosten en financieringsstromen voor de regio Rotterdam-Rijnmond in kaart gebracht. Het gaat hierbij zowel om preventieve zorg, zoals schoolmaatschappelijk werk en jongerentrajecten, als om geïndiceerde zorg, waaronder de jeugdzorg, de jeugd-GGZ, de jeugd-LVB, de jeugdbescherming en jeugdreclassering. De volgende vraagstellingen staan centraal binnen het onderzoek:

1. Hoeveel jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond zijn in zorg bij de jeugdzorginstellingen en maken gebruik van het preventieve en geïndiceerde zorgaanbod?
2. Van welk type zorgaanbod maken de jeugdigen gebruik en welke budgetten zijn hieraan gekoppeld? (bijv. ambulante zorg, dagbehandeling, pleegzorg, residentiële zorg, crisisopvang).
3. Welke financieringsstromen zijn gekoppeld aan de jeugdzorginstellingen en wat is het financieringsbudget?

---

² <http://www.rijksoverheid.nl/regering/regeerakkoord/zorg-dichtbij>

³ In de Startfoto wordt gebruik gemaakt van de term 'zorg'. In de concept Jeugdwet van 18 juli 2012 wordt gesproken over 'jeugdhulp' (ondersteuning, hulp en zorg). U kunt de term zorg in de Startfoto ook vervangen door jeugdhulp.

Subvragen:

- Hoe groot was het zorggebruik in alle domeinen in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011?
- Wat zijn de achtergrondfactoren van de cliënten die gebruik maken van zorg? (geslacht, leeftijd, herkomst, leefsituatie)
- Van welk type zorg hebben deze cliënten gebruik gemaakt?
- Hoe is het zorggebruik verdeeld over de gemeenten?
- Welke financieringsstromen zijn gekoppeld aan de zorg en wat zijn de kosten van zorg?

Uitgangspunt voor de uitwerking van bovenstaande vraagstellingen is het landelijk overzicht van sectoren, financieringsstromen en aanbieders van jeugdzorg, weergegeven in Bijlage 6.

Begrippenkader:

Onder jeugd wordt verstaan de leeftijdsgroep van 0 tot en met 22 jaar. Bij de groep 18 tot en met 22 jaar gaat het bij geïndiceerde zorg om jeugdigen die in zorg waren voor hun 18^e jaar. De verschillende vormen van preventieve zorg voor jeugd bedienen verschillende leeftijdsgroepen. In het betreffende hoofdstuk geven we aan om welke leeftijdsgroepen het gaat.

1 Gegevensverzameling

Het onderzoek is gebaseerd op gegevens uit registratiesystemen van de verschillende deelnemende zorgaanbieders. De zorgaanbieders hebben eind 2012/ begin 2013 gegevens verstrekt van cliënten tot en met 22 jaar, die in 2010 en 2011 een beroep hebben gedaan op het zorgaanbod. Het gaat hierbij om lopende trajecten in het jaar 2010 en/of 2011, zodat het volume van zorggebruik per jaar in kaart kon worden gebracht. De gegevens zijn op individueel niveau verzameld en gepseudonimiseerd⁴ aan de GGD Rotterdam-Rijnmond geleverd. Dit betekent dat de gegevens binnen de betreffende instelling gecodeerd zijn en dat de persoonsgegevens door een onafhankelijke derde partij zijn voorzien van een unieke sleutel en omgezet naar niet herleidbare gegevens. Een en ander is protocollair vastgelegd en conform geldende gedragsregels die door wetenschapsverenigingen in het kader van toepasselijke privacy-wetgeving zijn ontwikkeld voor medisch-wetenschappelijk onderzoek. In dit rapport zijn de gegevens op geaggregeerd niveau gebruikt van cliënten die woonachtig zijn in de regio Rotterdam-Rijnmond. Voor het verdiepend vraagontwikkelingsonderzoek zullen de gegevens van de verschillende instellingen op individueel niveau gekoppeld worden.

In dit onderzoek wordt een brede definitie van zorg gehanteerd. Naast de lokale preventieve zorg wordt ook de geïndiceerde zorg (jeugdzorg, GGZ, jeugd-LVB), de jeugdbescherming en de jeugdreclassering meegenomen in dit onderzoek. In totaal hebben zo'n 40 instellingen meegewerkt aan het onderzoek. Een lijst met deelnemende zorgaanbieders is opgenomen in Bijlage 3.

Bij zorgaanbieders zijn gegevens opgevraagd over:

- het zorggebruik (aantal cliënten in zorg)
- cliëntkenmerken (leeftijd, geslacht, herkomst, leefsituatie)
- type zorg (bijv. ambulant, dagbehandeling of residentieel)
- de zwaarte van de zorg (duur van de zorg in uren, dagdelen of dagen)
- de kosten van de zorg (uitgedrukt in volume x prijs)

De gegevens over de financieringsstromen en kosten zijn gebaseerd op de gegevens van instellingen, subsidiebeschikkingen en jaarverslagen, alsmede kostprijzen en productiecijfers uit de registratiesystemen. Omdat de financiering bij de verschillende typen instellingen anders verloopt en verschillend wordt geregistreerd staat een gedetailleerde beschrijving van de financieringsstromen, de berekening van de kosten en de bron in het betreffende hoofdstuk per type instelling.

De gegevens worden weergegeven in trajecten. Het aantal trajecten komt niet overeen met het aantal unieke cliënten, omdat cliënten meerdere trajecten kunnen volgen. Bij de verschillende vormen van

---

⁴ Het omzetten van persoonsgegevens in een niet herleidbare code (onomkeerbaar pseudoniem).

geïndiceerde zorg (bijvoorbeeld geïndiceerde jeugdzorg) worden wel het totaal aantallen jeugdigen in zorg genoemd. Tenzij anders aangegeven gaat het in de tabellen over trajecten altijd over *lopende* trajecten, dus trajecten van cliënten in zorg (stroomgegevens).

Om de privacy van jeugdigen te beschermen, presenteren we in de tabellen geen aantallen kleiner dan 5.

De etnische herkomst van de jeugdige is bepaald op basis van de definitie van het CBS, waarin het geboorteland van de ouders de bepalende factor is of een jeugdige als autochtoon of (niet) westers allochtoon wordt beschouwd.

Wat betreft woonplaats is uitgegaan van het adres van de ouders. Bij jeugdigen die in een instelling verbleven (bijv. LVB, jeugdzorg) was dit in veel gevallen echter niet voorhanden, waardoor voor sommige jeugdigen de residentiële voorziening het woonadres is. Instellingen voor residentiële zorg registreren het oorspronkelijke adres van hun cliënten op verschillende manieren. De ene instelling gaat uit van de gezagsdragende ouder, de andere registreert het laatste adres voordat het kind in residentiële zorg gaat. Dit kan ook een pleeggezin of een instelling zijn. Weer een andere instelling registreert het adres van de woonvorm waar het kind nu verblijft. Kortom, het is bij residentiële zorg niet altijd mogelijk om het adres van de ouders te bepalen. Dit betekent dat er bij residentiële voorzieningen mogelijk ook kinderen zijn opgenomen, waarvan de ouders niet in een van de gemeenten van de regio Rotterdam-Rijnmond woonachtig zijn.

Over het algemeen waren de gegevens van goede kwaliteit. Helaas waren bij sommige instellingen niet alle gevraagde gegevens beschikbaar. Indien er geen individuele trajecten konden worden herleid zijn de gegevens van de betreffende instelling niet gebruikt. Ook ontbraken er in enkele gevallen gegevens over de woongemeente of de leeftijd. Trajecten waarbij deze gegevens niet achterhaald konden worden, zijn niet meegenomen in dit rapport. Daarnaast waren gegevens over achtergrondkenmerken van cliënten vaak niet beschikbaar, vooral voor wat betreft leefsituatie (éénouder/meeroudergezin). Enkele lokale preventieve voorzieningen en landelijk werkende jeugdzorginstellingen hebben alleen geaggregeerde gegevens verstrekt.

Een verdere afbakening van het onderzoek en de beperkingen van de verzamelde gegevens worden in Bijlage 7 weergegeven.

Indexfiguren

Om de aantallen trajecten van de gemeenten onderling en met de regio Rotterdam-Rijnmond als totaal op uniforme wijze te kunnen vergelijken, is gebruik gemaakt van figuren met staafdiagrammen. In deze figuren geven staven de indexcijfers weer per gemeente en de rode indexlijn geeft de referentiewaarde van de regio Rotterdam-Rijnmond weer.

Een indexcijfer is een getal dat de verhouding uitdrukt van een grootte tot een referentiewaarde; in dit geval de verhouding tussen het aantal trajecten per 1000 jeugdigen in een gemeente en het aantal trajecten per 1000 jeugdigen in de regio. Voor de referentiewaarde, het aantal trajecten per 1000 jeugdigen in de regio, is de index op 100 gesteld. Als een gemeente een indexcijfer boven 100 heeft, betekent dit dat er een hoger aantal trajecten per 1000 jeugdigen was in die gemeente dan in de regio; als dit cijfer lager is, was er een lager aantal trajecten per 1000 jeugdigen in deze gemeente. Op deze manier kunnen de gemeenten ook onderling worden vergeleken op hun verschil met de regio Rotterdam-Rijnmond.

De referentiewaarde (dus index=100) is in een voetnoot onderaan de grafiek opgenomen.

Als een gemeente een indexcijfer heeft van bijvoorbeeld 160 en de referentiewaarde (aantal trajecten per 1000 jeugdigen in de regio) is bijvoorbeeld 50, betekent dit dat de betreffende gemeente dus $(50 \times 160) / 100 = 80$ trajecten per 1000 jeugdigen heeft; 30 trajecten meer per 1000 jeugdigen dan de regio, wat neer komt op 60% meer.

2 Resultaten

2.1 Kenmerken jeugd

In deze paragraaf wordt per gemeente weergegeven hoe de samenstelling van de populatie jeugdigen is naar leeftijd, herkomst en leefsituatie.

Uit *Tabel 1* blijkt dat in de gemeenten Rotterdam, Schiedam en Spijkenisse in absolute termen de meeste jeugdigen wonen. In verhouding tot het regionale gemiddelde wonen er veel jeugdigen in Lansingerland en Barendrecht.

Tabel 1 Kenmerken Jeugd 0 t/m 22 jaar in de gemeenten van regio Rotterdam-Rijnmond, peildatum 1-1-2011

Gemeente	Totaal aantal inwoners	N	0 t/m 22 jaar	
			% van totaal gemeente	% van totaal 0 t/m 22 regio
Albrandswaard	24.674	6.942	28,1	2,1
Barendrecht	46.831	14.321	30,6	4,2
Bernisse	12.404	3.156	25,4	0,9
Brielle	15.978	3.996	25,0	1,2
Capelle ad IJssel	66.104	17.730	26,8	5,2
Goeree-Overflakkee	48.273	13.141	27,2	3,9
Hellevoetsluis	39.739	10.350	26,0	3,1
Krimpen ad IJssel	28.626	8.008	28,0	2,4
Lansingerland	54.090	17.088	31,6	5,1
Maassluis	31.910	8.218	25,8	2,4
Ridderkerk	44.889	10.760	24,0	3,2
Rotterdam	610.386	164.293	26,9	48,6
Schiedam	75.718	19.898	26,3	5,9
Spijkenisse	72.244	19.021	26,3	5,6
Vlaardingen	71.269	17.799	25,0	5,3
Westvoorne	13.992	3.336	23,8	1,0
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	1.257.127	338.057	26,9	100

Bron: CBS, bewerkt door GGD

De grootste groep jeugdigen is in alle gemeenten de groep van 4 tot en met 11 jaar (*Tabel 2*).

Tabel 2 Leeftijdscategorieën Jeugd 0 t/m 22 jaar in de gemeenten van de regio Rotterdam-Rijnmond, peildatum 1-1-2011

Gemeente	0 t/m 22 jr	0 t/m 3 jr	4 t/m 11 jr	12 t/m 17 jr	18 t/m 22 jr
	N	%	%	%	%
Albrandswaard	6.942	18,1	37,7	25,8	18,5
Barendrecht	14.321	16,8	39,9	25,9	17,4
Bernisse	3.156	13,0	35,2	29,7	22,1
Brielle	3.996	13,7	36,6	29,2	20,6
Capelle aan den IJssel	17.730	16,8	33,8	27,0	22,4
Goeree-Overflakkee	13.141	15,9	36,8	27,7	19,5
Hellevoetsluis	10.350	15,6	34,6	27,6	22,2
Krimpen aan den IJssel	8.008	14,9	36,3	27,6	21,1
Lansingerland	17.088	19,5	39,5	25,2	15,8
Maassluis	8.218	16,6	35,0	26,0	22,4
Ridderkerk	10.760	15,1	32,6	28,4	23,9
Rotterdam	164.293	18,0	31,8	23,3	27,0
Schiedam	19.898	17,1	33,8	25,7	23,5
Spijkenisse	19.021	15,6	32,5	27,3	24,6
Vlaardingen	17.799	16,4	33,3	26,6	23,7
Westvoorne	3.336	12,5	36,9	30,8	19,8
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	338.057	17,2	33,6	25,1	24,1

Bron: CBS, bewerkt door GGD

Tabel 3 laat zien dat 41,9% van de jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond van allochtone afkomst is. Gemeenten met een relatief klein aandeel autochtonen in de bevolking (minder dan 60%) zijn: Rotterdam en Schiedam. Gemeenten met een relatief groot aandeel autochtonen in de bevolking (meer dan 90%) zijn: Goeree-Overflakkee en Bernisse.

Tabel 3 Herkomst Jeugd naar gemeente, peildatum 1-1-2011

Gemeente	Totaal jeugd 0 t/m 22 jr N	Autochtoon %	Surinamers %	Antillianen/ Arubanen %	Kaapver- dianen %	Turken %	Marokkanen %	Overig allochtoon %
Albrandswaard	6.942	81,0	5,5	1,3	0,4	1,8	1,0	9,0
Barendrecht	14.321	76,1	5,3	1,4	0,6	3,4	2,5	10,7
Bernisse	3.156	91,2	0,5	0,3	0,1	0,1	0,0	7,8
Brielle	3.996	88,1	1,0	0,8	0,1	0,6	0,2	9,3
Capelle aan den IJssel	17.730	62,5	8,3	5,2	1,1	2,3	2,3	18,3
Goeree-Overflakkee	13.141	94,7	0,5	0,2	0,1	0,1	0,1	4,4
Hellevoetsluis	10.350	80,7	1,7	2,4	0,1	3,2	0,5	11,4
Krimpen aan den IJssel	8.008	87,8	1,5	0,8	0,1	0,7	0,7	8,4
Lansingerland	17.088	84,0	2,4	0,6	0,1	1,0	2,3	9,6
Maassluis	8.218	65,6	2,6	2,8	0,2	9,6	7,8	11,3
Ridderkerk	10.760	81,9	2,0	1,0	0,3	2,3	1,6	10,9
Rotterdam	164.293	40,7	9,6	5,5	2,9	11,1	11,3	18,8
Schiedam	19.898	54,2	4,3	3,6	1,8	14,8	4,6	16,6
Spijkenisse	19.021	72,2	5,8	3,9	0,7	2,0	1,1	14,4
Vlaardingen	17.799	65,4	2,7	3,5	0,4	10,0	4,2	13,9
Westvoorne	3.336	88,6	0,3	1,1	0,2	0,1	0,2	9,6
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	338.057	58,1	6,5	3,9	1,7	7,7	6,7	15,4

Bron: CBS, bewerkt door GGD

2.2 Lokale preventieve voorzieningen

2.2.1 Inleiding

Lokale preventieve voorzieningen bieden preventieve zorg die gericht is op het signaleren en voorkomen van gezondheids- en psychosociale problemen van jeugdigen. Deze zorg wordt grotendeels door de gemeente gefinancierd. De zorg kan gericht zijn op het kind zelf, zoals bij jongerentrajecten of op het gezin of de ouders, zoals bij gezinscoaching. Het preventieve aanbod dat is meegenomen in deze rapportage bestaat uit:

- Gezinscoaching
- Jongerentrajecten
- Algemeen maatschappelijk werk (AMW)
- Schoolmaatschappelijk werk (SMW)
- Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (DOSA) en Gemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak (GOSA)

In dit rapport ligt de nadruk op individuele zorg voor jeugd in het kader van opvoeden en opgroeien door professionals, waarvoor ook individueel cliëntregistraties worden bijgehouden. Om die reden is het uniforme deel van de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau, periodieke gezondheidsonderzoeken) buiten beschouwing gelaten.

2.2.2 Gezinscoaching

Voor gezinnen die kampen met problemen op persoonlijk en sociaal-economisch vlak, waarbij meerdere problemen gelijktijdig spelen en de problematiek weerbarstig is, zet de gemeente preventieve gezinscoaching in. In *Tabel 4* staan de verschillende vormen en aanbieders van preventieve gezinscoaching. De trajecten verschillen in doelgroep en aanpak.

Tabel 4 Overzicht aanbod Gezinscoaching regio Rotterdam-Rijnmond

Organisatie	Gezinscoaching	Gemeente
CJG	Gezinskracht	Rotterdam
FlexusJeugdplein	Gezinscoaching Nieuwe Stijl Gezinscoaching Huiselijk Geweld	Alle regiogemeenten m.u.v. Goeree-Overflakkee
Humanitas	Jouw Project	Rotterdam
Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Gemeente Rotterdam (voorheen SoZaWe)	Sociale Teams	Rotterdam
Bureau Frontlijn (Directie Veiligheid, gemeente Rotterdam)	Gezinscoaching	Rotterdam
Kwadraad	Gezinscoaching	Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland

Bij de sociale teams gaat het om basiscoaches, die zich vooral richten op het op orde brengen van de basis en versterking van de zelfredzaamheid van het gezin. Preventieve gezinscoaching is een niet-geïndiceerde vorm van zorg. Geïndiceerde gezinscoaching valt onder de ambulante trajecten jeugdhulpverlening die worden uitgevoerd door de instellingen voor Jeugd en Opvoedhulp (zie paragraaf 2.3.3).

De GGD is de regisserende en subsidiërende dienst van de meeste preventieve gezinscoaching in Rotterdam. Een uitzondering hierop vormen de sociale teams die aangestuurd worden door de dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid. De overige regiogemeenten subsidiëren de gezinscoaching in hun eigen gemeenten, onder meer met RAS⁵ gelden.

In *Tabel 5* is het aantal lopende gezinscoachingstrajecten weergegeven voor 2010 en 2011 naar gemeente. Er is gebruik gemaakt van gegevens van FlexusJeugdplein, Bureau Frontlijn, Humanitas, SoZaWe⁶ en Kwadraad. Voor CJG (Gezinskracht) waren alleen gegevens beschikbaar voor 2011. De sociale teams van Sociale Zaken zijn pas halverwege 2010 begonnen. Daardoor waren er alleen gegevens voor het derde en vierde kwartaal beschikbaar.

Het overzicht voor gezinscoaching is niet geheel compleet. Er waren organisaties die de gevraagde gegevens niet (op tijd) of op de juiste wijze konden leveren. Hierdoor zijn de aantallen in *Tabel 5* voor de regiogemeenten relatief laag. Uit *Figuur 1* blijkt dat in Capelle aan den IJssel en Rotterdam relatief meer gezinscoachingstrajecten worden uitgezet t.o.v. het aantal jeugdigen in de gemeente. Voor de overige gemeenten ligt dit lager. Dit is deels te verklaren doordat de gegevensverzameling niet compleet is. Of wellicht doordat dit type zorg in de regiogemeenten op een andere manier wordt

⁵ RAS betekent Regionale Agenda Samenleving. De gemeenten ontvangen in de periode 2009-2012 RAS middelen van de provincie Zuid-Holland voor de inkoop van niet-geïndiceerde zorg met als doel het terugdringen van de instroom in de jeugdzorg en het bevorderen van de uitstroom.

⁶Vanaf 2013: Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Jeugd en Onderwijs

geboden, bijvoorbeeld door het Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), waar ouders ook terecht kunnen voor problemen binnen het gezin. In paragraaf 2.2.3. staat gezinsbegeleiding via AMW verder beschreven.

Tabel 5 Aantal lopende gezinscoachingstrajecten voor gezinnen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011 naar gemeente

Gemeente	2010*		2011**	
	N	%	N	%
Albrandswaard	6	0,3	8	0,3
Barendrecht	14	0,8	21	0,9
Bernisse	<5	~	7	0,3
Brielle	<5	~	<5	~
Capelle aan den IJssel	104	5,8	131	5,7
Goeree-Overflakkee	<5	~	<5	~
Hellevoetsluis	15	0,8	15	0,7
Krimpen aan den IJssel	25	1,4	32	1,4
Lansingerland	15	0,8	27	1,2
Maassluis	27	1,5	27	1,2
Ridderkerk	18	1,0	29	1,3
Rotterdam	1.350	75,4	1.774	77,5
Schiedam	66	3,7	89	3,9
Spijkenisse	47	2,6	66	2,9
Vlaardingen	94	5,2	59	2,6
Westvoorne	<5	~	<5	~
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	1.791	100	2.290	100

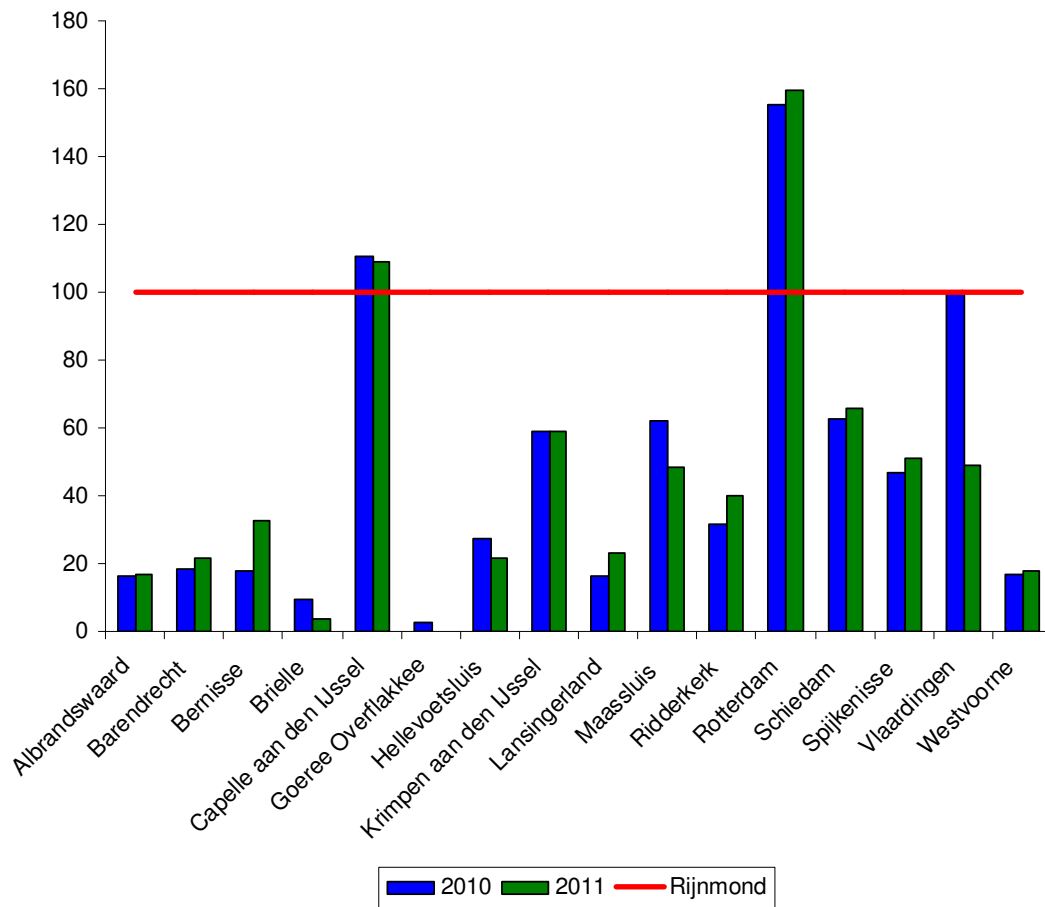
*2010: Flexus Jeugdplein, Humanitas, 3^e en 4^e kwartaal SoZaWe, Bureau Frontlijn, en Kwadraad

**2011: Flexus Jeugdplein, Humanitas, SoZaWe, Bureau Frontlijn, CJG, en Kwadraad

~ percentage niet getoond, want aantal <5.

In *Tabel 5* is een toename te zien van het aantal trajecten tussen 2010 en 2011. Deze toename wordt veroorzaakt door het ontbreken van gegevens van het CJG (Gezinskracht) in 2010 (ca. 300 trajecten) en een toename van het aantal trajecten bij FlexusJeugdplein (ca. 250 trajecten meer in 2011).

Figuur 1 Index gezinscoachingtrajecten per gemeente t.o.v de totale regio Rotterdam-Rijnmond*

*Index Regio 2010: 5,3 trajecten per 1000 jeugdigen; Index Regio 2011: 6,8 trajecten per 1000 jeugdigen

2.2.3 Gezinsbegeleiding via algemeen maatschappelijk werk

Algemeen Maatschappelijk Werk is laagdrempelige hulpverlening voor mensen die zelf hun problemen niet (meer) kunnen oplossen. Mensen kunnen er onder andere terecht voor problemen rondom relaties, opvoeding, ouderschap, echtscheiding, financiële problemen.

Voor kinderen en jongeren kan het gaan om problemen rondom scheiding, zelfvertrouwen, rouwverwerking of geldzorgen.

Het aanbod van het Algemeen Maatschappelijk Werk voor dit rapport is te verdelen in twee groepen. Het aanbod voor ouders met vragen rondom opvoeding en het gezin en het aanbod voor jongeren zelf. Het aanbod voor de jongeren zelf staat in de volgende paragraaf bij de jongerentrajecten.

Voor de regio Rotterdam-Rijnmond hebben vier aanbieders gegevens geleverd over gezinsbegeleiding voor dit rapport. MDNW (Maassluis, Vlaardingen, Schiedam), Careyn (Goeree-

Overflakkee, Hellevoetsluis, Rotterdam (Rozenburg), Spijkenisse), Vivenz (Albrandswaard, Barendrecht, Ridderkerk) en Kwadraad (Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland). De gegevens van MDNW zijn niet meegenomen, omdat deze niet uit te splitsen waren naar AMW algemeen en AMW opvoedondersteuning.

In *Tabel 6* is het aantal cliënten weergegeven dat gezinsbegeleiding ontving bij Careyn, Vivenz en Kwadraad. Van Careyn zijn er alleen cijfers over 2011 beschikbaar. Over de andere regiogemeenten is er geen informatie beschikbaar, gevonden of ontvangen.

Tabel 6 Aantal cliënten* met opvoedingsondersteuning bij het AMW in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011 naar gemeente

Gemeente	2010 N	2011 N
Albrandswaard	20	23
Barendrecht	63	48
Bernisse		
Brielle		
Capelle aan den IJssel		
Goeree-Overflakkee		13
Hellevoetsluis		<5
Krimpen aan den IJssel		
Lansingerland**	40	29
Maassluis		
Ridderkerk	140	110
Rotterdam		6
Schiedam		
Spijkenisse		7
Vlaardingen		
Westvoorne		
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond		

* Voor Careyn was alleen het aantal trajecten beschikbaar

** Het opvoedadviespunt van Kwadraad is alleen voor Lansingerland

Doordat de gegevens op geaggregeerd niveau zijn opgeleverd, is het niet mogelijk om uitspraken te doen over het aantal kinderen met een traject. Ook uitspraken over de verdeling van geslacht, leeftijd en etnische herkomst zijn hierdoor niet mogelijk.

2.2.4 Jongerentrajecten en algemeen maatschappelijk werk

Instellingen voor jeugdzorg, welzijnswerk en maatschappelijk werk bieden ondersteuning en coaching aan jongeren door middel van zogenaamde jongerentrajecten of algemeen maatschappelijk werk. Het type aanbod en de aanbieders van jongerentrajecten staan vermeld in *Tabel 7*. De trajecten verschillen in doelgroep en aanpak.

Tabel 7 Overzicht aanbod Jongerentrajecten/ algemeen maatschappelijk werk voor jongeren

Organisatie	Jongerentrajecten	Gemeente
Careyn	AMW	Bernisse, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Rotterdam (Rozenburg), Spijkenisse, Westvoorne
FlexusJeugdplein	Pak je Kans Kernpunt	Alle regiogemeenten m.u.v. Goeree-Overflakkee
Humanitas	Pak je Kans Nieuwe Perspectieven Nieuwe Perspectieven bij terugkeer	Rotterdam
Stichting Welzijn Feijenoord	Nieuwe Perspectieven	Rotterdam
Stichting Welzijn E25	Jongereninterventieteam	Schiedam, Vlaardingen
Kwadraad	AMW	Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland
Vivenz	AMW	Albrandswaard, Barendrecht, Ridderkerk

De GGD is de regisserende en subsidiërende dienst van de meeste jongerentrajecten in Rotterdam. Een uitzondering hierop vormen de jongerentrajecten die een product zijn van het Jongerenloket (zie paragraaf 2.2.6), die vallen onder de dienst Jeugd Onderwijs Samenleving (JOS)⁷. De overige regiogemeenten subsidiëren de jongerentrajecten en het algemeen maatschappelijk werk in hun eigen gemeenten.

In *Tabel 8* staan het aantal jongerentrajecten en het aantal trajecten AMW weergegeven in 2010 en 2011 naar gemeente. Ook voor jongerentrajecten bleek het moeilijk om van alle organisaties de gegevens (op tijd) te verkrijgen. Het beeld is nu echter redelijk compleet.

⁷ Vanaf 2013: Cluster Maatschappelijke Ontwikkeling, Jeugd en Onderwijs

Tabel 8 Totaal aantal jongerentrajecten en trajecten AMW* voor jongeren woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011 naar gemeente

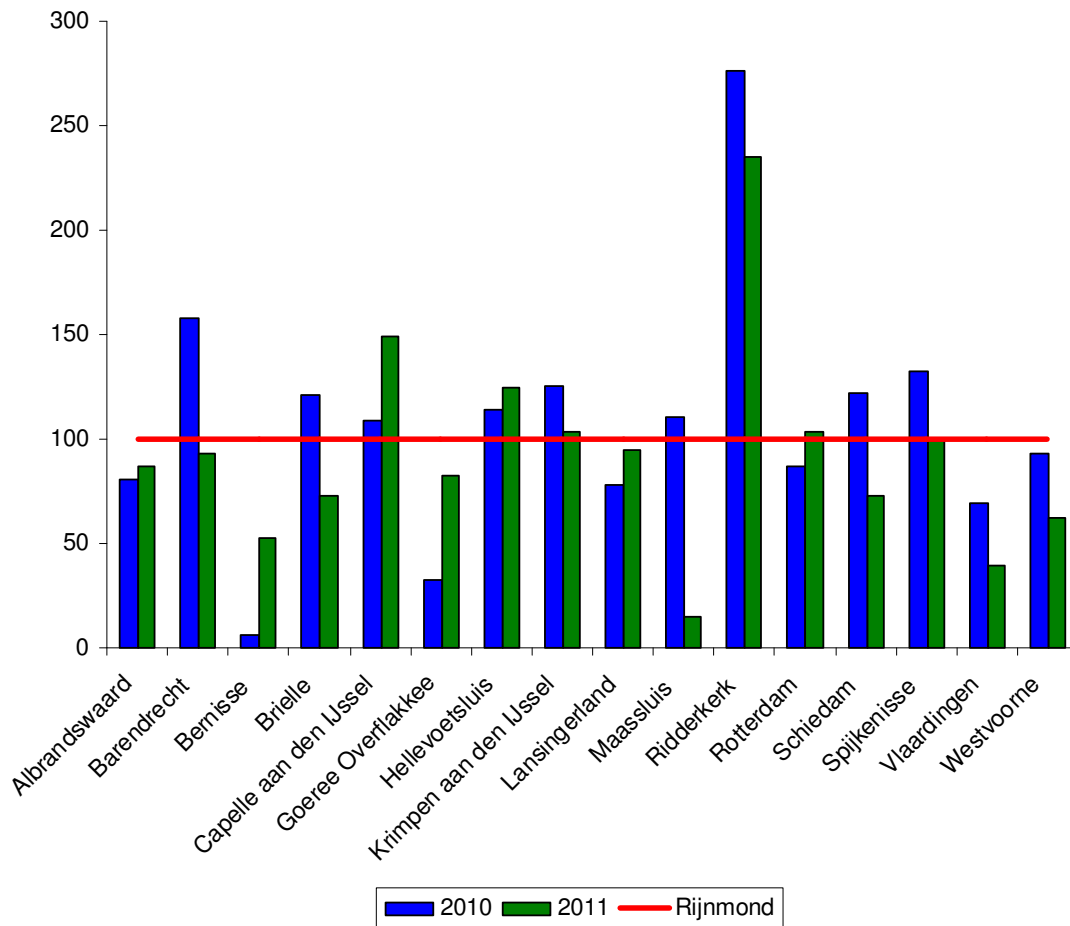
Gemeente	2010**		2011***	
	N	%	N	%
Albrandswaard	29	1,7	29	1,8
Barendrecht	117	6,7	64	3,9
Bernisse	1	0,1	8	0,5
Brielle	25	1,4	14	0,9
Capelle aan den IJssel	100	5,7	127	7,8
Goeree-Overflakkee	22	1,3	52	3,2
Hellevoetsluis	61	3,5	62	3,8
Krimpen aan den IJssel	52	3,0	40	2,5
Lansingerland	69	3,9	78	4,8
Maassluis	47	2,7	6	0,4
Ridderkerk	154	8,8	122	7,5
Rotterdam	737	42,1	821	50,4
Schiedam	126	7,2	70	4,3
Spijkenisse	130	7,4	91	5,6
Vlaardingen	64	3,7	34	2,1
Westvoorne	16	0,9	10	0,6
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	1750	100	1628	100

* Voor Careyn, Vivenz en Welzijn E25 was alleen het aantal cliënten beschikbaar, dit kan tot een lichte onderschatting van het aantal trajecten hebben geleid

**2010: Careyn, Flexus Jeugdplein, Humanitas, St. Welzijn E25, Kwadraad, Vivenz

***2011: Careyn, Flexus Jeugdplein, Humanitas, SWF, St. Welzijn E25, Kwadraad, Vivenz

Figuur 2 Index jongerentrajecten en trajecten AMW per gemeente t.o.v de totale regio Rotterdam-Rijnmond*

*Index Regio 2010: 5,2 trajecten per 1000 jeugdigen; Index Regio 2011: 4,8 trajecten per 1000 jeugdigen

Met name in Ridderkerk worden meer jongerentrajecten en trajecten AMW uitgezet in verhouding tot het aantal jongeren dan in de andere gemeenten (*Figuur 2*). Ook in Barendrecht en Capelle aan den IJssel worden naar verhouding veel jongerentrajecten uitgezet. Dit wordt grotendeels verklaard doordat we uit deze gemeenten gegevens hebben gekregen van andere aanbieders dan alleen FlexusJeugdplein.

Doordat een deel van de gegevens op geaggregeerd niveau is opgeleverd, is het niet mogelijk om uitspraken te doen over het aantal kinderen met een traject. Ook uitspraken over de verdeling van geslacht, leeftijd en etnische herkomst zijn hierdoor niet mogelijk.

2.2.5 Schoolmaatschappelijk werk

Schoolmaatschappelijk werk (SMW) is kortdurende hulpverlening en schoolondersteuning voor jeugdigen met ontwikkelings- en opvoedproblemen in het onderwijs. Het SMW vormt een schakel tussen onderwijs en jeugdhulpverlening. De taken van de schoolmaatschappelijk werker bestaan uit het ondersteunen van de school in het bieden van zorg, het verlenen van directe hulpverlening aan ouders en jeugdigen en het verwijzen en toeleiden naar speciale en geïndiceerde zorg (Servicepunt SMW, 2011). Jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond worden met SMW begeleid in scholen voor (speciaal) basisonderwijs, (speciaal) voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's).

Voor het regulier basisonderwijs in Rotterdam zijn er naast FlexusJeugdplein verschillende kleine aanbieders op de markt: Thermiek, MDA, SWF/Motief, SMOOR, CVD, SMDC, SMDD, Stichting Dock, PCBO. MEE Rotterdam Rijnmond is de aanbieder voor het SMW op scholen voor speciaal basisonderwijs en speciaal voortgezet onderwijs (praktijkscholen). FlexusJeugdplein is de aanbieder voor het voortgezet onderwijs en op de ROC's (Bams e.a., 2011).

Vanuit de regiogemeenten zijn er gegevens over SMW beschikbaar van FlexusJeugdplein, Careyn, St. De Vluchtheuvel (Krimpen aan den IJssel), MDNW (Vlaardingen, Maassluis, Schiedam) en Kwadraad (Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland). Uit de gegevens van De Vluchtheuvel was het aantal trajecten niet af te leiden, alleen het aantal contacten. Deze zijn dan ook weggelaten uit de analyse.

Het SMW wordt gefinancierd door de (deel)gemeenten en in sommige gemeenten betalen de schoolbesturen een deel. Sommige samenwerkingsverbanden van scholen financieren het SMW (gedeeltelijk) vanuit de Impulsgelden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (Servicepunt SMW, 2011).

Niet alle aanbieders hebben gegevens geleverd. Ook ontbreken de gegevens over het aantal trajecten en cliënten voor het voortgezet onderwijs (FlexusJeugdplein) en het speciaal onderwijs (MEE). Dit betekent dat alleen schoolmaatschappelijk werk in het basisonderwijs wordt gepresenteerd (zie *Tabel 9*).

Tabel 9 Aantal SMW trajecten⁸ voor basisschoolleerlingen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011 naar gemeente

Gemeente	2010		2011	
	N	%	N	%
Albrandswaard	120	1,7	151	2,0
Barendrecht	67	0,9	99	1,3
Bernisse	<5	~	17	0,2
Brielle	<5	~	<5	~
Capelle aan den IJssel	412	5,8	447	5,9
Goeree-Overflakkee	52	0,7	97	1,3
Hellevoetsluis	129	1,8	212	2,8
Krimpen aan den IJssel*	236	3,3	200	2,6
Lansingerland	190	2,7	347	4,6
Maassluis	187	2,6	203	2,7
Ridderkerk	257	3,6	276	3,6
Rotterdam**	4.179	59,1	4.086	53,6
Schiedam	507	7,2	589	7,7
Spijkenisse	257	3,6	352	4,6
Vlaardingen	469	6,6	539	7,1
Westvoorne	<5	~	<5	~
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	7.066	100	7.619	100

*exclusief De Vluchtheuvel

** exclusief gegevens van PCBO

~ percentage niet getoond, want aantal <5.

⁸ FlexusJeugdplein registreert het aantal cliënten, niet het aantal trajecten, dus het aantal trajecten ligt mogelijk wat hoger. De cijfers zijn gebaseerd op de locatie van de school, niet op de woonplaats van het kind. Aangezien het om het basisonderwijs gaat, zal dit voor het overgrote deel overeenkomen met de woonplaats van het kind.

2.2.6 Plusopvang en Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang

In de regio Rotterdam-Rijnmond is het mogelijk dat bepaalde kinderen met gedragsproblemen toch van reguliere kinderopvang gebruik kunnen maken (Plusopvang). Ook bieden gemeenten aan kinderen uit problematische gezinnen op sociaal medische indicatie tijdelijke kinderopvang aan.

Over plusopvang en sociaal medische kinderopvang zijn geen aantallen beschikbaar voor de regiogemeenten. Er zijn alleen financiële gegevens bekend. Deze zijn opgenomen in paragraaf 2.2.8.

Plusopvang:

Plusopvang is bedoeld voor kinderen van 0 tot 13 jaar met problemen die te zwaar zijn voor de reguliere groep in een kinderdagverblijf. De plus vertaalt zich naar kleinere groepen, hoger opgeleide leid(st)ers en samenwerking met hulpverlenende instanties zoals het maatschappelijk werk.

Plusopvang is duurder dan gewone opvang. De gemeente Rotterdam heeft uit eigen middelen een budget beschikbaar gesteld voor de kosten van deze opvang. Die extra kosten komen bovenop de kosten van een reguliere kindplaats die in het algemeen vergoed wordt vanuit de Wet Kinderopvang. De Plusopvang vindt plaats op basis van indicatie, afgegeven door de GGD of de gemeente.

Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang (SMIK):

Gezinnen met problemen, zoals gezondheidsproblemen, sociale problemen, psychische problemen, of meerdere problemen tegelijk kunnen baat hebben bij tijdelijke kinderopvang. De problemen moeten zodanig groot zijn dat deze een serieuze bedreiging vormen voor de ontwikkeling van een kind.

Door de regeling SMIK kunnen ouders/verzorgers op grond van een sociaal medische indicatie aanspraak maken op een vergoeding van de kinderopvangkosten. Het gaat om ouders die niet onder de Wet Kinderopvang vallen. De indicatie voor een SMIK wordt afgegeven door de GGD of de gemeente. Een groot deel van de kosten wordt vergoed door de gemeente. Ouders betalen een beperkte eigen bijdrage. SMIK is een tijdelijke, éénmalige, ondersteunende maatregel.

2.2.7 DOSA/GOSA

DOSA/GOSA ((Deel)Gemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak) richt zich op een sluitende aanpak van risico- en probleemjongeren in alle gemeenten van de regio Rotterdam-Rijnmond. Binnen elke gemeente is er afstemming tussen de preventieve (DOSA/GOSA regisseur), curatieve (BJZ), en repressieve keten (politie). De kern van DOSA/GOSA is dat tussen alle voorzieningen en instanties op gemeentelijk, stedelijk en regionaal niveau, korte lijnen bestaan. Een belangrijk onderdeel bij de werkwijze van DOSA/GOSA is dan ook de melding op één centraal punt van alle signalen over risicojongeren. Dit centrale punt stemt deze signalen vervolgens af met de voorzieningen en instanties die hierover gaan, waardoor snel de juiste interventie ingezet kan worden. Zo zorgt DOSA/GOSA, samen met de partners, er bijvoorbeeld voor dat risico- en probleemjongeren (weer) naar school of aan het werk gaan of indien nodig in een hulpverleningstraject geplaatst worden. DOSA/GOSA levert geen zorg, maar is verantwoordelijk voor regie op zorg. De meeste kinderen die worden aangemeld in DOSA/GOSA zijn tussen 12 en 19 jaar.

Tabel 10 geeft een overzicht van het aantal jeugdigen van 0 tot en met 22 jaar binnen lopende DOSA/GOSA zaken in 2010 en 2011.

Tabel 10 Aantal jeugdigen 0 t/m 22 jaar woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond binnen DOSA/GOSA zaken in 2010 en 2011 naar gemeente

Gemeente	2010		2011	
	N	%	N	%
Albrandswaard	26	1	20	1
Barendrecht	89	4	84	3
Bernisse*	-	-	5	0
Brielle**	-	-	14	0
Capelle aan den IJssel	74	3	117	4
Goeree-Overflakkee***	34	1	27	1
Hellevoetsluis	54	2	79	3
Krimpen aan den IJssel	43	2	45	2
Lansingerland	35	2	35	1
Maassluis	54	2	33	1
Ridderkerk	65	3	102	4
Rotterdam	1.257	54	1.681	58
Schiedam****	500	22	500	17
Spijkenisse*	-	-	31	1
Vlaardingen	80	3	82	3
Westvoorne*	-	-	-	1
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	2.311	100	2.875	100

* In Bernisse, Spijkenisse en Westvoorne was er geen GOSA regisseur werkzaam in 2010.

** De cijfers van Brielle betreffen de periode vanaf maart 2011.

*** De cijfers van Goeree-Overflakkee betreffen de periode vanaf mei 2010.

**** De cijfers van Schiedam zijn een ruwe schatting.

De gegevens zijn niet compleet, dit geldt met name voor het kalenderjaar 2010. Soms ontbreekt een registratie of was er (tijdelijk) geen GOSA regisseur werkzaam. Een deel van de gegevens is op geaggregeerd niveau opgeleverd. Hierdoor is het niet mogelijk om uitspraken te doen over de verdeling van geslacht en leeftijd.

De jeugdigen zijn ingedeeld bij de gemeente waar het deze zijn geregistreerd in DOSA/GOSA. Hiervoor is gekozen omdat een jeugdige alleen in aanmerking komt voor registratie in een DOSA/GOSA wanneer deze in de GBA in de desbetreffende gemeente staat ingeschreven. In de beschikbare data staan de laatst bekende postcode of gemeente van het woonadres van de jeugdige. Wanneer een jeugdige bijvoorbeeld in 2012 is verhuisd kan het lijken alsof deze in het jaar van zorg niet in de gemeente van registratie woonde.

2.2.8 Financiering preventief zorgaanbod

Preventief zorgaanbod wordt op verschillende manieren gefinancierd, het merendeel op basis van gemeentelijke subsidies en RAS middelen. De gemeenten ontvingen in de periode 2009-2012 RAS middelen van de provincie Zuid-Holland voor de inkoop van niet-geïndiceerde zorg met als doel het terugdringen van de instroom in de jeugdzorg en het bevorderen van de uitstroom. De gemeente Rotterdam heeft hier geen recht op. Schoolmaatschappelijk werk wordt in de meeste gemeenten voor een deel door schoolbesturen gefinancierd.

Tabel 11 en *Tabel 12* geven inzicht in de besteding van RAS middelen aan jongerencoaching, gezinscoaching, licht ambulante hulpverlening, begeleiding bij ouderschap/scheiding, RESET (een methodiek voor intensieve thuisbegeleiding), en pedagogische advisering. Voor 2010 was geen uitsplitsing per gemeente naar type zorg bekend.

Tabel 11 Besteding RAS gelden in 2010, in euro's

Gemeente	Bedrag in euro's
Albrandswaard	18.776
Barendrecht	102.348
Bernisse	14.246
Brielle	722
Capelle ad IJssel	52.879
Hellevoetsluis	92.379
Krimpen ad IJssel	98.838
Lansingerland	109.636
Maassluis	133.462
Ridderkerk	103.730
Rotterdam (Rozenburg)	47.214
Schiedam	165.463
Spijkenisse	124.998
Vlaardingen	204.849
Westvoorne	44.576
<i>Subtotaal</i>	<i>1.314.116</i>
Nazorg na jeugdzorg	195.027
Totaal Stadsregio Rotterdam	1.509.143

Tabel 11 en *Tabel 12* zijn berekend op basis van het aantal cliëntcontacturen en de verantwoording van de subsidie. FlexusJeugdplein verzorgde 85% van het aanbod in 2010 en werkte met een aantal onderaannemers voor de overige 15%. In *Tabel 11* en *12* staat een bedrag voor nazorg na jeugdzorg dat in de jaarverslagen niet onderverdeeld is naar gemeente.

Tabel 12 Besteding RAS gelden in 2011, in euro's

Gemeente	Jongeren-coaching	Gezins-coaching	Licht ambulante hulpverlening	Ouderschap/scheiding	RESET	Pedag. advisering	Overig	Totaal
Albrandswaard	7.194	20.090		1.086				28.370
Barendrecht		38.550				24.976		63.527
Bernisse		3.801	950	2.172	8.009		1.900	16.832
Brielle	3.122	4.072			3.122			10.316
Capelle ad IJssel	13.846	11.538	1.629	6.516		21.176	82.666	137.369
Hellevoetsluis	17.646	7.194	10.316	2.172	39.636			76.965
Krimpen ad IJssel		50.360	1.900	3.801				56.061
Lansingerland	15.610	53.346	814	3.258	33.528			106.556
Maassluis	6.923	21.040	20.768			26.062		74.793
Ridderkerk	26.334	32.849	6.651	3.258				69.092
Schiedam	25.791	146.193	13.438	9.095				194.516
Spijkenisse	2.715	19.818	40.179	12.352	63.798			138.863
Vlaardingen	35.293	61.219	19.411	7.059				122.981
Westvoorne	271	7.330		2.172	2.986			12.760
<i>Subtotaal</i>								<i>1.109.000</i>
Nazorg na jeugdzorg								655.974
Totaal Stadsregio Rotterdam								1.764.974

In Tabel 13 en 14 zijn gemeentelijke subsidies van het preventieve aanbod van zorg voor jeugd in 2010 en 2011 weergegeven per gemeente.

Tabel 13 Gerealiseerde subsidies van preventieve zorg voor jeugd, regio Rotterdam-Rijnmond, in euro's in 2010

Gemeente	Individuele opvoedings- ondersteuning	Gezins- coaching	Jongeren- coaching	AMW	SMW	Sociaal Medische Kinderopvang	Begeleiding WMO	Overig	Totaal
Albrandswaard	9.000	15.000	15.000	120.000	88.000	20.000	15.000		282.000
Barendrecht	12.272	54.880	66.100	360.000	277.000	121.022			891.274
Bernisse			2.503	75.502	35.617				113.622
Brielle	13.000*	10.000*		112.432	82.980				218.412
Capelle aan den IJssel		209.405	42.652	644.019	383.257		13.495		1.292.828
Goeree-Overflakkee	22.600	76.074	15.131	299.160	74.112			30.555	517.632
Hellevoetsluis	22.493	-	-	278.467	258.656				559.616
Krimpen aan den IJssel	58.667	26.403		292.883	151.870				529.823
Lansingerland	10.000	75.000		260.000	100.000				445.000
Maassluis	25.385	77.575	15.000	403.804	100.000	100.068			721.832
Ridderkerk	78.574	73.046**			198.400	36.434			386.454
Rotterdam		4.266.391	925.961		1.326.800***	4.985.813		4.327.323	15.832.288
Schiedam	52.355	129.580	240.000	796.160	300.000	163.578	21.000	46.012	1.748.685
Spijkenisse	523.452		107.000	679.171	345.843		89.000	220.000	1.964.466
Vlaardingen	169.485	131.823	178.878	753.403	472.000	73.500	23.000		1.802.089
Westvoorne		47.187**		51.615	35.179				133.981
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond									27.440.002

* Dit bedrag is een schatting op basis van de bedragen voor 2012.

** Dit is gezins- en jongerencoaching samen.

***Dit bedrag is alleen voor SMW basisonderwijs

Tabel 14 Gerealiseerde subsidies van preventieve zorg voor jeugd, regio Rotterdam-Rijnmond, in euro's in 2011

Gemeente	Individuele opvoedings- ondersteuning	Gezins- coaching	Jongeren- coaching	AMW	SMW	Sociaal Medische Kinderopvang	Begeleiding WMO	Overig	Totaal
Albrandswaard	9.000	22.500	20.000	120.000	88.000	20.000	15.000	7.500	302.000
Barendrecht	12.272	54.880	66.100	360.000	277.000	121.022			891.274
Bernisse		2.220	68.653	46.589					117.462
Brielle	13.000*	10.000*		168.981	75.993				267.974
Capelle aan den IJssel		227.265	52.520	681.594	387.442		42.745	117.325	1.508.891
Goeree-Overflakkee	22.600	46.526	36.992	316.116	76.063			30.555	528.852
Hellevoetsluis	22.493			280.995	258.656		3.000		565.144
Krimpen aan den IJssel	57.934	17.738		287.024	187.153				549.849
Lansingerland	18.000	94.000	5.000	260.000	100.000				477.000
Maassluis	27.651	71.488	17.748	371.233	97.489	99.234			684.843
Ridderkerk	103.541	67.806**				218.170	31.100		420.617
Rotterdam		4.753.177	560.227		1.368.374***	3.933.633		1.937.217	12.552.628
Schiedam	54.785	163.053	240.000	763.170	300.000	118.410	19.000	49.012	1.707.430
Spijkernisse	523.452	90.000	107.000	548.842	345.843		89.000	220.000	1.924.137
Vlaardingen	218.984	133.268	165.520	772.923	472.000	73.500	18.000		1.854.195
Westvoorne	11.850	25.629**		65.530	35.736				138.745
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond									24.491.041

* Dit bedrag is een schatting op basis van de bedragen voor 2012.

** Dit is gezins- en jongerencoaching samen.

***Dit bedrag is alleen voor SMW basisonderwijs

2.3 Jeugdzorg

2.3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk richten we ons op de geïndiceerde jeugdzorg, die vanuit de Stadsregio Rotterdam wordt gefinancierd. Voor dit onderzoek hebben we gegevens opgevraagd van Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam, instellingen voor jeugd en opvoedhulp en landelijke werkende jeugdzorginstellingen.

2.3.2 Cliënttrajecten bij Bureau Jeugdzorg

Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam geeft indicaties af voor provinciaal geïndiceerde jeugdzorg en de jeugd geestelijke gezondheidszorg, biedt case management, crisisinterventies en begeleiding bij tijdelijke huisverboden. Bureau Jeugdzorg voert daarnaast jeugdbescherming en jeugdreclassering uit en omvat het Advies en Meldpunt Kindermishandeling en de Kindertelefoon. Bureau Jeugdzorg richt zich op kinderen, jongeren en opvoeders bij vragen en problemen rond opgroeien en opvoeden. Bureau Jeugdzorg valt onder de verantwoordelijkheid van de Stadsregio Rotterdam.

In *Tabel 15* en *Tabel 16* worden voor de maatregelen jeugdbescherming (OTS en voogdij)⁹ en jeugdreclassering het aantal jeugdigen weergegeven met een lopend traject in 2010 en 2011 en het aantal jeugdigen met toegang tot jeugdzorg. Toegang betekent dat de aanmelding van de jeugdige door Bureau Jeugdzorg is geaccepteerd en de jeugdige een vrijwillig zorgtraject heeft. Het gaat hierbij zowel om indicaties voor zorg geleverd door de Jeugd- en Opvoedinstellingen, als indicaties voor de jeugd-GGZ. Voor de gegevens over 2010 en 2011 ontbrak bij 6% (respectievelijk; N=663 en N=663) trajecten informatie over de postcode of de woonplaats en bij 0,4% (respectievelijk; N=22 en N=44) trajecten informatie over de leeftijd of betrof het gegevens over jeugdigen ouder dan 22 jaar. In 2010 werden de trajecten gebruikt door 8.079 jeugdigen woonachtig in de Stadsregio Rotterdam¹⁰. In 2011 waren dit 8.043 jeugdigen.

Voor Goeree-Overflakkee is het aantal gerealiseerde indicatiebesluiten voor 2010 en 2011 respectievelijk 224 en 214. Dit is inclusief indicaties voor de jeugd-GGZ en voor cliënten vanuit de jeugdbescherming en jeugdreclassering voor geïndiceerde jeugdhulpverlening (Bron: Tympaan Instituut). Deze gemeente wordt niet gefinancierd en geïndiceerd vanuit de Stadsregio Rotterdam, maar is wel onderdeel van de regio Rotterdam-Rijnmond.

---

⁹ Dit is inclusief voorlopige OTS en voorlopige voogdij.

¹⁰ Er worden geen gegevens in de tabellen gepresenteerd over Goeree-Overflakkee. Deze gemeente valt niet onder het werkgebied van Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam.

Tabel 15 Aantal jeugdigen met een cliënttraject bij Bureau Jeugdzorg in 2010 (0 t/m 22 jaar) per gemeente

Gemeente	Toegang jeugdzorg/ Vrijwillige jeugdzorg		OTS		Voogdij		Jeugd-reclassering	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Albrandswaard	53	1,4	14	0,5	<5	~	8	0,7
Barendrecht	136	3,5	43	1,5	13	2,2	19	1,6
Bernisse	23	0,6	7	0,2	<5	~	<5	~
Brielle	59	1,5	11	0,4	<5	~	8	0,7
Capelle aan den IJssel	228	5,9	150	5,1	37	6,2	61	5
Hellevoetsluis	138	3,6	69	2,4	14	2,3	26	2,1
Krimpen aan den IJssel	103	2,7	25	0,9	6	1,0	12	1
Lansingerland	122	3,2	35	1,2	<5	~	17	1,4
Maassluis	92	2,4	66	2,3	12	2,0	36	3
Ridderkerk	90	2,3	50	1,7	13	2,2	14	1,2
Rotterdam	2.029	52,8	1.801	61,5	417	69,4	824	68,1
Schiedam	228	5,9	223	7,6	25	4,2	73	6
Spijkenisse	295	7,7	254	8,7	24	4,0	47	3,9
Vlaardingen	217	5,6	172	5,9	29	4,8	56	4,6
Westvoorne	31	0,8	8	0,3	<5	~	5	0,4
Totaal Stadsregio Rotterdam	3.844	100	2.928	100	601	100	1.210	100

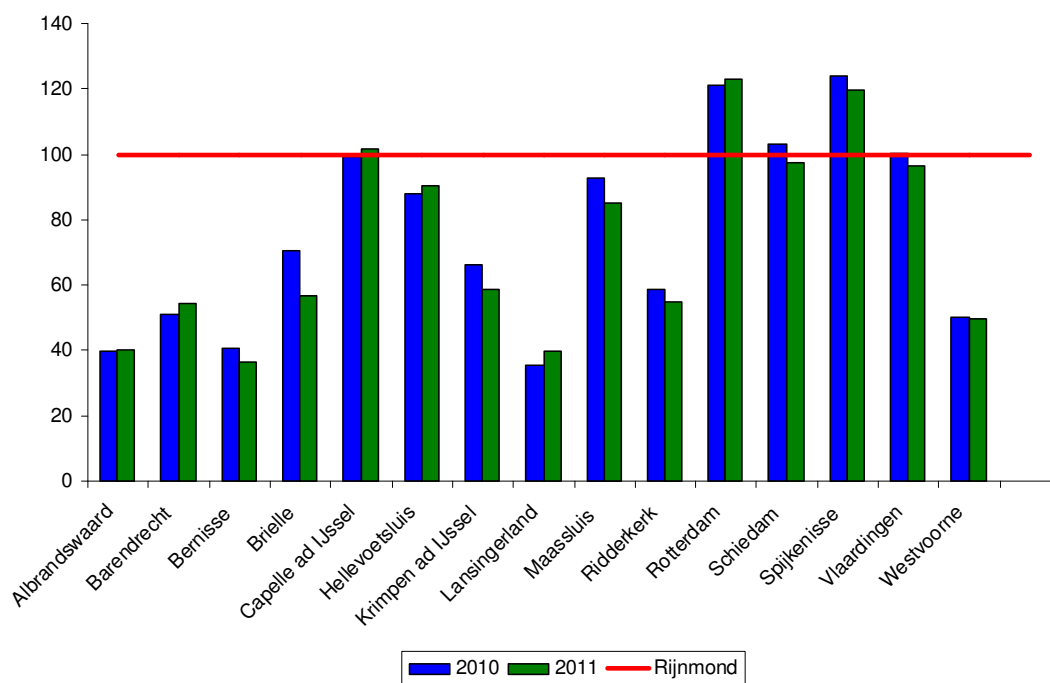
~ percentage niet getoond, want aantal <5.

Tabel 16 Aantal jeugdigen met een cliënttraject bij Bureau Jeugdzorg in 2011 (0 t/m 22 jaar) per gemeente

Gemeente	Toegang jeugdzorg/ Vrijwillige jeugdzorg		OTS		Voogdij		Jeugd- reclassering	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Albrandswaard	57	1,5	14	0,5	<5	~	8	0,6
Barendrecht	137	3,6	52	1,8	13	2,0	27	2,1
Bernisse	15	0,4	11	0,4	<5	~	5	0,4
Brielle	36	0,9	18	0,6	-	-	10	0,8
Capelle aan den IJssel	241	6,3	157	5,3	34	5,3	65	5
Hellevoetsluis	148	3,9	70	2,4	15	2,3	26	2
Krimpen aan den IJssel	84	2,2	30	1,0	5	0,8	13	1
Lansingerland	118	3,1	58	2,0	<5	~	24	1,8
Maassluis	96	2,5	61	2,1	12	1,9	24	1,8
Ridderkerk	91	2,4	39	1,3	13	2,0	17	1,3
Rotterdam	2.078	54,3	1.819	61,4	453	70,8	888	67,7
Schiedam	201	5,3	216	7,3	28	4,4	82	6,3
Spijkenisse	286	7,5	246	8,3	24	3,8	54	4,1
Vlaardingen	211	5,5	160	5,4	32	5,0	62	4,7
Westvoorne	26	0,7	10	0,3	5	0,8	6	0,5
Totaal Stadsregio								
Rotterdam	3.825	100	2.961	100	640	100	1.311	100

~ percentage niet getoond, want aantal <5.

Figuur 3 Index van het totaal aantal lopende trajecten Bureau Jeugdzorg per gemeente t.o.v. 0 t/m 17 jarigen in de totale stadsregio Rotterdam*

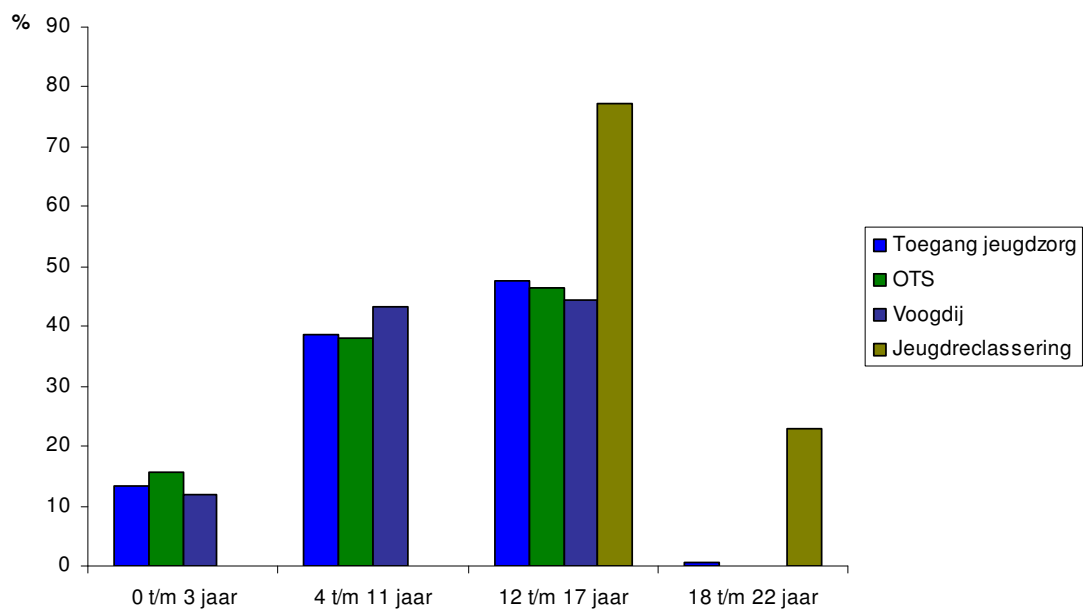
*Index Regio 2010: 34,9 trajecten per 1000 jeugdigen; Index Regio 2011: 35,5 trajecten per 1000 jeugdigen

Uit *Tabel 15* en *Tabel 16* is af te lezen dat in absolute zin de meeste trajecten bij Bureau Jeugdzorg worden verleend aan jeugdigen in de gemeenten Rotterdam, Capelle aan den IJssel, Schiedam, Spijkenisse en Vlaardingenv. De gemeenten Bernisse en Westvoorne hebben de laagste aantallen. In *Figuur 3* zijn alle trajecten van Bureau Jeugdzorg uit *Tabel 15* en *Tabel 16* bij elkaar opgeteld. In *Figuur 3* is te zien dat er vooral in Rotterdam en Spijkenisse meer trajecten bij Bureau Jeugdzorg lijken te zijn dan men zou verwachten ten opzicht van het aantal trajecten per 1000 jeugdigen in de gehele regio.

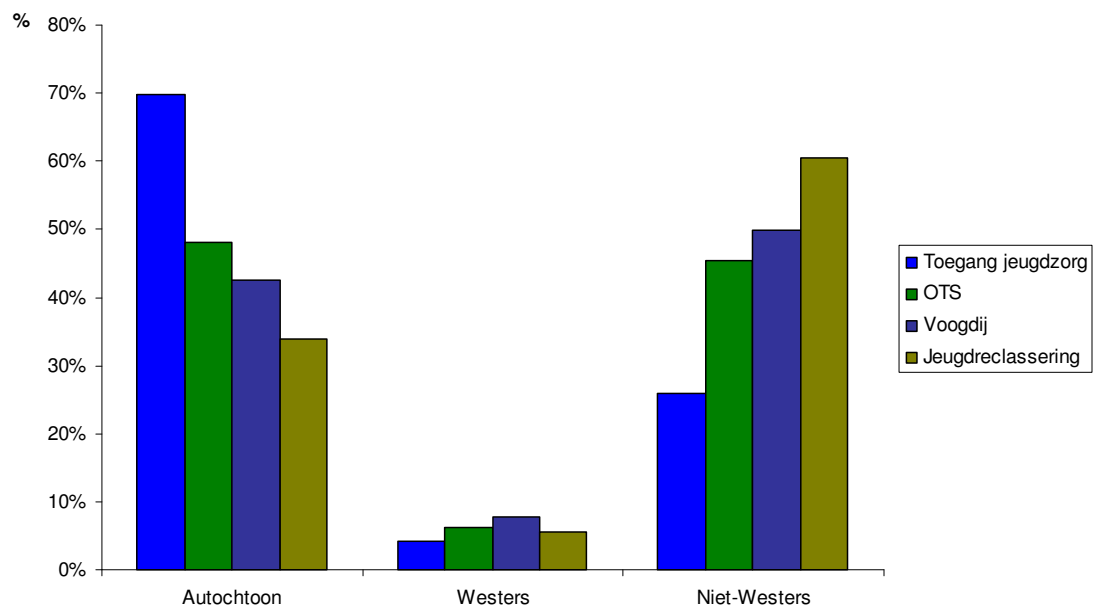
In *Figuren 4, 5 en 6* worden de achtergrondkenmerken van de jeugdigen met een BJZ traject gepresenteerd.

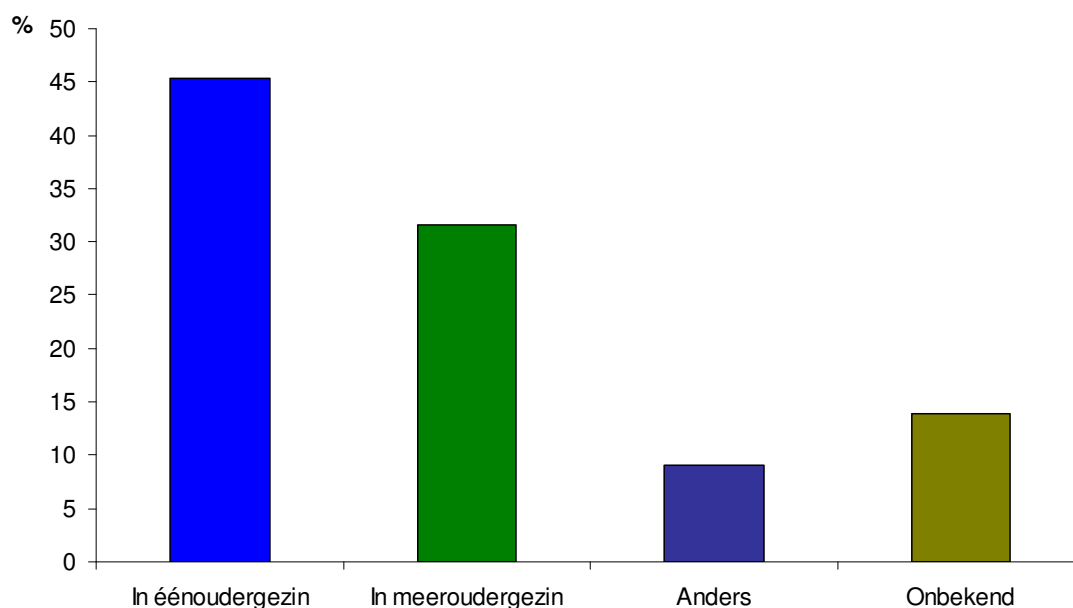
Figuur 4 Verdeling leeftijd voor jeugdigen met een traject bij BJZ traject in 2011

Figuur 5 Verdeling herkomst voor jeugdigen met een traject bij BJZ in 2011

Figuur 6 Verdeling leefsituatie voor jeugdigen met een gedwongen traject (OTS en jeugdreclassering) bij BJZ in 2011

Wat betreft achtergrondkenmerken zijn er in 2011 meer jongens dan meisjes uit de Stadsregio Rotterdam met een traject bij Bureau Jeugdzorg. Het percentage jongens is respectievelijk 61% voor de vrijwillige jeugdzorg, 51% voor OTS, 55% voor de voogdij en 77% voor de jeugdreclassering. Uit *Figuur 4* blijkt dat de meeste jeugdigen met een traject, jeugdigen zijn in de leeftijd van 12 tot en met 17 jaar. Hierbij moet worden opgemerkt dat de OTS en de voogdij worden beëindigd bij het bereiken van de meerderjarige leeftijd. De jeugdreclassering begeleidt jeugdigen vanaf 12 jaar. In *Figuur 5* is te zien dat de meeste jeugdige cliënten van Bureau Jeugdzorg autochtoon zijn. Dit percentage is het hoogst bij de Toegang tot de vrijwillige jeugdzorg (70%) en het laagst bij de jeugdreclassering (34%). Dit betekent dat autochtone jeugdigen oververtegenwoordigd zijn in de vrijwillige jeugdzorg en niet-westers allochtone jeugdigen oververtegenwoordigd zijn in het gedwongen kader (OTS, voogdij, jeugdreclassering), in vergelijking met hun aandeel in de bevolking van de regio Rotterdam-Rijnmond.

Uit *Figuur 6* blijkt dat 45% van de gedwongen trajecten OTS en jeugdreclassering jeugdigen betreft die afkomstig zijn uit een éénoudergezin. Over de leefsituatie bij jeugdigen met een traject voogdij of met een traject toegang tot vrijwillige jeugdzorg kunnen geen uitspraken worden gedaan door een te grote hoeveelheid ontbrekende informatie.

2.3.3 Instellingen voor Jeugd en Opvoedhulp

Een instelling voor Jeugd- en Opvoedhulp biedt hulp en behandeling op basis van een indicatiestelling van Bureau Jeugdzorg. Meestal werken de instellingen regionaal. Het aanbod is divers; van behandeling en hulp thuis tot behandeling tijdens verblijf in een instelling. Een deel van de cliënten maakt gebruik van Jeugd- en Opvoedhulpvoorzieningen vanuit een OTS of voorgedij maatregel.

In *Tabel 17* en *Tabel 18* is het aantal jeugdigen van 0 t/m 22 jaar woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond met Jeugd- en Opvoedhulp per gemeente uitgezet voor 2010 en 2011. Voor deze tabellen is gebruik gemaakt van landelijk geldende codes voor type zorg (bekostigingseenheden of BKE's). In dat kader zijn de codes JH2 en JH3 opgeteld voor de ambulante zorg. Code VF1 is dagbehandeling. Codes VF2 t/m VF7 zijn samen residentiële zorg. PL1 en PL2 zijn pleegzorg. JH4 en VF8 is crisisopvang en VF9 is gesloten jeugdzorg. In Bijlage 8 is een overzicht van de BKE's weergegeven.

De gegevens over de Jeugd- en Opvoedhulp in dit hoofdstuk komen van de volgende jeugdzorgaanbieders: De Hoenderloo Groep, FlexusJeugdplein, Avenier (tegenwoordig onderdeel van Horizon), Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Stek Jeugdhulp, Stichting Prokino, Timon en Trivium Lindenhof. Dit betekent dat alle jeugdzorgaanbieders die de Stadsregio Rotterdam financiert zijn meegenomen, plus de voor regio Rotterdam-Rijnmond belangrijkste jeugdzorginstellingen die landelijk worden gefinancierd (De Hoenderloo Groep, Horizon). Hoewel Goeree-Overflakkee niet onder de Stadsregio Rotterdam valt, zijn er wel jeugdigen uit deze gemeente die zorg ontvangen van bovenstaande instellingen.

Tabel 17 Aantal 0 t/m 22 jarigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond met Jeugd- en Opvoedhulp in 2010

2010 Gemeente	Totaal jeugdzorg*		Ambulant		Dag- behandeling		Residentieel		Pleegzorg		Crisisopvang		BKE onbekend**	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Albrandswaard	53	1,0	38	,9	7	1,3	<5	~	11	1,0	6	1,2	18	1,1
Barendrecht	128	2,3	105	2,5	7	1,3	11	1,6	31	2,9	14	2,7	21	1,3
Bernisse	33	,6	29	,7	8	1,4	8	1,2	6	,6	-	-	9	,6
Brielle	32	,6	27	,6	<5	~	<5	~	4	,4	5	1,0	8	,5
Capelle aan den IJssel	350	6,3	275	6,5	43	7,7	58	8,5	67	6,3	27	5,3	77	4,9
Goeree-Overflakkee	141	2,5	87	2,0	14	2,5	15	2,2	36	3,4	<5	~	81	5,1
Hellevoetsluis	129	2,3	105	2,5	20	3,6	22	3,2	24	2,3	15	2,9	29	1,8
Krimpen aan den IJssel	112	2,0	99	2,3	21	3,8	20	2,9	23	2,2	11	2,2	15	1,0
Lansingerland	97	1,7	80	1,9	6	1,1	5	,7	19	1,8	<5	~	21	1,3
Maassluis	132	2,4	97	2,3	14	2,5	17	2,5	12	1,1	19	3,7	61	3,9
Ridderkerk	92	1,7	77	1,8	6	1,1	8	1,2	21	2,0	7	1,4	17	1,1
Rotterdam	3.068	55,3	2.417	56,9	306	54,6	365	53,3	607	57,1	289	56,7	745	47,3
Schiedam	357	6,4	250	5,9	35	6,3	40	5,8	66	6,2	25	4,9	152	9,6
Spijkensisse	448	8,1	316	7,4	38	6,8	53	7,7	76	7,1	53	10,4	160	10,2
Vlaardingen	313	5,6	207	4,9	30	5,4	35	5,1	42	4,0	30	5,9	156	9,9
Westvoorne	58	1,0	42	1,0	<5	~	22	3,2	18	1,7	<5	~	6	,4
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	5.543	100	4.251	100	560	100	685	100	1.063	100	510	100	1.576	100

* het totaal is geen optelling van de losse vormen van jeugdzorg, omdat jeugdigen meerdere vormen van jeugdzorg kunnen ontvangen;

** waarvan Observatie en Diagnostiek (n=31)

~ percentage niet getoond, want aantal <5.

Tabel 18 Aantal 0 t/m 22 jarigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond met Jeugd- en Opvoedhulp in 2011

2011 Gemeente	Totaal jeugdzorg*		Ambulant		Dag- behandeling		Residentieel		Pleegzorg		Crisisopvang		BKE onbekend**	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Albrandswaard	55	,9	48	,9	8	1,2	<5	~	8	,7	8	1,2	8	,9
Barendrecht	124	2,1	106	2,1	16	2,3	7	1,0	36	3,1	15	2,3	8	,9
Bernisse	24	,4	22	,4	5	,7	6	,8	6	,5	<5	~	6	,7
Brielle	44	,8	37	,7	<5	~	<5	~	<5	~	<5	~	11	1,2
Capelle aan den IJssel	349	6,0	314	6,2	50	7,2	57	8,0	71	6,2	31	4,7	36	3,9
Goeree-Overflakkee	150	2,6	128	2,5	21	3,0	14	2,0	38	3,3	13	2,0	41	4,5
Hellevoetsluis	145	2,5	130	2,6	20	2,9	18	2,5	26	2,3	15	2,3	18	2,0
Krimpen aan den IJssel	107	1,8	100	2,0	22	3,2	21	2,9	21	1,8	10	1,5	11	1,2
Lansingerland	112	1,9	90	1,8	11	1,6	<5	~	18	1,6	19	2,9	14	1,5
Maassluis	134	2,3	119	2,4	23	3,3	21	2,9	14	1,2	13	2,0	40	4,4
Ridderkerk	114	2,0	97	1,9	9	1,3	8	1,1	24	2,1	12	1,8	12	1,3
Rotterdam	3.247	55,9	2.837	56,1	358	51,7	355	49,7	673	58,5	403	61,3	448	49,0
Schiedam	370	6,4	334	6,6	51	7,4	50	7,0	67	5,8	26	4,0	75	8,2
Spijkenisse	453	7,8	377	7,5	46	6,6	46	6,4	83	7,2	59	9,0	102	11,1
Vlaardingen	291	5,0	263	5,2	44	6,4	47	6,6	43	3,7	28	4,3	82	9,0
Westvoorne	87	1,5	54	1,1	5	,7	54	7,6	19	1,7	-	-	<5	~
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	5.806	100	5.056	100	692	100	715	100	1.151	100	657	100	915	100

* het totaal is geen optelling van de losse vormen van jeugdzorg, omdat jeugdigen meerdere vormen van jeugdzorg kunnen ontvangen;

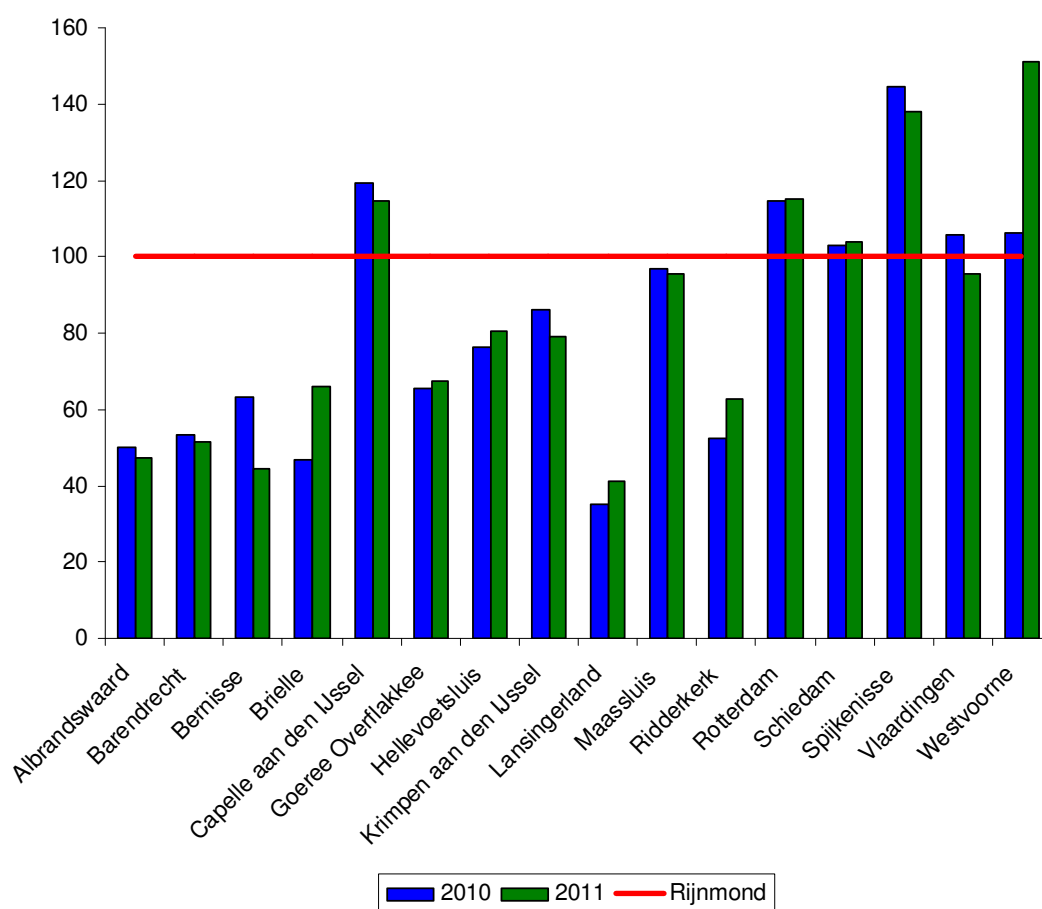
** waarvan Observatie en Diagnostiek (n=45)

~ percentage niet getoond, want aantal <5.

Bij de geïndiceerde jeugdzorg is het aantal jeugdigen met een vorm van zorg 5.543 in 2010 en 5.806 in 2011. Een deel van deze kinderen volgt zowel in 2010 als 2011 een traject.

Een kanttekening bij *Tabel 17 en 18* is dat de residentiële zorg deels geregistreerd wordt op woonplaats van het kind, dat wil zeggen de instelling. De werkelijke aantallen jeugdigen per gemeente voor residentiële zorg kunnen dus afwijken.

Figuur 7 Index van 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond met Jeugd- en Opvoedhulp per gemeente t.o.v de totale regio Rotterdam-Rijnmond*

* Index Regio 2010: 16,1 jeugdigen per 1000 jeugdigen; Index Regio 2011:17,1 jeugdigen per 1000 jeugdigen.

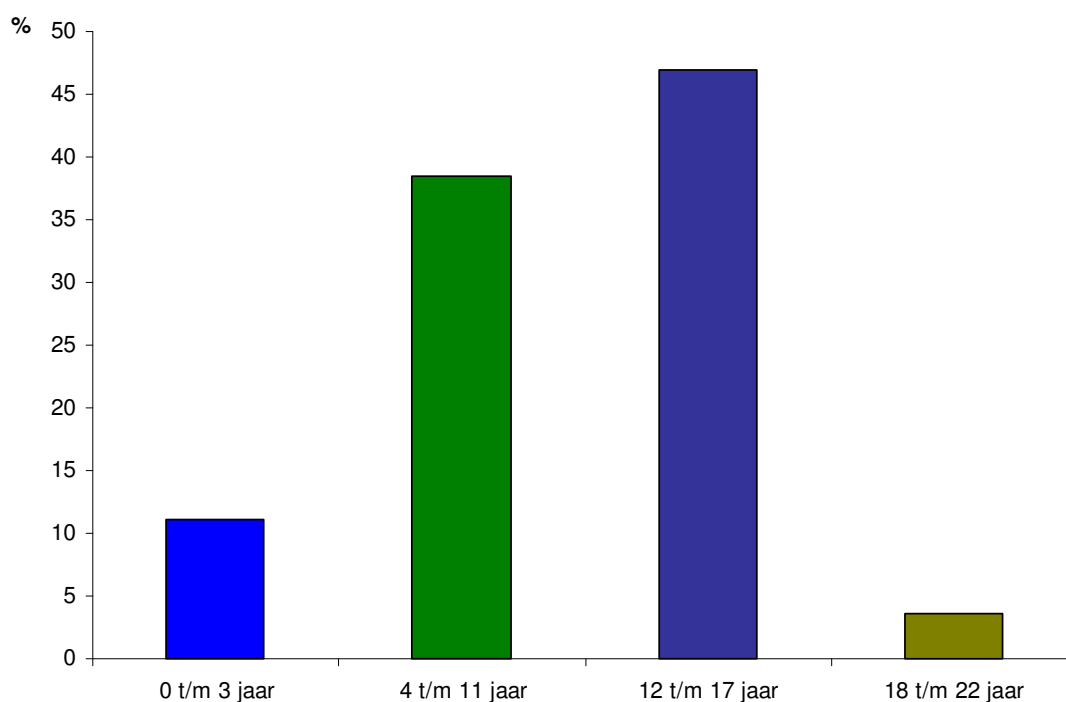
Uit *Figuur 7* is af te lezen dat naar verhouding de meeste jeugdigen Jeugd- en Opvoedhulp ontvangen in de gemeente Spijkenisse. Lansingerland heeft de laagste aantallen. In Capelle aan den IJssel, Rotterdam, Schiedam, Spijkenisse en Westvoorne zijn er in 2010 en 2011 meer jeugdzorgtrajecten per 1000 jeugdigen dan het aantal trajecten per 1000 jeugdigen in de gehele regio. In Westvoorne is er in 2011 een enorme toename te zien in het zorggebruik. Het gaat hierbij

vooral om residentiële zorg. Een mogelijke verklaring hiervoor is dan ook dat jeugdigen geregistreerd staan op een residentiële voorziening in Westvoorne.

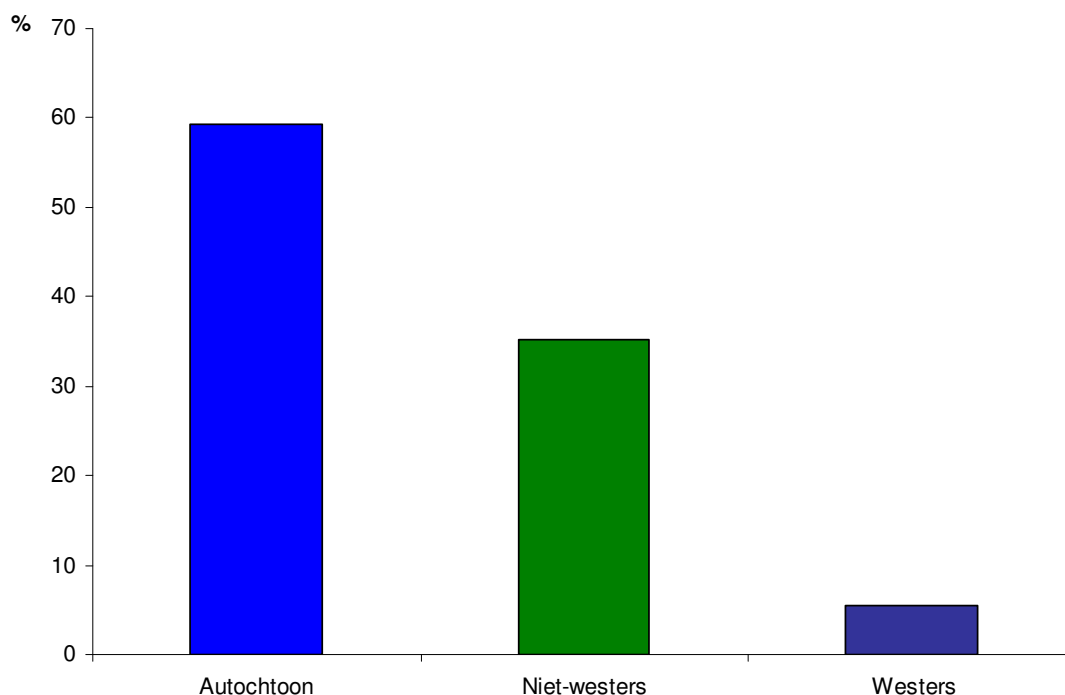
Er is hier gekozen voor een index o.b.v het aantal 0 t/m 17 jarigen, omdat het aantal jeugdigen ouder dan 17 in de Jeugd- en Opvoedhulp zeer klein is.

Wat betreft achtergrondkenmerken zijn er meer jongens die gebruik maken van Jeugd- en Opvoedhulp (56%). In de leeftijd van 12 t/m 17 jaar wordt er het meeste gebruik gemaakt van Jeugd- en Opvoedhulp (47%); zie *Figuur 8*. Meer dan de helft van de cliënten is autochtoon (60%); zie *Figuur 9*. Dit is een lichte oververtegenwoordiging t.o.v. het aandeel autochtone jeugdigen in de bevolking (58%). Over gezinssituatie was te weinig informatie.

Figuur 8 Verdeling van leeftijd van de jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond (0 t/m 22 jaar) met Jeugd- en Opvoedhulp in 2011

Figuur 9 Verdeling van herkomst van de jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond (0 t/m 22 jaar) met Jeugd- en Opvoedhulp in 2011

2.3.4 Landelijk werkende instellingen

Naast Bureau Jeugdzorg bieden ook de landelijk werkende instellingen SGJ Christelijke Jeugdzorg en de William Schrikker Groep jeugdzorg aan jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond. De William Schrikker groep begeleidt jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond met een jeugdbeschermings- of jeugdreclasseringsmaatregel (JB of JR maatregel) en geeft jeugdigen pleegzorg. De Stadsregio Amsterdam is de financier van de William Schrikker Groep. Het gaat daarbij in totaal om 851 jeugdigen in 2010 en 996 jeugdigen in 2011. Dit zijn voornamelijk jeugdigen met een beperking of een chronische ziekte of kinderen van ouders met een beperking. Het aantal jeugdigen en aantal maatregelen zijn weergegeven in *Tabel 19*. Deze cijfers gelden voor de Stadsregio Rotterdam en zijn exclusief de gemeente Goeree-Overflakkee.

Tabel 19 Jeugdbescherming en jeugdreclassering door de William Schrikker Groep in 2010 en 2011 in de Stadsregio Rotterdam (exclusief Goeree-Overflakkee)

	2010	2011
Aantal OTS maatregelen*	701	794
Aantal Voogdij maatregelen**	154	155
Aantal jeugdreclasseringsmaatregelen	225	277
Aantal jeugdigen met een JB/JR maatregel	851	996

* Inclusief voorlopige OTS

** Inclusief voorlopige voogdij

Naast de William Schrikker Groep biedt ook Bouman reclassering aan jongvolwassenen (18 t/m 22 jaar). Hierover zijn nog geen gegevens beschikbaar.

In *Tabel 20* staat de door de William Schrikker Groep geleverde pleegzorg.

Tabel 20 Aantal trajecten pleegzorg van William Schrikker Groep op peildatum in de Stadsregio Rotterdam (exclusief Goeree-Overflakkee)

	1-1-2010	1-1-2011
Pleegzorg	155	167

SGJ biedt aan een beperkt aantal jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond jeugdzorg, gefinancierd door de Stadsregio Rotterdam; zie *Tabel 21*. Er zijn alleen gegevens van het SGJ over 2011.

Tabel 21 Aantal cliënten jeugdzorg in de regio Rotterdam-Rijnmond van SGJ in 2011

	2011
Ambulant	19
Pleeggezin	47
Residentieel	5

In deze Startfoto ontbreken de gegevens van het aantal jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond dat jeugdzorg ontvangt van de landelijk werkende instellingen het Leger Des Heils en het Nidos. Deze voeren ook jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen uit.

2.3.5 Gesloten jeugdzorg

Een instelling voor gesloten jeugdzorg ook wel Jeugdzorg Plus genoemd, is bedoeld voor jongeren waarbij opgroei- of opvoedingsproblemen een opname en verblijf in een gesloten setting noodzakelijk maken. De instelling biedt daarbij behandeling en begeleiding om de ontwikkeling van de jongere te bevorderen. Bureau Jeugdzorg geeft de indicatie af voor deze vorm van zorg. Daarna wordt de zaak voorgelegd aan de kinderrechter. Wanneer de kinderrechter een 'machtiging gesloten jeugdzorg' afgeeft kan een jeugdige gedwongen worden opgenomen. Jeugdzorg Plus kan ook op vrijwillige basis plaatsvinden.

In *Tabel 22* staat het aantal machtigingen voor uithuisplaatsing en opnamen (plaatsingen) van jeugdigen met een machtiging voor uithuisplaatsing. In de kolommen staan unieke jeugdigen voor de regio Rijnmond in 2010 en 2011. Bij machtigingen wordt alleen de eerste machtiging geteld, geen verlengende machtigingen.

Bij plaatsingen in *Tabel 22* gaat het om jongeren met een geldige rechterlijke beschikking voor een gesloten plaatsing. In de praktijk kunnen deze jongeren echter ook in een open residentiële voorziening worden geplaatst.

Tabel 22 Aantal machtigingen voor uithuisplaatsing en opnames Jeugdzorg Plus voor jeugdigen (oorspronkelijk) woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011

Regio Rijnmond		
	2010	2011
Lopende machtiging	165	142
Nieuwe machtiging	136	159
Reeds geplaatst	123	118
Nieuw geplaatst	165	188

Bron: Bureau jeugdzorg SRR

Tabel 23 geeft het aantal jeugdigen in Jeugdzorg Plus (gesloten jeugdzorg) voorzieningen weer. De gegevens uit *Tabel 23* zijn afkomstig van de volgende instellingen die Jeugdzorg Plus bieden: Horizon (voorheen Avenier), De Hoenderloo Groep, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs. Er zijn alleen gegevens beschikbaar over 2011. In dat jaar waren er 158 jeugdigen in Jeugdzorg Plus uit de regio Rotterdam-Rijnmond (*Tabel 23*). De meeste jeugdigen zijn afkomstig uit de gemeente Rotterdam. De aantallen in de overige regiogemeenten zijn erg klein. Een opmerking bij deze tabel is dat het adres van de jeugdige niet altijd het woonadres van de ouders is, maar soms het adres van de instelling. Dit kan een vertekening geven.

Op basis van *Tabel 22* zou men verwachten dat er 306 jeugdigen met Jeugdzorg Plus (118+188) zouden zijn in 2011. Een deel van deze jeugdigen met een beschikking voor gesloten plaatsing is echter in een open residentiële voorziening opgenomen.

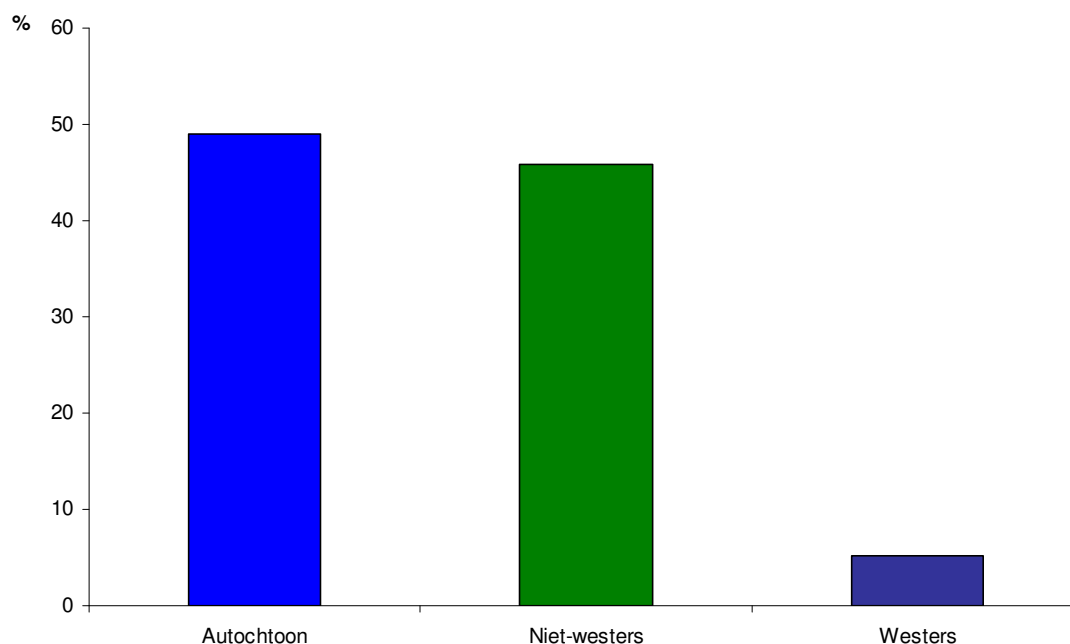
Tabel 23 Aantal jeugdigen met Jeugdzorg Plus (oorspronkelijk) woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2011 (4 t/m 17 jaar)

Gemeente	2011	
	N	%
Albrandswaard	<5	~
Barendrecht	6	3,8
Bernisse	-	-
Brielle	<5	~
Capelle aan den IJssel	11	7
Goeree-Overflakkee	<5	~
Hellevoetsluis	6	3,8
Krimpen aan den IJssel	<5	~
Lansingerland	<5	~
Maassluis	<5	~
Ridderkerk	6	3,8
Rotterdam	92	58,2
Schiedam	5	3,2
Spijkenisse	8	5,1
Vlaardingen	10	6,3
Westvoorne	<5	~
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	158	100

~ percentage niet getoond, want aantal <5.

Eén op de zeven trajecten in de gesloten jeugdzorg wordt bezet door jongens (71%). Bijna alle kinderen zitten in de leeftijdscategorie van 12 t/m 17 jaar (96%). Slechts 4% heeft de basisschoolleeftijd (4 t/m 11 jaar). De helft van de jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond in de gesloten jeugdzorg is autochtoon (49%); 46% heeft een niet-westerse achtergrond (zie *Figuur 10*). Dit is een oververtegenwoordiging t.o.v. het aandeel niet-westerse allochtonen in de bevolking in de regio Rotterdam-Rijnmond.

Figuur 10 Verdeling van herkomst van 4 t/m 17 jarigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond (4 t/m 17 jaar) in gesloten jeugdzorg in 2011

2.3.6 Financiering

De Stadsregio Rotterdam ontvangt twee doeluitkeringen van het rijk voor haar taken op het terrein van de jeugdzorg. Daarnaast kan de Stadsregio uit eigen middelen bijdragen. Eén doeluitkering ontvangt de Stadsregio van het ministerie van VWS voor het in stand houden van Bureau Jeugdzorg en het inkopen van het zorgaanbod voor jeugdigen met een jeugdzorgindicatie. Voor de bekostiging van de jeugdbeschermings- en jeugdreclasseringsmaatregelen ontvangt de stadsregio een doeluitkering van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Voor het inkopen van zorgaanbod maakt de Stadsregio gebruik van prognosefinanciering. Deze prognosefinanciering gebeurt op basis van de geleverde output (outputfinanciering) van het voorafgaande jaar. Hiervoor gebruiken de jeugdzorgaanbieders een bekostigingssystematiek op basis van landelijke bekostigingseenheden (BKE's). Deze bekostigingseenheden zijn een indeling die ingericht is op de activiteiten die een hulpverlener aan een jeugdige toekent. In totaal zijn er twintig bekostigingseenheden, die vallen binnen drie functies (verblijf, jeugdhulp en observatiediagnostiek). Een overzicht van de bekostigingseenheden is opgenomen in Bijlage 8.

Tabel 24 en 25 tonen de kosten van de trajecten van Bureau Jeugdzorg en van overige kosten van de taken van Bureau Jeugdzorg. Deze kosten zijn gebaseerd op het bedrag van de beschikking

plus OVA ¹¹ en de hardheidsclausule. Hiervoor is de verhouding van trajecten berekend voor de regiegemeenten. Op basis van deze verhouding is het subsidiebedrag verdeeld.

Onder Jeugdbescherming vallen de volgende kosten: (voorlopige) OTS en (voorlopige) voogdij. Bij Jeugdreclassering zijn de volgende kosten ingecalculeerd: reguliere jeugdreclassering, samenloop (jeugdigen met JB en JR maatregel), individuele trajectbegeleiding Criem, en individuele trajectbegeleiding harde kern. Individuele Traject Begeleiding (ITB) is een intensieve vorm van jeugdreclassering die vaak wordt opgelegd als alternatief voor detentie. CRIEM is een speciale variant hiervan voor allochtone jongeren. ITB-Harde Kern is voor jongeren die een ernstig strafbaar feit hebben gepleegd en al eerder met politie en justitie in aanraking zijn geweest. Voor jeugdbescherming en jeugdreclassering is er geen één-op-één relatie tussen het aantal cliënten en de kosten. De kosten zijn namelijk ook op de duur van de maatregelen gebaseerd.

Bij AMK gaat het om de kosten van onderzoeken. Onder Toegang vallen de kosten van aanmeldingen en casemanagement. Bij indicatie gaat het om de kosten voor de indicatiestelling van de vrijwillige jeugdzorg.

Bij Overige kosten gaat het om: de Kindertelefoon, inzet van gedragswetenschappers, AMK adviezen/consulten, voorpostfunctionarissen, zorgmeldingen, aansluittaken, steunfuncties, en algemene overhead.

In *Tabel 26 en 27* staan de geschatte kosten voor de geïndiceerde jeugd- en opvoedhulp in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011 per type zorg voor de gemeenten. De kosten zijn geschat op basis van de totale subsidie die is toegekend aan de instellingen van de Stadsregio Rotterdam¹², naar type zorg zoals is aangeleverd door de instellingen in hun verantwoording. De kosten voor de gemeente Goeree-Overflakkee zijn bijgeschat op basis van de verhouding van het aantal trajecten. De subsidie voor jeugdigen uit Goeree-Overflakkee wordt nu echter verstrekt door de provincie Zuid-Holland. De kosten voor de geïndiceerde Jeugd- en Opvoedhulp in de regio Rotterdam-Rijnmond liggen in 2010 en 2011 rond de 76 miljoen euro.

.

---

¹¹ Overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling

¹² FlexusJeugdplein, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Stek Jeugdhulp, Stichting Prokino, Timon en Trivium Lindenhof. De Hoenderloo Groep en Horizon (voorheen Avenier) kregen tot en met 2011 subsidies van resp. de provincie Zuid Holland en het ministerie van VWS en zijn niet meegenomen in de schattingen.

Tabel 24 Kosten Bureau Jeugdzorg in Stadsregio Rotterdam in 2010 naar gemeente, in euro's

Gemeente 2010	Indicatie	Case- management	OTS	Voogdij	Jeugd- reclassering	AMK	Overhead	OVA	Totaal
Albrandswaard	126.841	29.091	84.669	10.583	32.520	17.076	18.154	4.465	323.399
Barendrecht	317.104	62.657	289.176	49.659	53.318	35.219	49.889	11.998	869.020
Bernisse	54.361	17.902	39.729	4.885	7.563	8.538	7.424	1.966	142.367
Brielle	135.902	17.902	82.063	0	27.604	16.009	15.935	4.136	299.551
Capelle aan den IJssel	543.606	118.601	902.698	134.324	209.867	210.247	140.657	31.640	2.291.641
Hellevoetsluis	335.224	73.846	401.850	61.057	102.476	61.900	66.367	15.438	1.118.158
Krimpen aan den IJssel	244.623	40.280	119.839	25.237	53.696	48.026	31.690	7.887	571.277
Lansingerland	289.923	53.706	209.718	13.432	49.914	67.236	40.427	10.141	734.498
Maassluis	226.503	62.657	368.634	55.358	120.248	61.900	62.021	13.403	970.724
Ridderkerk	208.382	44.755	259.216	48.031	48.402	43.757	41.740	9.720	704.004
Rotterdam	4.765.613	1.194.964	10.589.443	1.624.105	2.999.025	1.941.313	1.922.197	350.513	25.387.173
Schiedam	525.486	158.881	1.338.416	75.710	263.563	135.540	167.548	37.312	2.702.456
Spijkensisse	715.748	192.447	1.578.745	86.293	212.514	157.952	189.278	43.862	3.176.839
Vlaardingen	498.306	149.930	1.091.574	91.585	188.314	155.817	142.196	32.448	2.350.170
Westvoorne	72.481	20.140	44.940	14.654	9.832	7.471	10.231	2.516	182.264
Totaal Stadsregio Rotterdam	9.060.100	2.237.760	17.400.710	2.294.913	4.378.857	2.968.000	2.905.755	577.445	41.823.540

Tabel 25 Kosten Bureau Jeugdzorg in Stadsregio Rotterdam in 2011 naar gemeente, in euro's

Gemeente 2011	Indicatie	Case- management	OTS	Voogdij	Jeugd- reclassering	AMK	Overhead	OVA	HHC*	Totaal
Albrandswaard	137.484	25.325	88.610	5.859	28.973	10.217	23.948	7.690	2.178	330.283
Barendrecht	339.126	60.779	297.755	47.290	83.204	68.111	75.362	23.319	7.584	1.002.530
Bernisse	36.662	5.065	53.426	5.022	11.143	10.217	11.519	3.193	1.184	137.433
Brielle	91.656	27.857	99.686	0	31.202	14.757	22.736	6.909	2.264	297.067
Capelle ad IJssel	586.597	141.818	925.841	133.081	206.153	173.684	191.587	56.610	21.913	2.437.284
Hellevoetsluis	357.457	98.766	430.669	47.290	83.204	80.598	90.034	28.512	9.533	1.226.064
Krimpen ad IJssel	210.808	45.584	133.566	23.436	39.002	46.543	39.894	12.932	3.496	555.261
Lansingerland	293.298	55.714	252.798	9.207	68.346	65.841	60.993	19.349	5.674	831.220
Maassluis	229.139	70.909	360.303	51.056	84.318	55.624	75.422	22.243	8.616	957.631
Ridderkerk	210.808	48.117	219.570	54.404	64.260	63.571	56.870	17.222	6.113	740.935
Rotterdam	4.949.411	1.390.323	10.209.011	1.760.604	3.042.147	1.997.933	2.495.651	620.282	268.093	26.733.454
Schiedam	494.941	154.480	1.221.641	112.993	255.555	147.575	218.446	62.535	27.061	2.695.228
Spijkensisse	687.418	230.454	1.473.788	64.448	216.553	169.143	241.303	73.995	28.647	3.185.749
Vlaardingen	476.610	157.013	929.750	107.134	219.896	128.276	180.310	52.776	21.731	2.273.497
Westvoorne	64.159	20.260	43.653	16.740	23.401	5.676	15.703	4.550	1.624	195.766
Totaal Stadsregio Rotterdam	9.165.576	2.532.465	16.740.067	2.438.564	4.457.358	3.037.767	3.799.776	1.012.118	415.713	43.599.404

*HHC=hardheidsclausule.

Tabel 26 Geschatte kosten trajecten Jeugd- en Opvoedhulp in regio Rotterdam-Rijnmond in 2010, per type zorg, in euro's

Gemeente 2010	Kosten*						BKE onbekend/ overig
	Jeugdzorg totaal	Ambulant	Dagbehandeling	Residentieel	Pleegzorg	Crisisopvang	
Albrandswaard	644.975	158.139	158.964	101.707	137.750	63.066	25.348
Barendrecht	1.455.064	340.752	139.094	474.635	352.985	118.249	29.350
Bernisse	906.767	208.969	158.964	440.732	86.094	-	12.007
Brielle	395.152	116.722	39.741	135.610	51.656	39.416	12.007
Capelle aan den IJssel	5.260.450	886.708	854.433	2.339.271	809.283	268.030	102.725
Goeree-Overflakkee	2.221.853	1.284.859	78.550	100.993	252.483	22.443	482.524
Hellevoetsluis	2.423.675	623.143	437.152	881.464	301.329	141.898	38.689
Krimpen aan den IJssel	1.980.361	350.165	417.281	779.757	318.548	94.599	20.011
Lansingerland	836.238	256.035	119.223	203.415	198.016	31.533	28.016
Maassluis	1.656.337	359.578	278.187	610.245	137.750	189.198	81.379
Ridderkerk	1.198.914	261.682	119.223	508.537	206.626	78.832	24.014
Rotterdam	41.097.803	8.129.099	6.120.122	15.052.700	7.464.347	3.310.959	1.020.577
Schiedam	4.642.973	1.016.608	715.339	1.729.026	688.752	283.796	209.452
Spijkensisse	5.977.787	1.336.651	794.821	2.237.563	886.768	504.527	217.456
Vlaardingen	3.900.373	841.526	635.857	1.390.002	447.689	370.512	214.788
Westvoorne	1.324.108	254.152	59.612	813.659	180.797	7.883	8.005
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	75.922.828	16.424.788	11.126.564	27.799.317	12.520.873	5.524.941	2.526.345

* Kosten berekend op basis van subsidies die toegekend zijn aan FlexusJeugdplein, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Stek Jeugdhulp, Stichting Prokino, Timon en Trivium Lindenhof, exclusief terugvorderingen. De Hoenderloo Groep en Horizon (voorheen Avenir) kregen tot en met 2011 subsidies van de provincie en het ministerie van VWS en zijn niet meegenomen in de schattingen.

Tabel 27 Geschatte kosten trajecten Jeugd- en Opvoedhulp in regio Rotterdam-Rijnmond in 2011, per type zorg, in euro's

Gemeente	Kosten*						BKE onbekend/ overig
2011	Jeugdzorg totaal	Ambulant	Dagbehandeling	Residentieel	Pleegzorg	Crisisopvang	
Albrandswaard	611.718	125.043	205.548	136.383	73.713	66.690	4.341
Barendrecht	1.321.479	222.445	365.419	238.670	393.134	97.470	4.341
Bernisse	579.202	84.239	114.193	306.861	65.522	5.130	3.256
Brielle	373.263	103.983	68.516	136.383	32.761	25.650	5.970
Capelle aan den IJssel	5.339.698	712.086	1.141.933	2.488.983	761.698	215.461	19.537
Goeree-Overflakkee	2.514.076	1.717.952	115.228	94.278	282.834	89.040	214.744
Hellevoetsluis	1.978.137	389.607	479.612	716.009	270.280	112.860	9.768
Krimpen aan den IJssel	1.916.990	236.923	502.451	818.296	286.661	66.690	5.970
Lansingerland	985.103	205.334	251.225	170.478	196.567	153.901	7.598
Maassluis	2.031.267	358.018	525.289	886.487	147.425	92.340	21.707
Ridderkerk	1.028.924	211.915	205.548	306.861	221.138	76.950	6.512
Rotterdam	40.493.982	6.421.940	8.290.436	14.251.982	8.124.779	3.160.094	244.751
Schiedam	4.937.037	884.514	1.187.611	1.977.548	655.224	189.811	42.329
Spijkensisse	5.520.809	1.062.207	1.050.579	1.841.165	1.105.691	405.272	55.897
Vlaardingen	4.232.361	751.574	1.073.417	1.738.878	417.705	205.201	45.586
Westvoorne	2.574.996	226.393	114.193	2.011.643	221.138	-	1.628
Totaal regio							
Rotterdam-Rijnmond	76.439.042	13.714.173	15.691.200	28.120.903	13.256.270	4.962.561	693.935

* Kosten berekend op basis van subsidies die toegekend zijn aan FlexusJeugdplein, Horizon Jeugdzorg en Onderwijs, Stek Jeugdhulp, Stichting Prokino, Timon en Trivium Lindenhof, exclusief terugvorderingen. De Hoenderloo Groep en Horizon (voorheen Avenier) kregen tot en met 2011 subsidies van de provincie en het ministerie van VWS en zijn niet meegenomen in de schattingen.

Een kanttekening bij *Tabel 26 en 27* is dat de residentiële zorg deels geregistreerd wordt op woonplaats van het kind, dat wil zeggen de instelling. De werkelijke kosten per gemeente voor residentiële zorg kunnen dus afwijken.

Tabel 28 geeft een overzicht van de kosten van landelijk werkende instellingen en de kosten van buiten de regio geleverde jeugdzorg. Dit betreft zorg die is geleverd aan jeugd uit de stadsregio en waarvoor de stadsregio dus subsidie heeft verleend. Deze kosten zijn alleen bekend op het niveau van de Stadsregio Rotterdam, dus exclusief de gemeente Goeree-Overflakkee.

Tabel 28 Kosten landelijk werkende jeugdzorginstellingen en buitenregionaal aanbod, voor de Stadsregio Rotterdam (excl. Goeree-Overflakkee), in euro's

	2010	2011
Zorgaanbod landelijk werkende instellingen	192.849	248.528
Zorgaanbod buitenregionaal	253.128	176.606
Totaal	445.977	425.134

Bron: Stadsregio Rotterdam

Tabel 29 toont de kosten van de maatregelen Jeugdbescherming (Voogdij en OTS) en Jeugdreclassering voor de jeugd in de regio van de William Schrikker Groep. De kosten zijn een raming, gebaseerd op het aantal maatregelen op 1 januari 2010 en 2011, zoals aangeleverd door de William Schrikker Groep, en de prijsafspraken voor deze maatregelen van de SRR met Bureau Jeugdzorg SRR, zoals vastgelegd in de subsidiebeschikkingen van 2010 en 2011.

Tabel 29 Totale kosten maatregelen William Schrikker Groep in 2010 en 2011 voor de regio Rotterdam-Rijnmond, in euro's

	2010	2011
Jeugdbescherming	5.733.291	6.557.328
Jeugdreclassering	1.162.196	1.465.042
Totaal	6.895.487	8.022.370

Voor deze maatregelen ontving de William Schrikker groep in 2010 en 2011 financiering van de Stadsregio Amsterdam.

Instellingen voor Gesloten Jeugdzorg/Jeugdzorg Plus worden rechtstreeks gefinancierd door het ministerie van VWS. De instellingen ontvangen een vast bedrag per bed per jaar. Hiervoor moeten ze een jaar lang een kind kunnen verzorgen, behandeling kunnen bieden en beveiliging kunnen verzorgen. Gemiddeld krijgen de instellingen per jaar per bed €115.000 (excl. kapitaallasten, ministerie van VWS). *Tabel 30* toont de kosten voor Jeugdzorg Plus in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2011.

Tabel 30 Kosten Jeugdzorg Plus in regio Rotterdam-Rijnmond in 2011, naar gemeente, in euro's

Gemeente	Kosten Jeugdzorg Plus 2011
Albrandswaard	68.008
Barendrecht	352.950
Bernisse	-
Brielle	97.604
Capelle aan den IJssel	267.310
Goeree-Overflakkee	33.060
Hellevoetsluis	317.687
Krimpen aan den IJssel	108.624
Lansingerland	19.521
Maassluis	60.452
Ridderkerk	306.037
Rotterdam	3.786.735
Schiedam	177.262
Spijkenisse	232.676
Vlaardingen	500.616
Westvoorne	178.836
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	6.507.379
<i>Gemiddelde kosten per traject</i>	<i>33.371</i>

De kosten zijn berekend door het aantal verblijfdagen van een traject te vermenigvuldigen met de prijs van één verblijfdag ($115.000/365,25 = \text{ca. } 315$ Euro). De gemiddelde kosten per traject in de regio Rotterdam-Rijnmond zijn 33.371 euro; dit komt neer op een gemiddelde trajectduur van 106 dagen (ruim 3,5 maand). Er is gekozen om het jaar 2011 te presenteren, omdat daarvan de data het meest volledig waren.

Uit informatie van de instellingen blijkt dat de verblijfsduur in 2012 aanzienlijk langer is dan in de eerder genoemde jaren. Momenteel wordt uitgegaan van een gemiddelde behandelduur van 11 maanden in de gesloten jeugdzorg. Deze trend is landelijk. Dit betekent dat de kosten per traject dan zouden verdriedubbelen. Vanwege het grote verschil tussen de kosten in 2011 en 2012 vergt dit wel nader onderzoek.

2.4 Jeugd-GGZ

2.4.1 Inleiding

De jeugd-GGZ is geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen tot 18 jaar met psychische en verslavingsproblemen. Binnen het GGZ werkveld wordt onderscheid gemaakt in de zwaarte van de zorg. In de eerste lijn wordt zorg verleend door (de praktijkondersteuner van) de huisarts, de eerstelijnspsycholoog en de maatschappelijk werker. Deze zorg is snel, makkelijk toegankelijk en van korte duur. Wanneer meer specialistische zorg nodig is, worden jeugdigen met name via de huisarts en soms via Bureau Jeugdzorg verwezen naar de tweede lijn. De tweede lijn bestaat uit geïntegreerde GGZ-instellingen, instellingen voor verslavingszorg en afdelingen kinder- en jeugdpsychiatrie van ziekenhuizen. Hier wordt zowel ambulante als klinische zorg geboden. Bij ambulante zorg verblijft de jeugdige thuis en gaat de jeugdige doorgaans voor zorg naar de instelling. Bij klinische zorg verblijft de jeugdige niet meer thuis, maar in een kliniek. In de eerste en tweedelijns zijn ook vrijgevestigde psychologen, psychotherapeuten en psychiaters werkzaam. Jeugdigen met zeldzame of complexe psychische aandoeningen kunnen terecht bij instellingen die topklinische zorg leveren (GGZ in de derde lijn, universitaire centra). Deze instellingen hebben vaak een landelijk bereik. Wanneer jeugdigen vanwege hun psychiatrische problematiek een bedreiging vormen voor zichzelf of voor hun omgeving kunnen zij gedwongen worden opgenomen op basis van de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet Bopz). Bij een acute situatie kan de burgemeester een inbewaringstelling (IBS) afgeven. Voor langer verblijf in de instelling is een rechterlijke machtiging nodig.

Van alle jeugdige cliënten in Nederland ontvangt 96% ambulante behandeling en volgt 4% deeltijdbehandeling of verblijft ook 's nachts in de kliniek (www.ggz nederland.nl). Naast de hoofdpiënt, de jeugdige die wordt behandeld, onderscheidt men ook nevenpatiënten. Dit zijn de gezinsleden die bij de behandeling worden betrokken.

2.4.2 Zorggebruik jeugd-GGZ

De gegevens betreffende gebruik van de jeugd GGZ zijn op twee manieren verkregen, namelijk via de zorgverzekeraars en via de aan het onderzoek deelnemende GGZ instellingen. Instellingsgegevens zijn opgevraagd van de grootste zorgaanbieders en niet van vrijgevestigden om logistieke redenen¹³. De zorg door vrijgevestigden is wel onderdeel van de data van zorgverzekeraars. Eerstelijns GGZ door huisartsen is buiten beschouwing gelaten, omdat deze zorg niet wordt gedecentraliseerd.

---

¹³ Het gaat hierbij om grote aantallen aanbieders. Het was niet mogelijk in de tijdsspanne van het onderzoek om per vrijgevestigde deze gegevens op te vragen.

In *Tabel 31* is een overzicht te zien van het gebruik van de geneeskundige GGZ door 0 tot en met 17 jarigen in 2010. Het gaat om het deel dat in de Zorgverzekeringswet zit en niet om het GGZ-deel dat onder de AWBZ valt. Deze gegevens zijn gebaseerd op cijfers van Vektis (eerstelijnspsychologische zorg) en College voor Zorgverzekeringen (CVZ, tweedelijns GGZ). Deze cijfers zijn inclusief de vrijgevestigden in de GGZ. Hier is te zien dat 1.1% van het aantal verzekerden gebruik maakt van eerstelijnspsychologische zorg en 5,5% van tweedelijns GGZ. In totaal maakt 6,4% van de verzekerden onder 18 jaar gebruik van de GGZ. In Krimpen aan den IJssel, Capelle aan den IJssel en Hellevoetsluis zijn relatief veel verzekerde jeugdigen in GGZ zorg. In Krimpen aan den IJssel en Barendrecht wordt relatief veel gebruik gemaakt van de eerstelijns psychologische zorg; in Hellevoetsluis, Capelle aan den IJssel en Krimpen aan den IJssel relatief veel van tweedelijns GGZ.

Tabel 31 Aantal en percentage 0 t/m 17 jarige verzekerden in GGZ zorg (ZVW) in 2010

Gemeente	Totaal		Eerstelijns psychologische zorg		Tweedelijns GGZ	
	N	%	N	%	N	%
Albrandswaard	356	6,4	69	1,2	298	5,4
Barendrecht	808	6,9	281	2,4	578	4,9
Bernisse	163	6,6	27	1,1	139	5,6
Brielle	231	7,3	53	1,7	192	6,1
Capelle aan den IJssel	1.147	8,4	266	1,9	965	7,1
Goeree-Overflakkee	727	6,9	93	0,9	650	6,2
Hellevoetsluis	640	7,8	53	0,6	611	7,5
Krimpen aan den IJssel	607	9,7	210	3,3	435	6,9
Lansingerland	925	6,6	213	1,5	753	5,3
Maassluis	341	5,4	53	0,8	299	4,7
Ridderkerk	585	7,2	92	1,1	515	6,3
Rotterdam	7.034	5,9	920	0,8	6.334	5,3
Schiedam	832	5,5	143	0,9	704	4,6
Spijkenisse	997	6,9	121	0,8	909	6,3
Vlaardingenv	727	5,4	170	1,3	587	4,3
Westvoorne	173	6,5	32	1,2	148	5,5
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	16.293	6,4	2.796	1,1	14.117	5,5

Bron: APE/Vektis en College voor Zorgverzekeringen

In *Tabel 32* is een overzicht te zien van het aantal afgesloten DBC's¹⁴ per gemeente van de geneeskundige GGZ voor 0 tot en met 17 jarigen in 2010. Het gaat om het deel dat in de Zorgverzekeringswet zit. De bron van de cijfers is College van Zorgverzekeringen. Uit de *Tabellen 31* en *32* blijkt dat het gemiddeld aantal DBC's per client 1,2 DBC's was.

¹⁴ Een DBC (diagnosebehandelcombinatie) is een vooraf gedefinieerd gemiddeld zorgproduct passend bij een zorgvraag.

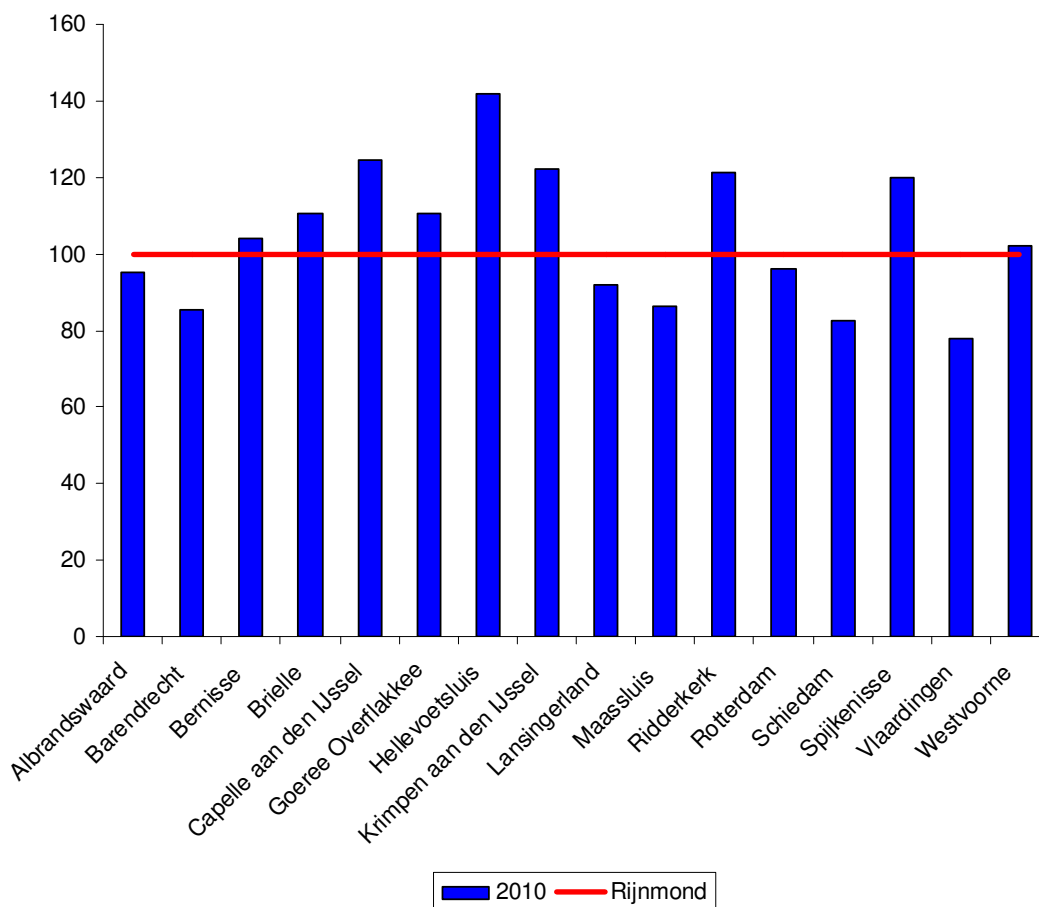
Tabel 32 Aantal en percentage afgesloten DBC's voor 0 t/m 17 jarigen in GGZ zorg (ZVW) in 2010

Gemeente	2010	
	N	%
Albrandswaard	342	2,1
Barendrecht	642	3,9
Bernisse	162	1,0
Brielle	223	1,4
Capelle aan den IJssel	1.088	6,7
Goeree-Overflakkee	743	1,1
Hellevoetsluis	724	4,4
Krimpen aan den IJssel	490	3,0
Lansingerland	839	5,2
Maassluis	349	2,1
Ridderkerk	631	3,9
Rotterdam	7.312	44,9
Schiedam	796	4,9
Spijkenisse	1.091	6,7
Vlaardingen	672	4,1
Westvoorne	173	1,1
Totaal regio Rotterdam-Rijmond	16.277	100

Bron: APE/ College voor Zorgverzekeringen

In *Figuur 11* is de verdeling van de afgesloten DBC's over de gemeenten vergeleken met de index voor de regio Rotterdam-Rijnmond. Basis hiervan zijn weer de cijfers van het College van Zorgverzekeringen.

Figuur 11 Index van afgesloten DBC's per gemeente 0 t/m 17 jaar t.o.v Rotterdam-Rijnmond*

*Index Regio 2010: 63,4 afgesloten DBC's per 1000 jeugdigen.

Uit *Figuur 11* is af te lezen dat er met name in Hellevoetsluis meer afgesloten DBC's per 1000 jeugdigen van 0 t/m 17 jaar voorkomen ten opzichte van het aantal per 1000 jeugdigen van 0 t/m 17 jaar in de gehele regio. Dit betekent dat jeugdigen in Hellevoetsluis relatief vaker gebruik maken van de GGZ dan die in de andere gemeenten.

In *Tabel 33* is een overzicht te zien van het aantal 0 tot en met 17 jarigen met één of meerdere afgesloten DBC's¹⁵ in 2010 en 2011. Deze gegevens zijn gebaseerd op gegevens van Yulius, Lucertis, De Hoop, de Hoenderloo Groep, Viersprong, ErasmusMC en RIAGG Rijnmond. Van het Erasmus MC waren alleen geaggregeerde gegevens beschikbaar. Er waren geen gegevens beschikbaar van Bouman GGZ en de vrijgevestigden in de GGZ. In de tabel is te zien dat voor 8.569 kinderen een DBC is afgesloten in 2010 en voor 7.302 kinderen in 2011. Meer dan 98% ontving ambulante zorg en minder dan 2% klinische (intramurale) zorg. Minder dan 1% kreeg GGZ vanuit een gedwongen kader.

¹⁵ Een DBC (diagnosebehandelcombinatie) is een vooraf gedefinieerd gemiddeld zorgproduct passend bij een zorgvraag.

Tabel 33 Aantal en percentage 0 t/m 17 jarigen met één of meerdere afgesloten DBC's in 2010 en 2011 (GGZ-ZVW)

Gemeente/deelgemeente	2010*		2011*	
	N	%	N	%
Albrandswaard	140	1,6	152	2,1
Barendrecht	392	4,6	371	5,1
Bernisse	101	1,2	75	1,0
Brielle	109	1,3	101	1,4
Capelle aan den IJssel	527	6,2	453	6,2
Goeree-Overflakkee	464	5,4	320	4,4
Hellevoetsluis	442	5,2	296	4,1
Krimpen aan den IJssel	268	3,1	180	2,5
Lansingerland	125	1,5	147	2,0
Maassluis	218	2,5	202	2,8
Ridderkerk	387	4,5	322	4,4
Rotterdam	3.822	44,6	3.262	44,7
Schiedam	410	4,8	452	6,2
Spijkenisse	675	7,9	532	7,3
Vlaardingen	408	4,8	376	5,1
Westvoorne	81	0,9	61	0,8
Totaal regio Rotterdam-Rijmond	8.569	100	7.302	100

Bron: Gegevens instellingen

* cijfers exclusief Bouman en vrijgevestigden

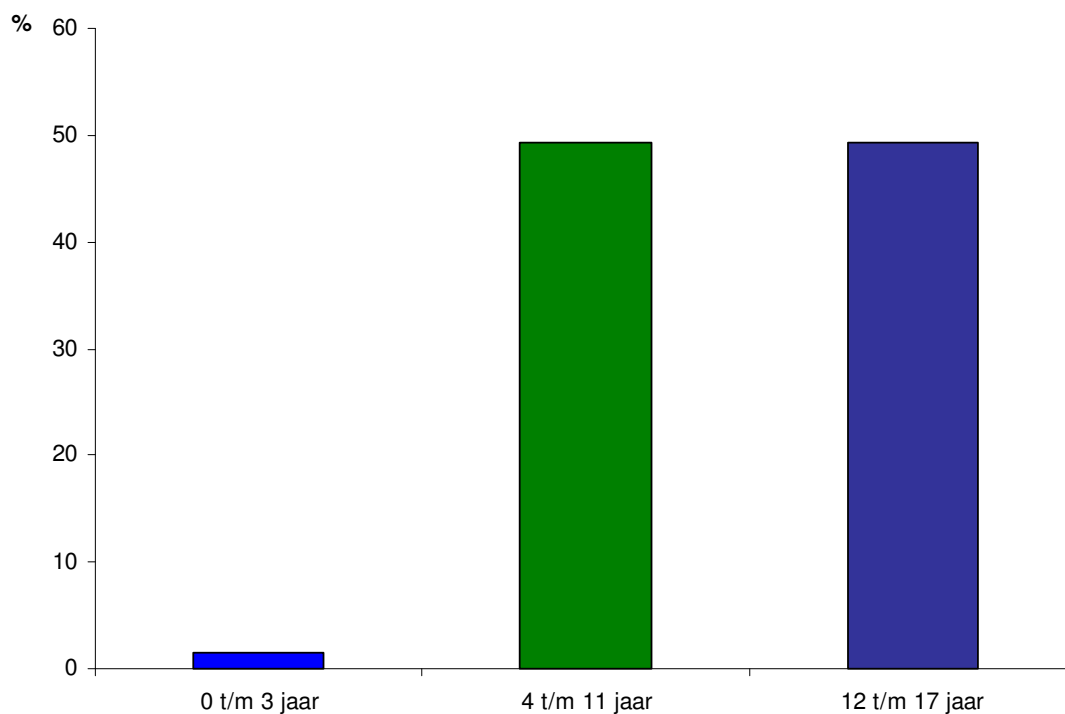
Op basis van *Tabel 33* lijkt er van 2010 naar 2011 een daling te hebben plaatsgevonden van het aantal jeugdigen met één of meer afgesloten DBC's.

De gegevens van de instellingen uit *Tabel 33* zijn veel lager dan de cijfers van *Tabel 31* (data van het College van Zorgverzekeringen). Beide tabellen presenteren het aantal jeugdigen met afgesloten DBC's. Het verschil wordt met name verklaard door het feit dat de cijfers van de instelling Bouman en de vrijgevestigden ontbreken in *tabel 33*. Bovendien missen er instellingen buiten de regio Rotterdam Rijnmond die mogelijk klinische zorg bieden aan jeugdigen uit de regio Rotterdam Rijnmond, bijvoorbeeld in andere delen van Zuid Holland en Zeeland.

Op basis van de gegevens van instellingen waren er in 2011 meer jongens (67%) met een afgesloten DBC dan meisjes (33%) in de zorg. De grootste twee groepen die gebruik maakten van zorg vallen in de leeftijd van 4 tot en met 11 jaar (49%) en 12 tot en met 17 jaar (49%) (zie *Figuur 12*).

Figuur 12 Verdeling van leeftijd in de jeugd GGZ in 2011, op basis van gegevens instellingen

AWBZ gefinancierde GGZ zorg

Na één jaar verblijf wordt de jeugd GGZ gefinancierd vanuit de AWBZ. Van het zorggebruik van AWBZ gefinancierde GGZ zorg van jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond waren geen cijfers beschikbaar. Wel geeft *Tabel 34* het aantal indicaties weer van deze jeugdigen met een aanspraak op AWBZ zorg op basis van een psychiatrische aandoening.

Tabel 34 Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de stadsregio Rotterdam (exclusief Goeree-Overflakkee) met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Albrandswaard	31	26	35
Barendrecht	71	80	91
Bernisse	18	13	13
Brielle	27	23	25
Capelle aan den IJssel	84	92	87
Hellevoetsluis	83	83	85
Krimpen aan den IJssel	58	66	62
Lansingerland	70	70	68
Maassluis	40	44	41
Ridderkerk	55	47	44
Rotterdam	473	473	486
Schiedam	58	58	58
Spijkenisse	100	114	105
Vlaardingen	62	60	66
Westvoorne	19	18	17
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	1.249	1.267	1.283

Bron: Bureau Jeugdzorg Rotterdam

Tabel 34 geeft het aantal jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond weer met een psychiatrische aandoening en een AWBZ indicatie (PGB en Zorg in Natura) afgegeven door BJZ Stadsregio Rotterdam, op peildata 1 januari 2010, 2011 en 2012. Een indicatie geeft het recht op zorg weer en niet het zorggebruik. Bijlage 1 toont een uitsplitsing van AWBZ-GGZ indicaties naar type zorg per gemeente.

De indicatiestelling voor AWBZ gefinancierde jeugd-GGZ voor jeugdigen uit de gemeente Goeree-Overflakkee verloopt via de provincie Zuid-Holland. Het was niet mogelijk hiervan tijdig gegevens te verzamelen.

2.4.3 Financiering

De jeugd-GGZ werd in 2010 en 2011 bekostigd via de volgende financieringsvormen:

Zorgverzekeringswet (ZVW)

De geneeskundige GGZ wordt gefinancierd vanuit de zorgverzekeringswet (basisverzekering). Deze zorg is ambulante of maximaal één jaar klinisch. Bij de zorgverzekeraar worden consulten gedeclareerd van de eerstelijnspsycholoog en afgesloten DBC's (diagnosebehandeling combinaties) van de tweedelijns GGZ. Een DBC is een vooraf gedefinieerd gemiddeld zorgproduct passend bij een zorgvraag. In de DBC staat de hoofddiagnose vermeld, tijdsgrenzen voor het aantal minuten behandeling per jaar en een tarief.

De Nederlands Zorgautoriteit (NZA) stelt maximale tarieven vast voor de DBC's. Voor de gebudgetteerde instellingen zijn de vastgestelde tarieven vaste tarieven (zie NZA beleidsregel CU-5015 op de site van het NZA). Het budget voor de GGZ-instellingen wordt ook door de NZA vastgesteld, echter niet in DBC's maar in oude verrichtingen en parameters. Voor de eerstelijnspsycholoog betalen jeugdigen en volwassenen een eigen bijdrage en worden in 2010 en 2011 maximaal acht consulten (deels) vergoed vanuit de basisverzekering.

In 2010 is er voor jeugd GGZ door cliënten uit de regio Rotterdam-Rijnmond een totaal van 53,6 miljoen euro gedeclareerd bij de ZVW. Dit bestaat uit bijna 1 miljoen euro voor eerstelijnspsychologische zorg en bijna 52,7 miljoen voor tweede lijnszorg inclusief de vrijgevestigde GGZ. *Tabel 35* geeft de kosten per gemeente voor 2010.

Tabel 35 Aantal 0 t/m 17 jarigen in GGZ zorg (ZVW) en totale gedeclareerde kosten (in euro's) per gemeente in 2010

Gemeente	2010	
	N	€
Albrandswaard	356	1.209.606
Barendrecht	808	3.667.171
Bernisse	163	304.617
Brielle	231	524.638
Capelle aan den IJssel	1.147	5.177.368
Goeree-Overflakkee	727	1.740.467
Hellevoetsluis	640	2.373.446
Krimpen aan den IJssel	607	1.788.000
Lansingerland	925	2.935.772
Maassluis	341	993.067
Ridderkerk	585	2.468.235
Rotterdam	7.034	21.853.239
Schiedam	832	2.181.485
Spijkenisse	997	3.482.136
Vlaardingingen	727	2.232.533
Westvoorne	173	752.879
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	16.293	53.684.659

Bron: APE/College van Zorgverzekeringen

*De kosten voor eerstelijnspsychologische zorg zijn € 986.799; voor tweede lijnszorg inclusief de vrijgevestigde GGZ € 52.697.860.

Uit de cijfers van de instellingen blijkt dat er een fors verschil is tussen de kosten van ambulante en residentiële/intramurale zorg. De gemiddelde kosten voor een ambulant GGZ traject liggen rond € 2.430, voor een residentieel of intramuraal GGZ traject rond € 97.000.

Forensische zorg

Forensische geestelijke gezondheidszorg binnen het jeugdstrafrecht wordt grotendeels gefinancierd vanuit de JJI budgetten en daarnaast vanuit de Zorgverzekeringswet. De forensische zorg die binnen Justitiële Jeugdinrichtingen (JJIs) wordt aangeboden wordt niet gedecentraliseerd. Voor forensische zorg die buiten JJIs wordt aangeboden is het nog niet bekend of dit naar de gemeenten gaat. Aanbieders van forensische zorg in de regio Rotterdam-Rijnmond zijn onder meer De Kijvelanden (Dock), Palier en Bouman.

AWBZ

In de indicatie voor intramurale zorg worden Zorgzwaartepaketten (ZZP) meegenomen. Een ZZP is een volledig pakket van zorg dat aansluit op de kenmerken van de cliënt en het soort zorg dat de jeugdige nodig heeft. Het bepaalt ook hoeveel geld een zorgaanbieder krijgt voor een cliënt. Voor de jeugd tot 18 jaar wordt de indicatie wel in ZZP'en uitgedrukt, maar in de bekostigingssystematiek zijn de ZZP'en niet ingevoerd. De kosten worden weergegeven in budgetparameters (NZA-tarieven) en worden voor de intramurale zorg bepaald door een kostprijs per dag.

Over de kosten van jeugd GGZ gefinancierd vanuit de AWBZ ontbreekt vooralsnog de informatie.

Binnen de AWBZ kan een cliënt met een persoonsgebonden budget (PGB) naar aanleiding van een psychische aandoening ook zelf de zorg inkopen. *Tabel 36* geeft een overzicht van een schatting van de kosten voor PGB Jeugd GGZ en jeugd LVB samen. Deze schatting is gebaseerd op landelijke kengetallen jeugdzorg in rapport van Van Yperen c.s.¹⁶.

---

¹⁶ gebaseerd op cijfers uit 2009, bron: Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut. Het bedrag is berekend door het aantal jeugdigen van 0 tm 17 jaar in een gemeente te vermenigvuldigen met 140,90 euro.

Tabel 36 Schatting kosten voor PGB Jeugd GGZ en jeugd LVB per gemeente in euro's

Gemeente	2010	2011
Albrandswaard	797.494	797.494
Barendrecht	1.667.129	1.667.129
Bernisse	346.332	346.332
Brielle	447.217	447.217
Capelle aan den IJssel	1.937.798	1.937.798
Goeree-Overflakkee	1.489.877	1.489.877
Hellevoetsluis	1.134.950	1.134.950
Krimpen aan den IJssel	890.488	890.488
Lansingerland	2.026.706	2.026.706
Maassluis	898.378	898.378
Ridderkerk	1.153.830	1.153.830
Rotterdam	16.902.646	16.902.646
Schiedam	2.146.048	2.146.048
Spijkenisse	2.021.774	2.021.774
Vlaardingen	1.912.999	1.912.999
Westvoorne	376.908	376.908
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	36.150.572	36.150.572

2.5 Jeugd-LVB

2.5.1 Inleiding

De LVB-jeugd bestaat uit jeugdigen met een IQ tussen 50 en 85 en een beperkt sociaal aanpassingsvermogen. Dit kan gepaard gaan met bijkomende problematiek zoals leerstoornissen of psychiatrische problemen (De Beer, 2011). Onder deze brede definitie van de LVB-groep vallen ook de zwakbegaafden met een IQ tussen de 70 en 85. Een instelling voor de LVB jeugd waarvoor geen indicatie nodig is, is bijvoorbeeld de MEE-instelling Rotterdam Rijnmond die zich onder andere richt op cliëntondersteuning. Deze instelling wordt gefinancierd vanuit de AWBZ. Dit geldt ook voor het geïndiceerde zorgaanbod voor de LVB-jeugd.

Het Centrum voor Indicatiestelling Zorg (CIZ) geeft de indicaties af voor cliënten met onder andere een verstandelijke beperking. Daarnaast indiceert Bureau Jeugdzorg LVB-jeugd met een niet-dominante grondslag verstandelijke beperking, bijvoorbeeld voor GGZ-voorzieningen.

In de praktijk kan een LVB-jeugdige zorg ontvangen in jeugdzorginstellingen, GGZ-instellingen of instellingen voor gehandicaptenzorg. Sommige instellingen voor gehandicaptenzorg hebben een specifiek aanbod voor de LVB-jeugd, zoals orthopedagogische behandelcentra en multifunctionele centra. Een orthopedagogisch zorgcentrum biedt intensieve hulp en zorg aan gezinnen met kinderen tot 23 jaar met een licht verstandelijke beperking of sterk gedragsgestoorde kinderen. De hulp kan ambulant worden geboden, maar ook in dagbehandeling-, observatie- of leefgroepen. Een Multifunctioneel Centrum is voor jongeren met een LVB en psychiatrische problematiek.

In dit gedeelte worden gegevens gepresenteerd van de MEE-instelling Rotterdam Rijnmond en een grote instelling uit de regio Rotterdam-Rijnmond met een aanbod specifiek voor de LVB-jeugd. Dit aanbod bestaat uit behandeling, (gezins)begeleiding, dagbesteding, woonvormen en logeerhuizen. In de regio bieden diverse instellingen zorg aan licht verstandelijk beperkten. Dit zijn onder meer Orion, Leger des Heils, Pameijer, ASVZ, Ipse De Bruggen en Zuidwester. Vanwege de tijdsspanne van het onderzoek was het niet mogelijk om de gegevens van al deze instellingen te verzamelen. Het vergt nader onderzoek en/of informatie van het zorgkantoor om de data over het zorggebruik van de jeugd LVB groep van deze instellingen te completeren..

2.5.2 CIZ Indicatie

Het CIZ rapporteert over cliënten met een aanspraak op AWBZ-zorg. Dit is niet de daadwerkelijk geconsumeerde zorg, maar het recht op zorg. Voor AWBZ cliënten worden grondslagen geregistreerd, zoals Verstandelijke handicap (VG) voor de LVB-groep. Een grondslag is een

aandoening, beperking of handicap waardoor de cliënt aanspraak maakt op AWBZ-zorg. De cliënten worden bij het CIZ onderscheiden op basis van hun dominante grondslag. Dit zijn de zwaarst wegende actuele beperkingen in relatie tot de zorgbehoefte. De groep AWBZ-cliënten met de grondslag Verstandelijke handicap (VG) bestaat zowel uit licht als zwaar verstandelijk beperkten. De LVB groep is dus niet apart te onderscheiden in de rapportages van het CIZ. De zorg wordt geïndiceerd in functies. Bij de extramurale zorg gaat het bij LVB jeugd vaak om de functies begeleiding, behandeling, vervoer of kortdurend verblijf. Een cliënt kan aanspraak maken op meerdere zorgvormen. De intramurale indicaties (zorg met verblijf) zijn geformuleerd in zorgzwaartepakketten (ZZP'en). Er bestaan zes ZZP'en voor de LVB groep. Een uitleg over zorgzwaartepakketten kan gevonden worden in NZA beleidsregel CA-452 op de website van het NZA. Bij de aanvraag van AWBZ-zorg kiest de cliënt voor een persoonsgebonden budget (PGB) of zorg in natura (ZIN) of een combinatie van beiden. Bij een PGB kan de cliënt of zijn/haar ouders zelf zorg inkopen. Deze zorg kan ook worden ingezet bij particuliere voorzieningen.

De gegevens in *Tabel 37* zijn afkomstig uit de rapportages van het CIZ en geven het aantal geïndiceerde jeugdigen weer met een verstandelijke handicap.

Tabel 37 Aantal geïndiceerde cliënten tot 18 jaar met een verstandelijke handicap uitgesplitst naar gemeente op peildata 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Gemeente	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Albrandswaard	50	50	50
Barendrecht	95	85	80
Bernisse	10	10	10
Brielle	35	35	35
Capelle aan den IJssel	120	110	100
Goeree-Overflakkee	85	90	95
Hellevoetsluis	85	85	80
Krimpen aan den IJssel	55	55	50
Lansingerland	50	50	55
Maassluis	50	50	45
Ridderkerk	55	55	55
Rotterdam	1.245	1.265	1.210
Schiedam	140	125	120
Spijkenisse	140	140	140
Vlaardingen	95	105	105
Westvoorne	20	15	10
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond*	2.310	2.300	2.230

Bron: CIZ basisrapportage AWBZ (2012)

* De optelling van het aantal cliënten in deze tabel, komt niet altijd overeen met het totaal aantal cliënten in de regio, omdat in de CIZ rapportages alleen aantallen vanaf vijf worden getoond. Alle aantallen zijn bovendien afgerond op vijftallen.

In *Tabel 37* is bijvoorbeeld te zien dat op 1 januari 2010 50 jeugdigen tot 18 jaar uit Albrandswaard met een verstandelijke handicap recht hadden op AWBZ-zorg. Het aantal cliënten met recht op

AWBZ zorg is redelijk stabiel gebleven tussen 1 januari 2010 en 1 januari 2012. In Bijlage 2 zijn tabellen opgenomen met het aantal geïndiceerde cliënten met een verstandelijke handicap uitgesplitst naar gemeente en naar type zorg.

2.5.3 Zorggebruik preventieve jeugd LVB

De gegevens over het zorggebruik van jeugdigen met een licht verstandelijke beperking zijn onder te verdelen in twee gedeelten: het preventieve ondersteuningsaanbod van MEE Rotterdam Rijnmond en het geïndiceerde aanbod van één zorgaanbieder. Het zorggebruik van beide voorzieningen wordt hieronder weergegeven.

MEE Rotterdam Rijnmond biedt informatie, advies en ondersteuning aan mensen die met een beperking te maken hebben. Men kan bij MEE terecht met alle vragen die met de beperking te maken hebben: vragen over wonen, werk en inkomen, onderwijs, opvoeding, vervoer, vrije tijd, sociale voorzieningen, wet- en regelgeving, enzovoort. Tot het werkgebied van MEE Rotterdam Rijnmond behoren behalve de gemeente Rotterdam de volgende gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Ridderkerk en Schiedam (MEE jaarverslag 2010 en 2011). De gemeenten Bernisse, Brielle, Goeree-Overflakkee, Hellevoetsluis, Spijkenisse en Westvoorne vallen onder MEE Zuid-Hollandse eilanden. Maassluis en Vlaardingenvallen onder MEE Zuid-Holland Noord. De gegevens van deze gemeenten ontbreken in deze rapportage.

Tabel 38 geeft een overzicht van het aantal trajecten bij MEE van 0 tot en met 22 jarigen met een LVB in 2010 en 2011. Hier maakten 1203 jeugdigen gebruik van in 2010 en 1501 jeugdigen in 2011.

Tabel 38 Aantal trajecten MEE van 0 t/m 22 jarigen met een LVB 2010-2011

Gemeente	2010		2011	
	N	%	N	%
Albrandswaard	36	1,5	47	1,5
Barendrecht	101	4,2	92	3,0
Capelle aan den IJssel	182	7,6	195	6,4
Krimpen aan den IJssel	42	1,8	72	2,4
Lansingerland	61	2,6	77	2,5
Ridderkerk	62	2,6	99	3,2
Rotterdam	1.771	74,3	2.296	75,0
Schiedam	92	3,9	125	4,1
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	2.347	100	3.003	100

Tabel 39 geeft een overzicht van het aantal hulpvragen van 0 tot en met 22 jarigen met een LVB in 2010 en 2011 uitgesplitst naar soort hulpvraag. 'Overige zorg' en 'Opvoeding en ondersteuning' hulpvragen kwamen het meest voor. In 2010 stelden de jeugdigen gemiddeld 1,5 vragen per traject, in 2011 gemiddeld 1,6 vragen. Het maximum aantal vragen per traject was 7 in 2010; en 8 in 2011.

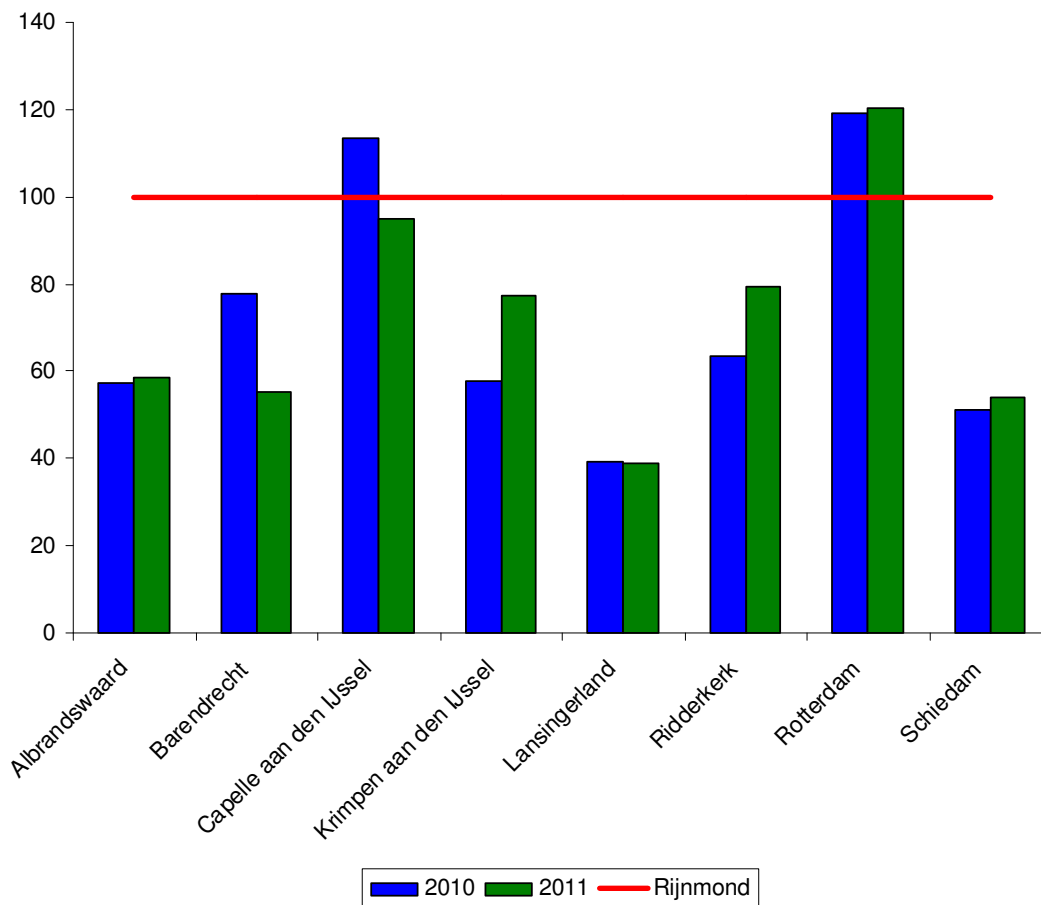
Tabel 39 Aantal hulpvragen van 0 t/m 22 jarigen aan MEE in 2010 en 2011, uitgesplitst naar soort hulpvraag

	2010	2011
Dagbesteding	160	223
Financiële regelingen	228	371
Handicap en sociale omgeving	336	423
Onderwijs	336	481
Opvoeding en ondersteuning	1.187	1.485
Overige zorg	1.197	1.723
Onbekend	10	19
Totaal aantal vragen	3.454	4.725
Aantal trajecten	2.347	3.003
Gemiddeld aantal vragen / traject	1,5	1,6
Minimum aantal vragen / traject	1	1
Maximum aantal vragen / traject	7	8

Uit Tabel 38 en Tabel 39 blijkt dat er meer mensen een beroep op MEE hebben gedaan in 2011, in vergelijking met 2010. Dit is mogelijk te verklaren door het feit dat MEE begonnen is met wijkteams met ingang van 2011. Daardoor zijn zij meer zichtbaar geworden voor cliënten en verwijzers. Een tweede mogelijke verklaring is dat veel andere beroepsgroepen meer aandacht hebben gekregen voor LVB jeugdigen (binnen het strafrecht, criminaliteit in de wijk, op de ROC's, enz). MEE is ook in 2011 gestart met trainingen, hetgeen heeft geleid tot meer aanmeldingen voor ondersteuning.

In Figuur 13 is te zien dat er in Rotterdam en Capelle aan den IJssel in 2010 en 2011 meer trajecten bij MEE per 1000 jeugdigen zijn uitgezet ten opzichte van het aantal trajecten per 1000 jeugdigen in de gehele regio. Dit betekent dat jeugdigen in Rotterdam en Capelle aan den IJssel relatief vaker gebruik maken van MEE dan in de andere gemeenten.

Figuur 13 Index van het aantal trajecten bij MEE per gemeente t.o.v. regio Rotterdam-Rijnmond*

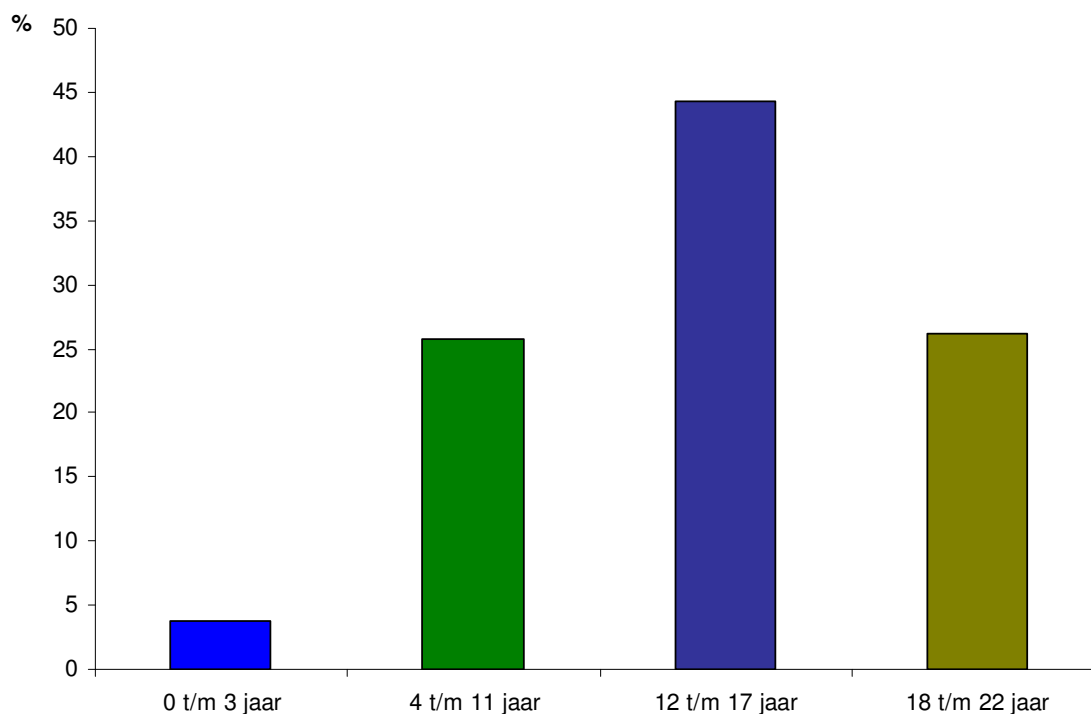
*Index Regio 2010: 9,1 trajecten per 1000 jeugdigen; Index Regio 2011: 11,6 trajecten per 1000 jeugdigen.

Wat betreft achtergrondkenmerken hadden jongens relatief vaker hulpvragen dan meisjes (55%). In de leeftijd van 12 t/m 17 jaar wordt er het meeste gebruik gemaakt van MEE (44%); zie *Figuur 14*.

Volgens MEE heeft de leeftijdsgroep van 18 jaar en ouder nog steeds zorg nodig, maar is deze moeilijker te bereiken, omdat ze dan niet meer naar school gaan en vaak geen jeugdzorg of jeugdbescherming meer hebben. MEE heeft veel contacten met jeugdigen via het schoolmaatschappelijk werk in het speciaal onderwijs dat zij bieden. Om deze oudere groep toch te bereiken werkt MEE in Rotterdam samen met het Jongerenloket.

Over herkomst en leefsituatie van jeugdigen met MEE trajecten waren geen gegevens beschikbaar.

Figuur 14 Leeftijdsopbouw van de jeugdigen (0 t/m 22 jaar) in trajecten MEE in 2011

2.5.4 Zorggebruik geïndiceerde jeugd LVB

In deze paragraaf worden de gegevens betreffende zorggebruik gepresenteerd, die zijn ontleend aan het registratiesysteem van locaties van één zorgaanbieder die LVB producten levert.

Tabel 40 geeft een overzicht van het aantal trajecten van geïndiceerde LVB cliënten van 0 tot en met 22 jaar¹⁷ in 2010 en 2011. Gegevens over vervoer in 2010 waren niet beschikbaar.

¹⁷ Cliënten van 18 jaar en ouder zijn alleen meegenomen als de zorg voor de 18^e verjaardag is gestart.

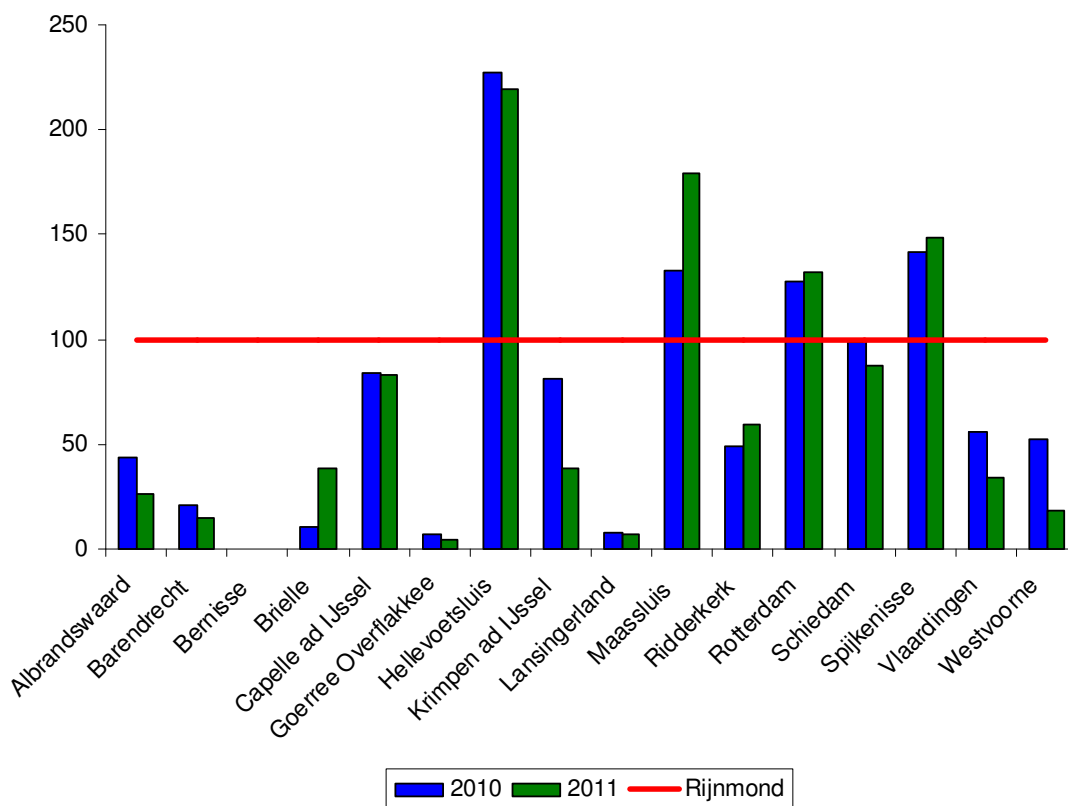
Tabel 40 Aantal trajecten van LVB cliënten geïndiceerde zorg van 0 t/m 22 jaar in 2010 en 2011 naar gemeente

Gemeente	2010		2011	
	N	%	N	%
Albrandswaard	7	0,9	6	0,5
Barendrecht	7	0,9	7	0,6
Bernisse	-	-	-	-
Brielle	<5	~	5	0,5
Capelle aan den IJssel	34	4,4	48	4,4
Goeree-Overflakkee	<5	~	<5	~
Hellevoetsluis	54	7,0	74	6,7
Krimpen aan den IJssel	15	1,9	10	0,9
Lansingerland	<5	~	<5	~
Maassluis	25	3,2	48	4,4
Ridderkerk	12	1,5	21	1,9
Rotterdam	482	62,1	707	64,1
Schiedam	45	5,8	57	5,2
Spijkenisse	62	8,0	92	8,3
Vlaardingen	23	3,0	20	1,8
Westvoorne	<5	~	<5	~
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	776	100	1.103	100

~ percentage niet getoond, want aantal <5.

Het aantal trajecten geïndiceerde LVB zorg was 776 in 2010 en 1103 in 2011 (zie *Tabel 40*). Het verschil in het aantal trajecten tussen 2010 en 2011 wordt hoogstwaarschijnlijk veroorzaakt door het ontbreken van gegevens over vervoer in 2010. Het gaat om 552 jeugdigen (416 in 2010 en 393 in 2011). De meeste jeugdigen ontvingen zorg in zowel 2010 als 2011. Ongeveer een derde van de kinderen heeft een LVB-zorgzwaartepakket voor verblijf (139 in 2010 en 149 in 2011).

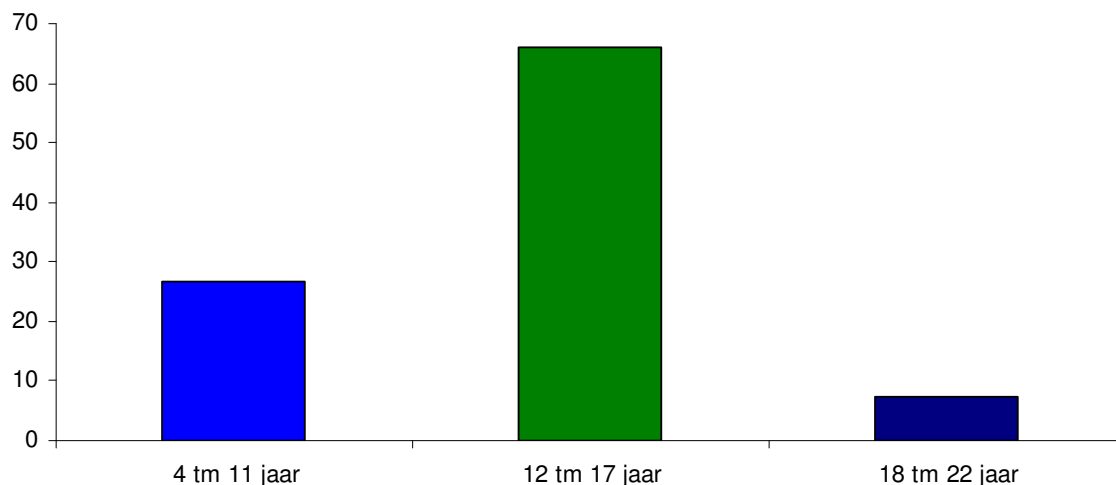
Figuur 15 Index van het aantal trajecten van LVB cliënten geïndiceerde zorg per gemeente 0 t/m 22 jaar t.o.v. Regio Rotterdam-Rijnmond*

*Index Regio 2010: 2,3 trajecten per 1000 jeugdigen; Index Regio 2011: 3,3 trajecten per 1000 jeugdigen.

In *Tabel 40* zien we dat jeugdigen in de gemeente Hellevoetsluis, Rotterdam en Spijkenisse het vaakst in zorg zijn. In *Figuur 15* is te zien dat in Hellevoetsluis, Maassluis, Rotterdam en Spijkenisse meer jeugdigen in zorg lijken te zijn dan men zou verwachten ten opzichte van het aantal trajecten per 1000 jeugdigen in de gehele regio. Het hoge aantal in Hellevoetsluis en Rotterdam wordt waarschijnlijk veroorzaakt door de woonvormen met LVB voorzieningen die in 2010 en 2011 in deze gemeenten zijn gevestigd. Bij de registratie van woonplaats is namelijk uitgegaan van de verblijfplaats van het kind en niet van het ouderlijk adres. Dit betekent dat ongeveer een derde van de cliënten, degenen die zorg met verblijf ontvangen, geregistreerd staan op het adres van de instelling.

Figuur 16   *Verdeling van leeftijd voor 0 t/m 22 jarige LVB cliënten in 2011*

In 2011 waren er binnen de LVB cliëntengroep meer jongens (61%) dan meisjes (39%). In *Figuur 16* is te zien dat de cliëntengroep voornamelijk bestaat uit jeugdigen van 12 tot en met 17 jaar (66%). Jeugdigen van 4 tot en met 11 jaar (27%) en van 18 tot en met 22 jaar (7%) maakten relatief minder gebruik van de zorg. Het relatief lage aantal 18 tot 22 jarigen in zorg wordt waarschijnlijk veroorzaakt door het zorgaanbod dat deels bedoeld is voor jeugdigen tot 18 jaar. Dit geldt bijvoorbeeld voor kortdurend verblijf (logeerhuizen), gezinsbegeleiding en dagbehandeling in het Multifunctioneel Centrum.

Er zijn onvoldoende gegevens beschikbaar over herkomst en de leefsituatie van de jeugdigen.

2.5.5 Financiering

Het specifieke geïndiceerde aanbod voor de LVB-jeugd wordt gefinancierd vanuit de AWBZ. De zorgkantoren kopen AWBZ-zorg in bij de zorgaanbieders. Er gelden volume- en prijsafspraken van prestaties. Een voorbeeld van een prestatie is 'begeleiding' of 'behandeling (j)lgv'. Het NZA heeft maximale tarieven ingesteld voor de zorginkoop. Voor de intramurale zorg zijn dit tarieven per dag waarbij de hoogte van het tarief afhangt van de zorgzwaarte uitgedrukt in ZZP'en. De extramurale zorg wordt uitgedrukt in een tarief per uur voor begeleiding of in dagdelen voor dagactiviteiten en dagbesteding.

De MEE-instelling Rotterdam Rijnmond wordt grotendeels gefinancierd door de AWBZ. In 2010 en 2011 bedraagt het AWBZ budget van MEE ruim acht miljoen euro. In 2010 wordt dit aangevuld met ruim één miljoen euro en in 2011 met ruim 600.000 euro aan subsidies van gemeenten en provincies.

Tot het werkgebied van MEE Rotterdam Rijnmond behoren behalve de gemeente Rotterdam de volgende gemeenten: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Ridderkerk en Schiedam (MEE jaarverslag 2010 en 2011). De MEE budgetten vanuit de AWBZ zullen naar verwachting ook gedecentraliseerd worden naar de gemeenten. Daar is echter nog geen wettelijk besluit over genomen.

In *Tabel 41* worden de kosten van MEE trajecten voor LVB jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond gepresenteerd¹⁸. In totaal gaat het om ongeveer 3,4 miljoen euro.

Tabel 41 Kosten MEE trajecten voor LVB jeugdigen in 2010 en 2011, naar gemeente, in euro's

Gemeente	2010	2011
Albrandswaard	59.507	57.955
Barendrecht	173.002	120.908
Capelle aan den IJssel	274.305	213.381
Krimpen aan den IJssel	70.788	102.981
Lansingerland	81.489	99.946
Ridderkerk	95.461	116.792
Rotterdam	2.472.858	2.538.884
Schiedam	140.284	138.590
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	3.367.694	3.389.437
<i>Gemiddelde kosten per traject</i>	<i>1,437</i>	<i>1,128</i>
<i>Gemiddeld aantal uur per traject</i>	<i>8,6</i>	<i>9,5</i>

¹⁸ Om de gemiddelde kosten per traject per jaar te kunnen berekenen is allereerst het totaal aantal uren per traject berekend. Vervolgens is op het totale subsidiebedrag van de organisatie het gedeelte in mindering gebracht dat de trajecten van jeugdigen betrof die niet tot de doelgroep van dit rapport behoorden, jeugdigen wonend buiten de regio Rotterdam-Rijnmond, jeugdigen van ouder dan 22 jaar en/of jeugdigen zonder LVB. Vervolgens zijn de gemiddelde kosten per traject berekend door het deel van het subsidiebedrag behorende bij de trajecten van jeugdigen van 0 tot en met 22 jaar met een LVB wonend in de regio Rotterdam-Rijnmond te delen door het aantal trajecten. Trajecten die zowel in 2010 als 2011 liepen zijn qua uren voor de ene helft aan 2010 toegerekend en voor de andere helft aan 2011.

Tabel 42 toont de kosten van de zorg voor de LVB-jeugd uitgesplitst naar gemeente.

Tabel 42 Kosten LVB trajecten voor jeugdigen in 2011, naar gemeente, in euro's

Gemeente	2011	
	N	€
Albrandswaard	6	77.179
Barendrecht	7	18.084
Bernisse	-	-
Brielle	5	40.605
Capelle aan den IJssel	48	467.004
Goeree-Overflakkee	<5	2.874
Hellevoetsluis	74	642.540
Krimpen aan den IJssel	10	57.678
Lansingerland	<5	24.345
Maassluis	48	381.641
Ridderkerk	21	93.909
Rotterdam	707	7.283.320
Schiedam	57	472.697
Spijkenisse	92	803.627
Vlaardingenv	20	110.897
Westvoorne	<5	20.525
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	1.103	10.496.924

De kosten van de geïndiceerde jeugd LVB zorg die wordt aangeboden aan cliënten woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond zijn 10,5 miljoen euro in 2011 (Tabel 42)¹⁹. Voor het berekenen van de kosten is uitgegaan van het maximum NZA-tarief en niet van de werkelijke kostprijs. Het tarief dat zorgaanbieders overeenkomen met het zorgkantoor is in 2011 94% tot en met 100% van dit maximum tarief. In dit rapport worden alleen de kosten van 2011 gepresenteerd, omdat deze gegevens het meest volledig waren.

¹⁹ Dit bedrag is alleen gebaseerd op het aanbod van één instelling. Er zijn echter meerdere aanbieders voor LVB actief in de regio Rotterdam Rijnmond. Voor Jeugd LVB is de "best educated guess" 30 miljoen per jaar voor het totale aanbod. Deze schatting is gebaseerd op 1) de kosten van één instelling in 2011, 2) de aanname dat 60% van de jeugdigen met een VG indicatie in de doelgroep LVB valt (Diepenhorst & Hollander, 2011), 3) het aantal cliënten van de in dit rapport gepresenteerde instelling tov van het totaal aantal geïndiceerde LVB cliënten en 4) de aanname dat 80% van de cliënten met een extramurale indicatie zorg in natura ontvangt. Daarnaast ontbreken de kosten van de persoonsgebonden budgetten (PGB's) voor de jeugd GGZ en de jeugd LVB. De schatting op basis van landelijke cijfers voor de PGB's is 36 miljoen.

3 Conclusies

In dit hoofdstuk trekken we conclusies uit de uitkomsten van de Startfoto en geven de onderwerpen aan die nader onderzoek vergen. Ook plaatsen we enkele kanttekeningen bij de uitkomsten en geven we de beperkingen van de gepresenteerde gegevens aan.

De hoofdvragen van de Startfoto waren:

1. Hoeveel jeugdigen woonachtig in de regio Rotterdam-Rijnmond zijn in zorg bij de jeugdzorginstellingen en maken gebruik van het preventieve en geïndiceerde zorgaanbod?
2. Van welk type zorgaanbod maken de jeugdigen gebruik en welke budgetten zijn hieraan gekoppeld? (bijv. ambulante zorg, dagbehandeling, pleegzorg, residentiële zorg, crisisopvang).
3. Welke financieringsstromen zijn gekoppeld aan de jeugdzorginstellingen en wat is het financieringsbudget?

3.1 Vormen van zorg met hoogste zorggebruik

Het totaal aantal jeugdigen van 0 t/m 22 jaar in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2011 was 338.057. Concluderend kunnen we stellen dat er door jeugdigen woonachtig in Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011 gebruik werd gemaakt per jaar van zo'n 13.000-14.000 preventieve zorgtrajecten (zie *Tabel 43*). Er zijn 5.500-5.800 jeugdigen die geïndiceerde jeugd- en opvoedhulp ontvangen, 3.500-3.600 jeugdigen met een maatregel jeugdbescherming en 1.200-1.300 met een maatregel jeugdreclassering, ruim 16.000 jeugdigen in de jeugd GGZ en tenminste 400 jeugdigen in de geïndiceerde jeugd-LVB zorg.

Uit deze Startfoto blijkt dat de belangrijkste vorm van zorg voor jeugd wat betreft aantallen zorggebruikers de jeugd GGZ is. Het aantal jeugdigen dat GGZ zorg ontvangt was 16.293 in 2010. Binnen de preventieve zorg valt het grote aantal trajecten binnen het schoolmaatschappelijk werk op (in 2011 ruim 7.000 trajecten).

Tabel 43 Preventief zorggebruik in aantallen trajecten van jeugdigen woonachtig in de Rotterdam-Rijnmond regio in 2010 en 2011²⁰

Type voorziening	Regio Rotterdam-Rijnmond	
	2010	2011
Gezinscoaching	1.791	2.290
Jongerentrajecten en trajecten AMW voor jongeren	1.567	1.435
Schoolmaatschappelijk werk	7.066	7.619
DOSA/GOSA*	2.311	2.875
Totaal	12.735	14.219

* Het gaat hier om het aantal jeugdigen binnen DOSA/GOSA zaken.

Tabel 44 Aantal jeugdigen naar type zorg, regio Rotterdam Rijnmond

Type voorziening	Regio Rotterdam-Rijnmond		Regio exclusief Rotterdam als % van regio	
	2010 N	2011 N	2010 %	2011 %
Preventieve voorzieningen				
DOSA/GOSA*	2.311	2.875	46	42
Geïndiceerde voorzieningen				
Bureau Jeugdzorg				
Toegang vrijwillige jeugdzorg	3.844	3.825	47,2	45,7
OTS	2.928	2.961	38,5	38,6
Voogdij	601	640	30,6	29,2
Jeugdreclassering	1.210	1.311	31,9	32,3
OTS, Voogdij en jeugdreclassering WSG	851	996		
Jeugd- en opvoedhulp	5.443	5.806	43,6	44,1
Gesloten jeugdzorg		158		41,8
Eerstelijnspsychologische zorg	2.796		67,1	
Tweedelijns GGZ	14.117		55,1	
Jeugd - LVB MEE	2.382	3.060	25,7	25,0
Jeugd LVB - geïndiceerd	416	393	35,8	37,7
Recht op AWBZ zorg met grondslag psychiatrie	1.249	1.267	62,1	62,7
Recht op AWBZ zorg met grondslag verstandelijke handicap	2.310	2.300	46,1	45,0

*DOSA/GOSA biedt zelf geen zorg, maar regie op zorg

Voor jongerentrajecten en schoolmaatschappelijk werk zijn de meeste gegevens op geaggregeerd niveau aangeleverd over het aantal trajecten. Daardoor kunnen geen uitspraken gedaan worden over het aantal jeugdigen. Gezinscoaching en AMW zijn niet in de tabel opgenomen, omdat het daarbij om gezinnen gaat.

²⁰Cijfers van het AMW zijn weggelaten, omdat deze van slechts 4 gemeenten beschikbaar waren. Cijfers voor het Jongerenloket Rotterdam en sociaal-medische indicatie kinderopvang zijn ook weggelaten, omdat deze alleen voor Rotterdam beschikbaar waren. Het Jongerenloket komt alleen in Rotterdam voor.

De aantallen jeugdigen uit *Tabel 44* kunnen niet bij elkaar opgeteld worden, omdat het deels om cijfers van zorggebruik, deels van indicaties gaat. Ook gaat het soms om standgegevens (aantal jeugdigen op een peildatum), soms om stroomgegevens (aantal jeugdigen in zorg in een bepaald jaar). Verder zitten er dubbelingen in. Bijvoorbeeld jeugdigen met een traject Toegang bij BJZ of een jeugdbeschermingsmaatregel hebben ook vaak zorg via een Jeugd- en Opvoedhulpinstelling. Deze dubbelingen zullen in het verdiepend vraagontwikkelingsonderzoek nader worden onderzocht.

3.2 Vormen van zorg met de hoogste kosten

Op basis van de gegevens van dit onderzoek waren de kosten van de geïndiceerde zorg van jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 252 miljoen en in 2011 246 miljoen.

De vorm van zorg met de hoogste kosten is de zorg binnen de instellingen voor Jeugd en Opvoedhulp.

De kosten van de jeugd-GGZ zijn relatief laag vergeleken met het hoge aantal jeugdigen dat hiervan gebruik maakt. De gemiddelde kosten van een ambulant GGZ traject zijn € 2.430.

Tabel 45 geeft een totaaloverzicht van de kosten van geïndiceerde zorg.

In *Tabel 45* is voor de kosten van PGB's gebruik gemaakt van schattingen van het Nederlands Jeugdinstituut voor 2009²¹. De kosten van jeugd GGZ zorg in natura gefinancierd door de AWBZ ontbreken. Naar de kosten van Jeugdzorg Plus is nader onderzoek nodig, want deze zijn waarschijnlijk te laag. De kosten van de geïndiceerde Jeugd-LVB zijn geschat op basis van de gegevens van een LVB zorgaanbieder en het aantal AWBZ indicaties.

---

²¹ Bron: Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Tabel 45 Kosten van zorg voor jeugd voor de regio Rotterdam-Rijnmond in 2010 en 2011

Zorgaanbod	Kosten Regio Rotterdam-Rijnmond (miljoen euro)		Kosten regio exclusief Rotterdam als % van totaal regio	
	2010	2011	2010	2011
	N	N	%	%
Bureau Jeugdzorg, waarvan:				
Toegang indicatiestelling, casemanagement)	11,3	11,7	47,0	45,7
Jeugdbescherming	19,7	19,2	38,0	37,6
Jeugdreclassering	4,4	4,5	31,5	31,7
AMK onderzoeken	3,0	3,0	34,6	34,2
Overige kosten	3,5	4,8	34,7	35,2
Landelijk werkende instellingen	7,3	8,4	37,0	34,5
Jeugd- en opvoedhulp	75,9	76,4	44,3	44,1
Jeugdzorg plus*	7	6,5	42,9	41,8
Jeugd GGZ**, waarvan:				
1e lijns psycholoog (ZVW)	1			
2e lijns GGZ (ZVW)	52,7			
Jeugd GGZ AWBZ (zorg in natura)	na***	na		
Jeugd-LVB (geïndiceerd, deels schatting)				
PGB Jeugd GGZ en jeugd LVB	36,2	36,2	53,2	53,2
Totaal geïndiceerde zorg	251,6	246,1		

*Jeugdzorg Plus: 2010 is een schatting

**Jeugd-GGZ: schatting voor 2011 op basis van instellingscijfers 2011

***na = niet aanwezig

3.3 Verschillen tussen gemeenten

De indexfiguren in Hoofdstuk 2 laten opvallende verschillen in zorggebruik zien tussen gemeenten, in verhouding tot het aantal jeugdigen in elke gemeente. *Tabel 46* geeft een samenvatting. De drie gemeenten met het relatief hoogste zorggebruik worden in deze tabel per type zorg weergegeven. De conclusies in deze paragraaf moeten wel met voorzichtigheid worden geïnterpreteerd, omdat de verschillen niet statistisch getoetst konden worden.

Schoolmaatschappelijk werk is weggelaten, omdat er te veel aanbieders ontbreken, waardoor het beeld mogelijk vertekend wordt.

Tabel 46 Gemeenten met relatief hoog zorggebruik, in verhouding tot het aantal jeugdigen in een gemeente

Type voorziening	Gemeenten met relatief hoog zorggebruik
Preventieve voorzieningen	
Gezinscoaching	Capelle aan den IJssel, Rotterdam
Jongerentrajecten	Ridderkerk, Barendrecht, Capelle aan den IJssel
Schoolmaatschappelijk werk	-
DOSA/GOSA	Rotterdam, Schiedam
Geïndiceerde voorzieningen	
Bureau Jeugdzorg	Rotterdam, Spijkenisse
Jeugd- en opvoedhulp	Rotterdam, Spijkenisse, Westvoorne
Jeugd-GGZ	Capelle aan den IJssel, Hellevoetsluis, Krimpen aan den IJssel
Jeugd-LVB preventief (MEE)	Capelle aan den IJssel, Rotterdam
Jeugd LVB	Hellevoetsluis, Maassluis, Spijkenisse

3.4 Zorggebruik landelijk vergeleken

In de *Tabellen 47 t/m 51* wordt een vergelijking gemaakt van het aantal jeugdigen dat gebruik maakt van zorg in 2010 in de gemeenten van de regio Rotterdam-Rijnmond en landelijke cijfers over aantal jeugdigen in zorg in 2009 en het budget per jeugdige.

Tabel 47 Vergelijking aantal jeugdigen in zorg en budget per jeugdige voor Stadsregio Rotterdam met landelijke cijfers, BJZ Toegang (exclusief Goeree-Overflakkee)

Gemeente	Aantal jeugdigen met BJZ Toegang	Per 1000 jeugdigen	Budget BJZ Toegang per jeugdige (euro)
Albrandswaard	53	9,4	28
Barendrecht	136	11,5	32
Bernisse	23	9,4	29
Brielle	59	18,6	48
Capelle aan den IJssel	228	16,6	48
Hellevoetsluis	138	17,1	51
Krimpen aan den IJssel	103	16,3	45
Lansingerland	122	8,5	24
Maassluis	92	14,4	45
Ridderkerk	90	11,0	31
Rotterdam	2.029	16,9	50
Schiedam	228	15,0	45
Spijkenisse	295	20,6	63
Vlaardingen	217	16,0	48
Westvoorne	31	11,6	35
Totaal Stadsregio			
Rotterdam	3.844	15,6	46
Landelijk*	63.810	18,1	41

gebaseerd op cijfers uit 2009, bron: Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Uit Tabel 47 blijkt dat het aantal jeugdigen met Toegang tot vrijwillige jeugdzorg per 1000 jeugdigen lager is in de regio Rotterdam-Rijnmond dan de landelijke cijfers, terwijl de kosten per 1000 jeugdigen hoger zijn.

Tabel 48 Vergelijking aantal jeugdigen in zorg en budget per jeugdige voor Stadsregio Rotterdam met landelijke cijfers, BJZ Jeugdbescherming (exclusief Goeree-Overflakkee)

Gemeente	Aantal jeugdigen met Jeugdbescherming	Per 1000 jeugdigen	Budget Jeugdbescherming per jeugdige (euro)
Albrandswaard	17	3,0	17
Barendrecht	56	4,7	29
Bernisse	8	3,3	18
Brielle	11	3,5	26
Capelle aan den IJssel	187	13,6	75
Hellevoetsluis	83	10,3	57
Krimpen aan den IJssel	31	4,9	23
Lansingerland	39	2,7	16
Maassluis	78	12,2	66
Ridderkerk	63	7,7	38
Rotterdam	2218	18,5	102
Schiedam	248	16,3	93
Spijkenisse	278	19,4	116
Vlaardingen	201	14,8	87
Westvoorne	11	4,1	22
Totaal Stadsregio Rotterdam	3.529	14,3	80
Landelijk*	51.014	14,5	78

gebaseerd op cijfers uit 2009, bron: Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Uit Tabel 48 blijkt dat het aantal jeugdigen met jeugdbescherming per 1000 jeugdigen ongeveer gelijk is in de regio Rotterdam-Rijnmond aan de landelijke cijfers. Dit geldt ook voor de kosten per 1000 jeugdigen.

Tabel 49 Vergelijking aantal jeugdigen in zorg en budget per jeugdige voor Stadsregio Rotterdam met landelijke cijfers, BJZ Jeugdreclassering (exclusief Goeree-Overflakkee)

Gemeente	Aantal jeugdigen met Jeugdreclassering	Per 1000 jeugdigen	Budget Jeugdreclassering per jeugdige (euro)
Albrandswaard	8	1,4	6
Barendrecht	19	1,6	5
Bernisse	<5	1,6	3
Brielle	8	2,5	9
Capelle aan den IJssel	61	4,4	15
Hellevoetsluis	26	3,2	13
Krimpen aan den IJssel	12	1,9	8
Lansingerland	17	1,2	3
Maassluis	36	5,6	19
Ridderkerk	14	1,7	6
Rotterdam	824	6,9	25
Schiedam	73	4,8	17
Spijkenisse	47	3,3	15
Vlaardingen	56	4,1	14
Westvoorne	5	1,9	4
Totaal Stadsregio Rotterdam	1.210	4,9	18
Landelijk*	23.193	6,6	16

gebaseerd op cijfers uit 2009, bron: Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Uit Tabel 49 blijkt dat het aantal jeugdigen met jeugdreclassering per 1000 jeugdigen lager is in de regio Rotterdam-Rijnmond dan de landelijke cijfers. Alleen de gemeente Rotterdam wijkt af met een aantal dat hoger ligt dan landelijk. De kosten per 1000 jeugdigen zijn vergelijkbaar.

Tabel 50 Vergelijking aantal jeugdigen in zorg en budget per jeugdige voor regio Rotterdam-Rijnmond met landelijke cijfers, Jeugd- en Opvoedhulp

Gemeente	Aantal jeugdigen met Jeugd- en Opvoedhulp	Per 1000 jeugdigen (0 t/m 17 jaar)	Budget Jeugd- en Opvoedhulp per jeugdige (euro)
Albrandswaard	53	9,4	114
Barendrecht	128	10,8	123
Bernisse	33	13,4	369
Brielle	32	10,1	124
Capelle aan den IJssel	350	25,4	382
Goeree-Overflakkee	141	13,3	210
Hellevoetsluis	129	16,0	301
Krimpen aan den IJssel	112	17,7	313
Lansingerland	97	6,7	58
Maassluis	132	20,7	260
Ridderkerk	92	11,2	146
Rotterdam	3.068	25,6	343
Schiedam	357	23,4	305
Spijkenisse	448	31,2	417
Vlaardingenv	313	23,1	287
Westvoorne	58	21,7	495
Totaal regio			
Rotterdam-Rijnmond	5.543	21,6	296
Landelijk*	75.323	21,4	260

gebaseerd op cijfers uit 2009, bron: Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Tabel 50 laat zien dat het aantal jeugdigen in Jeugd- en Opvoedhulp per 1000 jeugdigen ongeveer gelijk is in de regio Rotterdam-Rijnmond aan de landelijke cijfers, terwijl de kosten per 1000 jeugdigen hoger zijn.

Tabel 51 Vergelijking aantal jeugdigen in zorg en budget per jeugdige voor regio Rotterdam-Rijnmond met landelijke cijfers, Jeugd-GGZ ZVW

Gemeente	Aantal jeugdigen in Jeugd-GGZ	Per 1000 jeugdigen	Budget Jeugd-GGZ per jeugdige (euro)
Albrandswaard	356	62,9	214
Barendrecht	808	68,3	310
Bernisse	163	66,3	124
Brielle	231	72,8	165
Capelle aan den IJssel	1.147	83,4	376
Goeree-Overflakkee	727	68,8	165
Hellevoetsluis	640	79,5	295
Krimpen aan den IJssel	607	96,0	283
Lansingerland	925	64,3	204
Maassluis	341	53,5	156
Ridderkerk	585	71,4	301
Rotterdam	7.034	58,6	182
Schiedam	832	54,6	143
Spijkenisse	997	69,5	243
Vlaardingen	727	53,5	164
Westvoorne	173	64,7	281
Totaal regio Rotterdam-Rijnmond	16.293	63,5	209
Landelijk*	266.229	75,5	133

gebaseerd op cijfers uit 2009, bron: Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Opvallend aan *Tabel 51* is dat het aantal jeugdigen in de jeugd-GGZ per 1000 jeugdigen in de regio Rotterdam-Rijnmond lager is dan landelijk, terwijl de kosten per 1000 jeugdigen (veel) hoger zijn. Dit kan samenhangen met de intensiteit en de duur van de zorg. Dit vergt nader onderzoek.

Uit de *Tabel 47 t/m 51* kan worden geconcludeerd dat er grote verschillen zijn tussen gemeenten in de regio Rotterdam Rijnmond. De gemeente Rotterdam alsmede middelgrote gemeenten zoals Vlaardingen, Schiedam en Spijkenisse laten een bovengemiddeld gebruik van jeugdbescherming en jeugd- en opvoedhulp zien. Daarnaast wordt in deze gemeenten juist minder van jeugd-GGZ gebruik gemaakt dan gemiddeld in de regio. In kleinere gemeenten lijkt het omgekeerde het geval. Deze verschillen zullen in het verdiepend vraagontwikkelingsonderzoek statistisch worden getoetst.

3.5 Nader onderzoek

Uit de Startfoto voor de regio Rotterdam-Rijnmond komen een aantal opvallende zaken naar voren, waarvoor nader onderzoek nodig is.

Zorg met verblijf

Bij residentiële of intramurale zorg (in jeugd- en opvoedhulp, jeugdzorg plus, jeugd GGZ en LVB zorg) is het niet 100% zeker dat alle jeugdigen die bijvoorbeeld geregistreerd zijn als woonachtig in Rotterdam, ook werkelijk oorspronkelijk uit Rotterdam komen. Soms wordt niet het adres van de ouders, maar het adres van een instelling als woonadres geregistreerd. Jeugdigen die verblijven in een instelling worden ook soms ingeschreven in de gemeente waar de instelling staat. Het vergt nader kwalitatief onderzoek om te bepalen of de jeugdigen die verblijven in een instelling inderdaad jeugdigen zijn afkomstig uit één van de gemeenten uit de regio Rotterdam Rijnmond. Dit is ook een aandachtspunt voor het Verdeelmodel. Het SCP kan ook niet met zekerheid zeggen of jeugdigen in residentiële of intramurale zorg uit een bepaalde gemeente afkomstig zijn.

Jeugdzorg Plus

Bij de Jeugdzorg Plus lijkt de duur van de zorg –en daarmee de kosten- in 2011 relatief laag. Het Ministerie van VWS en de instellingen gaan uit van een gemiddelde duur van 11 maanden in 2012. Nader onderzoek is nodig om de achtergrond voor dat verschil in duur en kosten te bepalen.

Dubbelingen

Nader onderzoek naar dubbelingen tussen cliënten uit de verschillende vormen van zorg is gewenst. Dit geeft een indicatie of er een stapeling van zorg is bij een klein aantal cliënten. Er zijn aanwijzingen dat LVB jeugdigen ook veel in de jeugd GGZ en in de jeugdzorg voorkomen.

Jeugd-GGZ (ZVW)

In de Startfoto kunnen we het gat tussen de instellingscijfers voor jeugd GGZ (Zorgverzekeringswet) en de cijfers van het College voor Zorgverzekeringen niet met volledige zekerheid verklaren. Hiervoor zijn data per zorgaanbieder nodig van het zorgkantoor om precies te weten bij welke instellingen jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond zorg ontvangen. Een totaal overzicht van het aantal zorgaanbieders ontbreekt vooralsnog. Ook is het aantal jeugdigen dat intramurale GGZ zorg ontvangt onbekend.

AWBZ gefinancierde zorg

Nader onderzoek is ook nodig om het zorggebruik en de kosten van de jeugd GGZ en jeugd LVB gefinancierd door de AWBZ in beeld te brengen. Er is onvoldoende zicht op welke zorgaanbieders

AWBZ gefinancierde zorg bieden aan jeugdigen uit de regio Rotterdam-Rijnmond. Het zorgkantoor kan ook hierin een grote rol spelen.

Verbreiding LVB naar alle jeugd met een beperking

Het ministerie van VWS heeft tijdens informatiebijeenkomsten over de concept jeugdwet aangekondigd om de zorg voor jeugdigen van 0 t/m 17 jaar die recht op AWBZ zorg hebben de functies begeleiding, persoonlijke verzorging, vervoer en kortdurend verblijf **voor alle grondslagen** (dus bijv. ook lichamelijke beperking) over te hevelen naar de nieuwe jeugdwet. Daarnaast heeft VWS aangegeven dat ook de gehele zorg voor verstandelijk beperkten overgeheveld wordt van de AWBZ naar de Jeugdwet (met uitzondering van levenslange verblijfszorg) en niet alleen voor licht verstandelijk beperkten. Cijfers voor jeugdigen met andere dan verstandelijke beperkingen en psychiatrische aandoeningen zijn echter niet in deze Startfoto opgenomen. Voor meer inzicht in het aantal indicaties voor deze (uitgebreidere) groep is nader onderzoek bij het CIZ nodig en voor zorggebruik en zorgkosten medewerking van het zorgkantoor.

3.6 Kanttekeningen bij de uitkomsten

Deze Startfoto richt zich op zorggebruik en zorgkosten. Het gaat over aantallen en euro's. Het rapport zegt niets over de kwaliteit van de geleverde zorg noch over de effectiviteit. Vanuit de noodzaak een algemeen beeld te geven zijn verschillende vormen van zorg bij elkaar opgeteld die niet altijd precies hetzelfde zijn, bijvoorbeeld verschillende vormen van gezinscoaching of van ambulante hulpverlening. Methodieken en doelgroepen van deze vormen van zorg kunnen verschillen.

De gegevens die gepresenteerd worden in dit rapport zijn historisch. Ze hebben betrekking op 2010 en 2011. Door bezuinigingen, met name in preventieve zorg zoals gezinscoaching in 2012, ligt het zorggebruik nu waarschijnlijk lager. Bij de AWBZ is door een aanscherping in de wetgeving het aantal jeugdigen met een indicatie kortdurend verblijf inmiddels fors gedaald.

De cijfers over zorggebruik zeggen niets over de prevalentie of de behoefte aan zorg. Zo bestaan er voor verschillende vormen van zorg wachtlijsten. Ook is bijvoorbeeld uit literatuur bekend dat slechts een deel van mensen met psychische problematiek in de geestelijke gezondheidszorg terecht komt.

Bij de LVB groep was het lastig om een totaalbeeld te krijgen via het aantal indicaties, omdat het CIZ indicaties afgeeft met grondslag Verstandelijk Gehandicapt. Deze indicaties kunnen zowel zwaardere als lichtere vormen van een verstandelijke beperking bevatten. Voor het precieze zorggebruik van ABWZ cliënten is nader onderzoek nodig.

Met name bij preventieve zorg wordt vaak niet gewerkt met een kostprijs, maar met lump sum bedragen. Daardoor bleek het lastig om zorggebruik te relateren aan kosten.

Zorgaanbieders bleken sommige gegevens die nodig waren voor dit onderzoek niet of inconsistent te registreren. Sommige instellingen registreren geen BSN nummers, sommige geen postcode, andere registreren niet op individueel niveau, maar houden alleen cliëntendossiers bij. Dit heeft met de eisen wat betreft verantwoording te maken. Met name bij instellingen die preventieve zorg bieden was het aantal trajecten of cliënten niet altijd te achterhalen.

Wat betreft woonplaats zijn we uitgegaan van het adres van de ouders. Bij jeugdigen die in een instelling verbleven (bijv. LVB, jeugdzorg) was dit in veel gevallen echter niet voorhanden, waardoor voor sommige jeugdigen de residentiële voorziening het woonadres is.

3.7 Beperkingen van de gegevens

De analyse van het gebruik en de kosten van zorg voor jeugd bleek een hele opgave vanwege het verzamelen van gegevens bij een groot aantal instellingen, de verschillende manieren van registreren, en het veelvuldig ontbreken van kostengegevens. Ook de combinatie van vragen over de inhoud van zorg, zorggebruik en kosten bleek gecompliceerd. Vaak moesten drie of vier verschillende bestanden van een organisatie aan elkaar gekoppeld worden. Het onderzoek heeft ook zijn beperkingen:

- Een groot aantal instellingen heeft zijn medewerking verleend aan het onderzoek. Toch geeft het onderzoek geen volledig beeld. Voor het preventieve veld ontbreken bijvoorbeeld aanbieders van gezinscoaching, jongerentrajecten en algemeen en schoolmaatschappelijk werk en het maatwerkdeel van de jeugdgezondheidszorg. Ook de verzamelde cijfers voor de klinische jeugd GGZ lijken erg laag.
- Getracht is alle zorggebruik in aantallen trajecten te presenteren. Dit was echter niet altijd mogelijk, vanwege de manier van registreren of het gebrek aan gegevens.
- Er komen dubbelingen voor in de gepresenteerde cijfers, in die zin dat cliënten zorg kunnen ontvangen bij verschillende instellingen of verschillende vormen van zorg gebruiken binnen één instelling.

3.8 Verdiepend vraagontwikkelingsonderzoek

Na deze Startfoto zal de GGD Rotterdam Rijnmond de cliëntgegevens verder analyseren in een verdiepend vraagontwikkelingsonderzoek, waarbij verzamelde gegevens op uniek cliëtniveau zullen worden samengevoegd. Daarbij zullen de relatie tussen risicofactoren en zorggebruik, de ontwikkeling van zorggebruik, de stapeling van zorg, de relatie tussen zorgvraag en zorggebruik, en 'zorgcarrières' centraal staan.

Literatuur

Bams, J.W.K., Essen, A.M. van, Jacobs, M.E. Nienhuis, T., Plug, A.M. (2011). *Monitor jeugdbeleid en jeugdzorg in de stadsregio Rotterdam*. Den Haag: Tympaan Instituut.

Beer, Y. de (2011). *De kleine gids: Mensen met een licht verstandelijke beperking*. Deventer: Kluwer.

Berg- de Ruiter, R. van den, Einde- Bus, A. van den, Dikken, J. den, Jansen, W. (2012). *Monitor Zorg voor Jeugd, Rotterdam 2012. Een nulmeting*. Rotterdam: GGD Rotterdam-Rijnmond.

CIZ basisrapportage AWBZ (2012). *Gemeente Rotterdam. 1 juli 2012, 1 januari 2012, 1 juli 2011*. Driebergen: CIZ.

De Jeugdzaak (2012). *Zorg en voorzieningen voor kinderen en gezinnen*. Den Haag: De Jeugdzaak.

Deloitte (2008). *Integraal instructiedocument invoering uniforme bekostigingseenheden*. Rotterdam: Deloitte.

Diepenhorst, M.C. & Hollander, M (2011). *Aard en omvang van LVG-zorg. Eindrapport*. Zoetermeer: Research voor Beleid.

Gemeente Rotterdam (2012). *Herziening interventies jeugd, OGOR notitie*. Mei 2012. Niet gepubliceerd.

MEE Rotterdam Rijnmond. *Het jaar van de MEEgaMOVE en daarna.... Jaarverslag 2010*. Beleidsvisie 2011-2014.

MEE Rotterdam Rijnmond. *Jaarbeeld MEE Rotterdam 2011*

Servicepunt SMW (2011). *SMW in een notendop. Basiskennis over het SMW*.

Yperen, T.A. van & Woudenberg, A. van (2011). *Werk in uitvoering. Bouwen aan het nieuwe jeugdstelsel*. Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut.

Geraadpleegde websites:

www.nza.nl van de Nederlandse zorgautoriteit

www.nji.nl/jeugdsector van het Nederlands Jeugdinstituut

www.ciz.nl van het Centrum Indicatiestelling Zorg

www.jeugdzorgnederland.nl van de branchevereniging voor jeugdzorgorganisaties

www.ggznederland.nl van de vereniging van instellingen voor GGZ en verslavingszorg

www.rijksoverheid.nl/regering/regeerakkoord/zorg-dichtbij over het regeerakkoord.

<http://www.ris-zh.nl/> van het Tympaan Instituut

Bijlagen

Bijlage 1 Indicaties AWBZ-GGZ per gemeente in de stadsregio Rotterdam-Rijnmond (exclusief Goeree Overflakkee)

Tabel I Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Albrandswaard** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Begeleiding groep	13	20	25
Begeleiding individueel	23	23	29
Kortdurend verblijf	13	12	9
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	5	-	-
Persoonlijke verzorging	-	<5	<5
Zorg met verblijf²²			
2B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	-	-
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	<5	-	-
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	-
5B, Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	-	-	<5
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	31	26	35

²² De indicatie voor zorg met verblijf is geformuleerd in zorgzwaartepakketten (ZZP). Deze zijn genummerd. Bij het laagste getal hoort het ZZP met de laagste hulpvraag en het laagste budget. De B-pakketten gaan over voortgezet verblijf (langer dan een jaar) dat nodig is vanwege behandeling. De C-pakketten omvatten een vorm van beschermd wonen met ondersteuning en begeleiding.

Tabel II Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Barendrecht** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in uren	<5	-	-
Begeleiding groep	33	51	53
Begeleiding individueel	49	62	74
Kortdurend verblijf	31	38	24
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	6	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	7	-	-
Persoonlijke verzorging	<5	<5	<5
Zorg met verblijf			
1B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	-	-
2B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	<5	<5
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	-	-	<5
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	<5	<5
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	<5	<5
4B Voortgezet verblijf met behandeling	-	<5	-
4C Gestructureerd beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	-	-
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	<5	<5	<5
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	71	80	91

Tabel III Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Bernisse** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Begeleiding groep	10	11	9
Begeleiding individueel	9	<5	7
Kortdurend verblijf	12	10	7
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	<5	-	-
Persoonlijke verzorging	<5	-	-
Zorg met verblijf			
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	<5	<5	<5
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	-	-
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	-	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	18	13	13

Tabel IV Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Brielle** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Begeleiding groep	11	11	14
Begeleiding individueel	20	18	20
Kortdurend verblijf	7	6	8
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	<5	-	-
Zorg met verblijf			
2B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	-	-
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	27	23	25

Tabel V Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Capelle aan den IJssel** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Begeleiding groep	59	66	56
Begeleiding individueel	60	63	63
Kortdurend verblijf	47	53	24
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	8	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	7	-	-
Zorg met verblijf			
1B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	<5	-
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	-	<5	-
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	<5	<5
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	<5
4B Voortgezet verblijf met behandeling	-	<5	<5
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	-	<5	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	84	92	87

Tabel VI Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Hellevoetsluis** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Begeleiding groep	56	59	50
Begeleiding individueel	49	45	59
Kortdurend verblijf	43	43	30
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	6	-	-
Persoonlijke verzorging	-	<5	<5
Zorg met verblijf			
1B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	-	<5
2B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	<5	<5
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	<5	<5	-
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	5	<5
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	<5
4B Voortgezet verblijf met behandeling	<5	-	-
4C Gestructureerd beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	<5
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	-	<5	<5
5C Beschermd wonen met intensieve zorg en intensieve begeleiding	<5	<5	<5
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	83	83	85

Tabel VII Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Krimpen aan den IJssel** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in uren	<5	-	-
Begeleiding groep	39	44	35
Begeleiding individueel	35	44	48
Kortdurend verblijf	31	35	19
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	5	-	-
Persoonlijke verzorging	<5	<5	<5
Zorg met verblijf			
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	-	<5	-
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	-	-
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	-	<5
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	-	<5	-
5C Beschermd wonen met intensieve zorg en intensieve begeleiding	-	<5	<5
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	58	66	62

Tabel VIII Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Lansingerland** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Activerende begeleiding in uren	<5	-	-
Begeleiding groep	42	47	42
Begeleiding individueel	43	53	52
Kortdurend verblijf	33	35	17
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	6	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	9	-	-
Persoonlijke verzorging	<5	-	<5
Zorg met verblijf			
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	-	<5	<5
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	<5	<5
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	-	<5
5C Beschermd wonen met intensieve zorg en intensieve begeleiding	<5	-	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	70	70	68

Tabel IX Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Maassluis** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in uren	<5	-	-
Begeleiding groep	16	29	24
Begeleiding individueel	32	29	32
Kortdurend verblijf	17	25	16
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	<5	-	-
Zorg met verblijf			
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	<5	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	40	44	41

Tabel X Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Ridderkerk** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in uren	<5	-	-
Begeleiding groep	30	31	27
Begeleiding individueel	42	32	34
Kortdurend verblijf	23	21	10
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	<5	-	-
Zorg met verblijf			
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	-	<5	-
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	<5	<5
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	-
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	-	-	<5
5C Beschermd wonen met intensieve zorg en intensieve begeleiding	-	<5	<5
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	55	47	44

Tabel XI Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Rotterdam** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Activerende begeleiding in uren	11	-	-
Begeleiding groep	269	312	308
Begeleiding individueel	297	342	357
Kortdurend verblijf	224	246	169
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	26	<5	-
Ondersteunende begeleiding in uren	32	<5	<5
Persoonlijke verzorging	8	<5	<5
Zorg met verblijf			
1C Beschermd wonen met begeleiding	<5	<5	-
2B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	<5	<5
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	12	10	7
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	5	7
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	11	11	15
4B Voortgezet verblijf met behandeling	-	<5	<5
4C Gestructureerd beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	<5	<5
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	<5	<5	<5
5C Beschermd wonen met intensieve zorg en intensieve begeleiding	<5	<5	<5
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	473	473	486

Tabel XII Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Schiedam** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Begeleiding groep	33	35	40
Begeleiding individueel	43	42	51
Kortdurend verblijf	21	21	15
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	<5	-	-
Persoonlijke verzorging	<5	<5	<5
Zorg met verblijf			
1C Beschermd wonen met begeleiding	-	<5	-
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	-	<5	-
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	<5	-
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	<5	-
4C Gestructureerd beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	-
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	<5	-	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	58	58	58

Tabel XIII Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Spijkenisse** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Activerende begeleiding in uren	<5	-	-
Begeleiding groep	68	90	71
Begeleiding individueel	59	72	67
Kortdurend verblijf	54	63	42
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	7	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	11	<5	<5
Persoonlijke verzorging	<5	<5	5
Zorg met verblijf			
1B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	-	<5
1C Beschermd wonen met begeleiding	<5	-	-
2B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	-	-
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	<5	<5	<5
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	-	<5	<5
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	<5	<5
4B Voortgezet verblijf met behandeling	-	-	<5
4C Gestructureerd beschermd wonen met intensieve begeleiding	-	-	<5
5C Beschermd wonen met intensieve zorg en intensieve begeleiding	<5	-	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	100	114	105

Tabel XIV Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Vlaardingen** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Activerende begeleiding in uren	<5	-	-
Begeleiding groep	29	40	40
Begeleiding individueel	37	43	50
Kortdurend verblijf	26	28	14
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	7	-	-
Persoonlijke verzorging	<5	<5	<5
Zorg met verblijf			
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	-	<5	-
3B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	-	<5
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	5	<5	<5
4B Voortgezet verblijf met behandeling	-	-	<5
5B Voortgezet verblijf met psychiatrische intensieve zorg	-	<5	-
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	62	60	66

Tabel XV Aantal 0 t/m 17 jarigen woonachtig in de gemeente **Westvoorne** met een psychiatrische aandoening en een indicatie voor AWBZ-zorg op 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012

Type zorg	1-1-2010	1-1-2011	1-1-2012
Zorg zonder verblijf			
Begeleiding groep	6	11	9
Begeleiding individueel	11	13	12
Kortdurend verblijf	7	6	<5
Ondersteunende begeleiding in dagdelen	<5	-	-
Ondersteunende begeleiding in uren	<5	-	-
Persoonlijke verzorging	<5	-	-
Zorg met verblijf			
2B Voortgezet verblijf met lichte behandeling	<5	-	-
2C Gestructureerd beschermd wonen met uitgebreide begeleiding	<5	<5	-
3C Beschermd wonen met intensieve begeleiding	<5	-	-
4B Voortgezet verblijf met behandeling	-	-	<5
Totaal aantal jeugdigen met aanspraak op AWBZ zorg	19	18	17

Bijlage 2 CIZ indicaties AWBZ met grondslag verstandelijke handicap per gemeente

Tabel 1 Aantal geïndiceerde cliënten tot 18 jaar met een verstandelijke handicap uitgesplitst naar type zorg en gemeente op peildata 1-1-2010, 1-1-2011 en 1-1-2012.

Gemeente	1-1-2010			1-1-2011			1-1-2012		
	Zonder verblijf	Met verblijf	Totaal*	Zonder verblijf	Met verblijf	Totaal*	Zonder verblijf	Met verblijf	Totaal*
Albrandswaard	40	10	50	40	15	50	40	10	50
Barendrecht	75	20	95	70	15	85	65	15	80
Bernisse	10	-	10	5	5	10	5	-	10
Brielle	25	10	35	20	15	35	15	15	35
Capelle aan den IJssel	100	20	120	90	20	110	90	15	100
Goeree-Overflakkee	60	20	85	70	20	90	70	20	95
Hellevoetsluis	45	35	85	55	30	85	45	35	80
Krimpen aan den IJssel	40	10	55	45	5	55	40	10	50
Lansingerland	40	5	50	40	5	50	50	5	55
Maassluis	40	10	50	35	10	50	40	5	45
Ridderkerk	40	10	55	45	10	55	50	10	55
Rotterdam	885	360	1.245	900	365	1.265	855	355	1.210
Schiedam	120	20	140	110	15	125	105	15	120
Spijkenisse	110	30	140	115	25	140	115	30	140
Vlaardingen	80	10	95	90	15	105	90	10	105
Westvoorne	20	-	20	10	-	15	10	-	10
Totaal regio									
Rotterdam-Rijnmond	1.735	575	2.310	1.730	570	2.300	1.680	550	2.230

Bron: CIZ basisrapportage AWBZ (2012)

* De optelling van het aantal cliënten in deze tabel, komt niet altijd overeen met de randtotalen van deze tabel, omdat in de CIZ rapportages alleen aantallen vanaf vijf worden getoond. Alle aantallen zijn bovendien afgerond op vijftallen.

Bijlage 3   Lijst met deelnemende zorgaanbieders

Lokale preventieve voorzieningen:

- Centrum voor Jeugd en Gezin Rijnmond
- Humanitas Jeugdhulpverlening
- FlexusJeugdplein
- Stichting Welzijn Feijenoord
- Directie Veiligheid/ DOSA
- GOSA regisseurs
- Sociale Zaken en Werkgelegenheid/sociale teams
- Jongerenloket/JOS
- GGD Jeugd/ SMI
- Bureau Frontlijn
- Kwadraad
- Vivenz
- Careyn
- De Vluchtheuvel
- MDNW
- Welzijn E25

Schoolmaatschappelijk werk:

- Careyn
- Centrum voor Dienstverlening Noord
- Thermiek
- SMDC
- MDA
- SMDD
- St. Dock IJsselmonde/Kralingen-Crooswijk
- SMOOR
- FlexusJeugdplein
- Stichting Welzijn Feijenoord

SMIK/Plusopvang:

- KindeRdam
- Van Veldhuizen Stichting

Geïndiceerde zorginstellingen

Jeugdzorg:

- Stek Jeugdhulp
- Stichting Prokino
- Timon
- FlexusJeugdplein
- Horizon
- Trivium Lindenhof
- William Schrikker Groep
- SGJ
- Pluryn/ De Hoenderloogroep
- Avenier

Jeugd-GGZ:

- De Viersprong
- Lucertis
- Yulius
- De Hoop
- Riagg Rijnmond
- Erasmus MC

Jeugd-LVB:

- Grote zorgaanbieder
- Stichting MEE Rotterdam-Rijnmond

Indicatiestellende organisatie:

Bureau Jeugdzorg Stadsregio Rotterdam

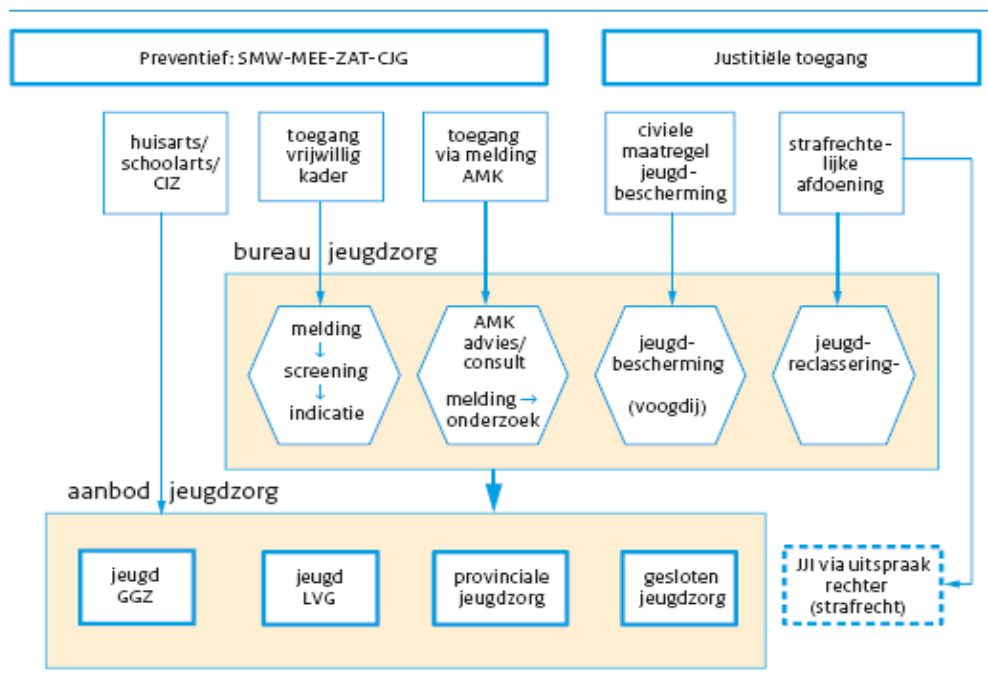
Bijlage 4   Lijst met afkortingen

AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BJZ	Bureau Jeugdzorg
BKE	bekostigingseenheid
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
CVZ	College voor Zorgverzekeringen
DBC	Diagnosebehandelcombinatie
DOSA	Deelgemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak
GOSA	Gemeentelijke Organisatie Sluitende Aanpak
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
JB	Jeugdbescherming
JGZ	Jeugdgezondheidszorg
JR	Jeugdreclassering
LVB	Licht Verstandelijk Beperkt
LWI	Landelijk Werkende Instelling
MFC	Multifunctioneel centrum
OBC	Orthopedagogisch behandelcentrum
OTS	Ondertoezichtstelling
OVA	Overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling
PGB	Persoonsgebonden Budget
RAS	Regionale Agenda Samenleving
RIAGG	Regionale instelling voor ambulante geestelijke gezondheidszorg
SMIK	Sociaal Medische Indicatie Kinderopvang
SMW	School Maatschappelijk Werk
SRR	Stadsregio Rotterdam
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
ZVW	Zorgverzekeringswet

Bijlage 5 Het stelsel van de jeugdzorg in Nederland

Figuur 1.1

Het stelsel van jeugdzorg in Nederland

SMW: School Maatschappelijk Werk; MEE: Vereniging voor Ondersteuning bij Leven met een Beperking; JGZ: Jeugdgezondheidszorg; ZAT: Zorg- en Adviesteam; CJG: Centra voor Jeugd en Gezin; CIZ: Centrum Indicatiestelling Zorg; AMK: Advies- en Meldpunt Kindermishandeling; jeugd-GGZ (Geestelijke Gezondheidszorg); Jeugd LVG (Licht Verstandelijk Gehandicaptenzorg); III: Justitiële Jeugdinrichtingen

Bijlage 6 Jeugdzorg in Nederland: Sectoren, financiering en aanbieders

Sectoren	Financiering	Aanbieders
Preventieve jeugdzorg	Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> - JGZ-instellingen, thuiszorginstellingen (JGZ) - (School)maatschappelijk werk - Opvoedondersteuning - Stichting MEE - Huisartsen - Verloskundigen - GGD'en - Preventie door jeugd-GGZ - Eerstelijns psychologische zorg - Kindertelefoon (Bureau Jeugdzorg) - Welzijnswerk - Vrijwilligersprojecten
Toegang tot geïndiceerde zorg	Stadsregionaal/Provinciaal	- Bureaus Jeugdzorg (BJZ) en Landelijke Werkende Instellingen (LWI's) ²³ / Toegang voor Provinciale Jeugdzorg, Jeugd GGZ, Jeugd-GGZ langdurig verblijf, jeugdbescherming en jeugdreclassering.
Toegang tot geïndiceerde zorg	Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport	- Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ) / Toegang voor Jeugd-LVB en Jeugd-GGZ langdurig verblijf.
Toegang tot geïndiceerde zorg	Zorgverzekeringswet	- Huisarts en jeugdarts / Toegang voor Jeugd-GGZ.
Provinciale zorg	Stadsregionaal/Provinciaal	<ul style="list-style-type: none"> - Jeugd & Opvoedhulp instellingen - Bureaus Jeugdzorg - Landelijk Werkende Instellingen
Jeugdbescherming	Ministerie Veiligheid en Justitie	<ul style="list-style-type: none"> - Bureaus Jeugdzorg - Landelijk Werkende Instellingen
Jeugdreclassering	Ministerie Veiligheid en Justitie	<ul style="list-style-type: none"> - Bureaus Jeugdzorg - Landelijk Werkende Instellingen
Jeugd-GGZ	Zorgverzekeringswet (geneeskundig) Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (langdurig)	<ul style="list-style-type: none"> - GGZ-instellingen - Particuliere praktijken - Psychiatrische afdelingen ziekenhuis
Jeugd-LVB	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten	<ul style="list-style-type: none"> - Orthopedagogische behandelcentra (OBC's)²⁴ - MultiFunctionele Centra (MFC's) - Instellingen voor Verstandelijk gehandicapten
Gesloten Jeugdzorg	Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport	<ul style="list-style-type: none"> - Jeugd & Opvoedhulp organisaties - Landelijk Werkende Instellingen

Bronnen: o.a. De Jeugdzaak, 2012; SCP, 2012 / Groen=preventieve zorg, Geel=indiciestelling en Rood=geïndiceerde zorg

²³ Naast Bureau Jeugdzorg kunnen ook Landelijk Werkende Instellingen (LWI's) indicatiestellingen uitvoeren. LWI's zijn jeugd en opvoedhulp organisaties die zowel taken van Bureau Jeugdzorg uitvoeren, zoals de indicatiestelling, jeugdbescherming- en jeugdreclassering, en aanbod Jeugdzorg verzorgen in geheel Nederland. Deze vier landelijke instellingen zijn: De William Schrikker Groep, het Leger des Heils, SGJ christelijke jeugdzorg, Nidos, en het Joods Maatschappelijk Werk (De Jeugdzaak, 2012).

²⁴ Instellingen die behandeling bieden aan jeugdigen met een LVB zijn Orthopedagogische behandelcentra (OBC's) en MultiFunctionele Centra (MFC's). De OBC's bieden behandeling aan jeugdigen met een LVB en gedragsproblematiek. MFC's zijn samenwerkingsverbanden tussen een OBC en een GGZ-instelling. De MFC's bieden jeugdigen een combinatie van psychiatrische behandeling en orthopedagogische zorg. Daarnaast bieden instellingen voor gehandicaptenzorg en zorgboerderijen begeleiding aan jeugdigen en ouders (De Jeugdzaak, 2012).

Bijlage 7   Afbakening en beperkingen van het onderzoek

De gegevensverzameling in dit onderzoek was sterk afhankelijk van de medewerking van instellingen of zorgaanbieders. Niet alle gewenste gegevens waren (tijdig) beschikbaar of leverbaar en soms was de wijze van aanlevering niet optimaal. Toch is het gelukt om gegevens te verzamelen van meer dan 40 instellingen of zorgaanbieders. Dit zijn zowel instellingen die lokale preventieve zorg aanbieden als aanbieders van geïndiceerde zorg.

Preventief

In dit rapport ligt de nadruk op individuele zorg voor jeugd in het kader van opvoeden en opgroeien door professionals, waarover ook individueel cliëntregistraties worden bijgehouden. Vanwege deze inhoudelijk afbakening van het onderzoek zijn niet meegenomen:

- Groepsvoorlichting en cursussen
- Zorgcoördinatie
- Aanbod door vrijwilligers, bijvoorbeeld coaching en maatjesprojecten
- Voor- en vroegschoolse educatie, ontwikkelingsstimulering (bijv. Instapje, Opstapje)
- Het maatwerkdeel van de jeugdgezondheidszorg: interventies zoals Prezorg, Voorzorg, en de inzet van de interventieverpleegkundige

De gegevens van FlexusJeugdplein over het schoolmaatschappelijk werk (SMW) ontbreken, omdat de aangeleverde gegevens niet herleidbaar zijn tot individuele kinderen. Vanwege de tijdspanne van het onderzoek ontbreken vooralsnog de SMW-gegevens van de organisaties PCBO en MEE.

Jeugdzorg

Van Trivium Lindenhof zijn over 2010 geen gegevens over kosten (bekostigingseenheden) ontvangen. In de data van Prokino jeugdzorg zijn bij alle trajecten de bekostigingseenheid onbekend en bij Stek Jeugdhulp is dit bij circa 10% van de trajecten onbekend.

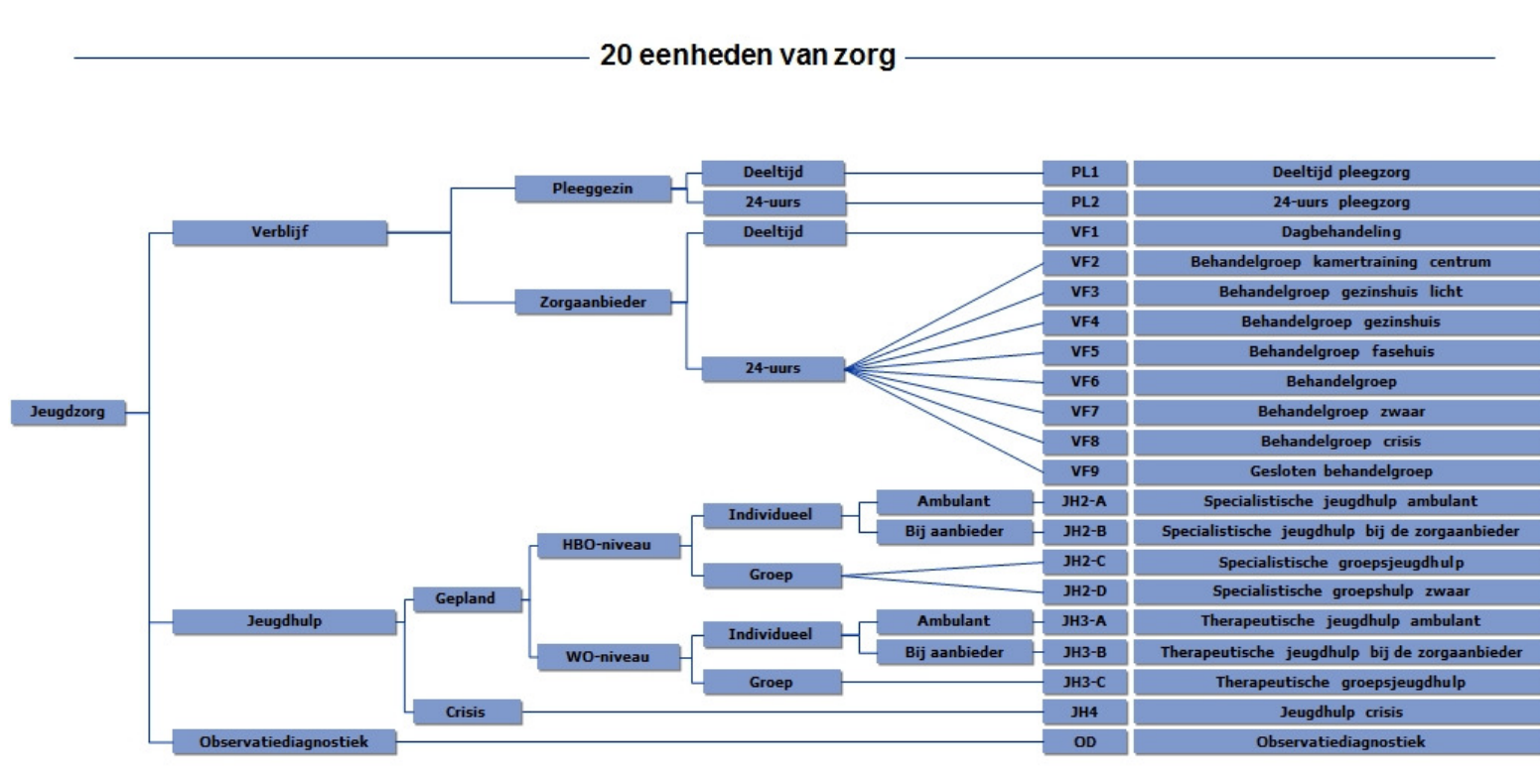
Jeugd-GGZ

Om logistieke redenen was het niet mogelijk om gegevens op te vragen van particuliere zorginstellingen en vrijevestigden zoals eerstelijnspsychologen, psychiaters of orthopedagogen. Wel worden de gegevens van eerstelijnspsychologen en vrijevestigden gerapporteerd over 2010 op basis van de administratie van zorgverzekeraars. De gegevens over zorggebruik en zorgkosten die via de GGZ-instellingen zijn aangeleverd zijn gebaseerd op zes instellingen. De gegevens van Bouman GGZ ontbreken. Over de kosten van jeugd GGZ gefinancierd vanuit de AWBZ ontbreekt vooralsnog de informatie.

Jeugd-GGZ en LVB:

Voor dit rapport hadden we geen toegang tot gegevens over het totaal aantal cliënten met AWBZ zorg met een persoonsgebonden budget (PGB) die zelf zorg inkopen bij particuliere zorginstellingen voor bijvoorbeeld begeleiding of weekendopvang. Hierover zal in een later stadium worden gerapporteerd.

Bijlage 8 Stroomschema bekostingssystematiek geïndiceerde jeugdzorg

Uit ' Integraal instructiedocument invoering uniforme bekostigingseenheden', Deloitte, juni 2008

Colofon

Tekst: Justine Anschutz
Ralda van den Berg- de Ruiter
Cathelijne Mieloo
Lenette Rietveld
Ineke Vogel

Vormgeving omslag: Robedrijf

April 2013

Gemeente Rotterdam
Postbus 70032
3000 LP Rotterdam
www.rotterdam.nl